

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING ETT STOCKHOLM DÄR ALLA KAN ARBETA OCH VÄXA	5
Ett Stockholm som arbetar – bryt passiviteten	6
Bryt utvecklingen mot sjunkande resultat i skolan	8
Ett Stockholm som fungerar	10
Ett Stockholm utan barnfattigdom	11
Ekonomiskt ansvar – en grundförutsättning för jobb och tillväxt	12
INRIKTNINGSMÅL	14
1. Stockholmarens behov ska vara vägledande för alla verksamheter	14
2. Alla stockholmare ska ges möjlighet att förverkliga sina mål och drömmar.	15
3. I Stockholm har alla rätt till ett jobb och meningsfull sysselsättning	16
4. Stockholm ska bli en ekologiskt och klimatmässigt hållbar stad	16
5. Stockholms stad ska vara effektiv och ha en ekonomi i balans	17
EKONOMI - EN ANSVARSFULL FÖRVALTNING	19
Intäkter	19
Uttag från kommunens bolag	20
Besparingar genom effektiviseringar och prioriteringar	20
Politiska prioriteringar	21
Kvalitet i verksamheten	21
JÄMFÖRELSE MELLAN DET SOCIALDEMOKRATISKA FÖRSLAGET TILL BUDGET 2011 RESPEKTIVE 2012.	23
SAMHÄLLSEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	24
Världen	24
Sverige	24
Arbetslösheten kvar på en hög nivå och befaras öka	25
KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.	27

REVISORSKOLLEGIET	33
VALNÄMNDEN	34
STADSDELSNÄMNDERNA	35
Förskoleverksamhet	35
Verksamhet för barn och ungdom	37
Kultur- och föreningsverksamhet	39
Äldreomsorg	39
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	42
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	44
Stadsmiljöverksamhet	46
Flyktingmottagande	47
Ekonomiskt bistånd	48
Arbetsmarknadsåtgärder	49
ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	51
EXPLOATERINGSNÄMNDEN	55
FASTIGHETSNÄMNDEN	58
IDROTTSNÄMNDEN	60
KULTURNÄMNDEN	64
KYRKOGÅRDSNÄMNDEN	67
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	68
SERVICENÄMNDEN	71
SOCIALNÄMNDEN	72
STADSBYGGNADSNÄMNDEN	75
TRAFIK- OCH RENHÅLLNINGSNÄMNDEN	78

UTBILDNINGSNÄMNDEN	81
ÄLDRENÄMNDEN	87
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	89
CENTRAL MEDELSRESERV	90
FINANSFÖRVALTNING	92
MODERBOLAGET STOCKHOLMS STADSHUS AB	94
BOSTADSBOLAGEN	95
MICASA FASTIGHETER I STOCKHOLM AB	98
STOCKHOLMS STADS BOSTADSFÖRMEDLING AB	99
SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AB (SISAB)	100
STOCKHOLM VATTEN AB	101
STOCKHOLMS HAMN AB	102
AB STOKAB	105
STOCKHOLM STADS PARKERING AB	107
STOCKHOLMS STADSTEATER AB	108
STOCKHOLM GLOBE ARENA FASTIGHETER AB	109
STOCKHOLM BUSINESS REGION AB	110
S:T ERIK FÖRSÄKRING AB	112
S:T ERIK LIVFÖRSÄKRING AB	113
S:T ERIK MARKUTVECKLING AB	114
BOLAG UTANFÖR STOCKHOLMS STADSHUS AB	115

(S):4

AB FORTUM VÄRME HOLDING SAMÄGT MED STOCKHOLMS STAD	115
MÄSSFASTIGHETER I STOCKHOLM AB	116
STOCKHOLMS STADS ORGANISERING I KOMMUNALFÖRBUND	117
STORSTOCKHOLMS BRANDFÖRSVAR (SSBF)	117

Socialdemokraternas förslag till budget för år 2012

INLEDNING ETT STOCKHOLM DÄR ALLA KAN ARBETA OCH VÄXA

Stockholm är en stad med nästintill oändliga möjligheter. Den urbana miljön kombinerat med ett tolerant och jämlikt samhälle har skapat möjligheter som finns i få andra delar av världen. Det är ingen slump att Stockholm (och Sverige som land) kommer högt upp i många internationella granskningar såväl av näringsklimat som välstånd.

I grunden handlar det om Stockholmarens förmåga att växa och utvecklas och om Stockholmarens nyfikenhet, kreativitet och vilja att skapa något bestående för sig och de sina. Men lika mycket handlar det om ett samhällssystem som låter människor vara starka och självständiga individer. I en storstad, mer än i många andra miljöer, är vi beroende av varandra. Där är vi beroende av ett samhälle som fungerar.

Det är när staden är tillräckligt stark för att fungera väl som alla kan få en tillräckligt bra kunskapsgrund för att kunna få ett arbete. Det är när det investeras tillräckligt i vår gemensamma infrastruktur som det är möjligt att kunna röra sig fritt och komma till sitt arbete. Det är när vi tillsammans investerar tillräckligt i välfärd som det finns en värdig äldreomsorg som ger även äldre chans att leva sitt liv efter egna önskemål.

I Stockholm finns resurserna och förutsättningarna att erbjuda alla människor en välfungerande välfärd. Stadens leverans av välfärd är avgörande för vardagen. Barnens skola, omsorgen för de som har en funktionsnedsättning eller möjligheten att få en bostad är exempel där en väl fungerande stad är nödvändig.

I det förslag till budget som de borgerliga partierna presenterat ökar utanförskapet och bidragsberoendet – klyftorna växer. I stora delar av staden växer en generation upp där möjligheten till jobb känns alltför avlägsen. Möjligheten till en bostad, en god hälsa eller en bra utbildning – alla är de indikatorer på en stad som blir alltmer tudelad. Med tudelningen följer missade möjligheter. Barn som aldrig får chansen att visa sin fulla potential, ungdomar som aldrig kommer in på arbetsmarknaden eller känslan av ökande otrygghet begränsar möjligheter. En stad som missar möjligheter är en halv stad.

Stockholm kan bättre än idag. I takt med att Moderaterna lagt allt fokus på sänkta skatter har förutsättningar för skola, infrastruktur och jobb försämrats. Vilket idag märks på försämrade skolresultat, sämre vägar och kollektivtrafik samt ökad långtidsarbetslöshet.

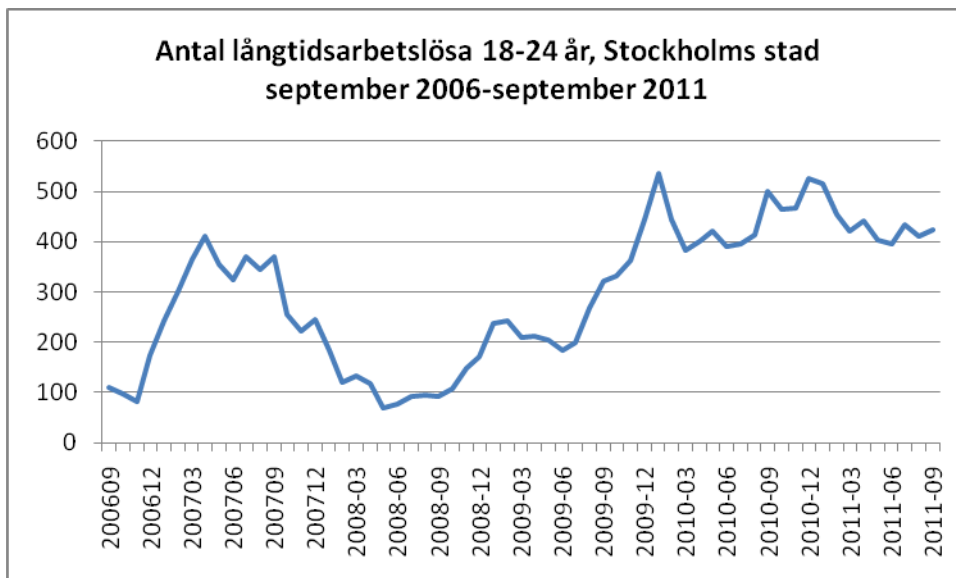
I detta förslag visar vi på en alternativ väg för Stockholm. En väg där stora investeringar i utbildning och jobb ger möjligheter för fler. En väg som är fylld också av möjligheter för Stockholm.

Ett Stockholm som arbetar – bryt passiviteten

Till Stockholm kommer årligen 1000-tals nya stockholmare i jakten på drömjobbet. Här växer drömmar, skapas framtidstro och lösningar på stora framtidsproblem. Det är lätt att se möjligheterna som finns på Stockholms arbetsmarknad.

Samtidigt är vår region påverkad av övriga världen. Den internationella konjunkturedgången riskerar att bara vara i sin början och utgångsläget är inte det bästa.

Försörjningsstöd ökar nu kraftigt. Det är bara en av flera indikatorer på att Stockholm behöver en ny politik för fler jobb. Långtidsarbetslösheten, arbetslösheten bland ungdomar och personer med utomeuropeisk bakgrund är fortsatt mycket hög.

Källa: Arbetsförmedlingen

Den borgerliga majoritetens förslag till budget innebär att de aktiva insatserna för fler jobb minskar med 9 miljoner kronor samtidigt som försörjningsstödet beräknas öka med 83 miljoner kronor (vilket är en ökning med hela 8%). Den stora satsning som utlovats visar sig vara en omflyttning av 53 miljoner kronor från ett konto till två andra. Symbolpolitik ersätter riktiga insatser för fler jobb. Det är en trött borgerlighet som inte vill eller förmår presentera aktiva insatser. Passivitet från staden är inte svaret på arbetslösheten i Stockholm. I vårt budgetförslag redovisar vi nu ett jobbpaket som kommer att ge många fler arbetslösa möjlighet att få jobb, praktik eller utbildning. Det är ett paket om totalt 140 miljoner kronor. Räknar man in de indirekta sysselsättningseffekterna av de investeringar vi gör i utbildningsväsendet och övrig kommunal verksamhet, kommer ytterligare många fler att få jobb.

Det är när Stockholm investerar i kunskap som fler kommer få jobb. Vår utbildningssatsning sträcker sig från förskolan till forskning. Det är väldokumenterat att en av de viktigaste faktorerna för att komma in på arbetsmarknaden är en fullgjord gymnasieutbildning. Ändå lämnar varje år alltför många ungdomar gymnasieskolan i Stockholm utan godkända betyg. Ytterligare andra söker aldrig in till gymnasiet. I det läget tror den moderatledda regeringen att det finns möjlighet att spara närmare 60 miljoner på gymnasiet i Stockholm. Nästan ännu värre är avsaknaden av insatser för att fler i Stockholm ska kunna få en plats på Komvux.

Vi investerar i vuxenutbildning för att det ger fler jobb. Det är en andra chans som kraftigt förbättrar möjligheterna på arbetsmarknaden. Vi redovisar såväl en satsning på reguljär komvux som exempelvis arbetsmarknadsåtgärder som höjer kompetensen och aktiva insatser om totalt 70 miljoner kronor. Med de satsningar som Socialdemokraterna i riksdagen presenterat skulle denna investering i kunskap kunna vara ännu mycket större.

Det är inte bara arbetsmarknadspolitiken som präglas av stillastående. Budgetförslaget från Moderaterna och deras stödpartier är kliniskt fritt från insatser för att medverka till fler jobb. Det finns ett alternativ till passiviteten.

Vi presenterar här insatser för att lyfta Stockholm som ett kulturellt centrum. Viktiga delar är att fortsätta arbetet för att etablera ett innovativt kluster kring design och formgivning vid Telefonplan. Genom en riktad satsning ger vi området möjlighet att utveckla den potential det har samtidigt som fler jobb skapas. Vi investerar också i ett fullvärdigt medlemskap i Film Stockholm. En investering som kan bidra till att Stockholm blir den filmstad som den har en stolt tradition av att vara. Ökad filmproduktion kommer både att direkt leda till fler jobb och indirekt stärka Stockholms varumärke och roll som besöksmål.

På samma sätt som vi ser att kulturen kan vara en katalysator för fler jobb vill vi göra riktade satsningar för att stärka Stockholm som centrum för miljöteknik och livsmedelsindustri. Vi föreslår insatser för närmare samverkan mellan staden och näringslivet. Inte minst gäller det ett medvetet och konsekvent arbete för att stärka företagens eget arbete med CSR (Corporate social responsibility).

För att bredda Stockholms arbetsmarknad vill vi initiera ett arbete för lättare industri och handel i ytterstaden. Viktiga delar i detta är att arbeta med hur en mer aktiv användning av kommunala lokaler och kommunal mark kan medverka till att fler jobb skapas i de delar av Stockholm där arbetslösheten är som störst. Vi lanserar ett program med målet att arbetslösheten i de stadsdelar som har högst arbetslöshet ska ner till dagens genomsnitt.

Vi ger uppdrag till Stockholm Business Region att använda samarbetet med näringslivet till att stärka förutsättningarna för näringslivet att rekrytera unga och grupper som har svårt att få fäste på arbetsmarknaden. SBR bör också få i uppdrag att arbeta med mentorsprogram och forum för nätverkande bör utvecklas med fokus att inkludera grupper som har svårt att hitta kontakter in i näringslivet.

Vi ser att många företag, trots god lönsamhet, har svårigheter att växa. En ordentlig genomlysning bör ske för att säkerställa att kommunens institutionella ramverk möjliggör småföretagens tillväxt. Utredningar bör även göras av hur kommunen kan medverka med riskkapital till företag med tillväxtambitioner samt hur formerna för upphandling inom kommunen påverkar tillväxten för små och medelstora företag.

Om vår ena utgångspunkt är en politik för fler jobb handlar den andra om att matcha de som idag är arbetslösa mot de jobb som finns. Medan sittande majoritet tror att det räcker att flytta om resurser mellan olika konton gör vi en verklig satsning på riktade insatser mot de grupper som har allra störst behov.

Långtidsarbetslösheten bland ungdomar har bitit sig fast och ökar. Att passivt invänta att arbetslösheten i denna grupp ökar är fel spår. Vi avsätter därför 26 miljoner kronor för att jobba specifikt med att avskaffa långtidsarbetslösheten i denna grupp och ge dem den arbetslivserfarenhet som bryter utanförskap och passivitet

På samma sätt går det att identifiera andra grupper som har stora problem att finna ett fäste på arbetsmarknaden. För att ge staden möjlighet att jobba riktat utifrån gruppernas förutsättningar avsätter vi ytterligare 20 miljoner kronor.

Ungdomar har inte bara svårt att få fotfäste på den ordinarie arbetsmarknaden. Även när det gäller sommarjobb riskerar konjunkturnedgången hindra ungdomar från att få en första kontakt med arbetsmarknaden. Förra året sökte 10 000 ungdomar sommarjobb. 6 000 fick inte jobb via kommunen. Erfarenheter från tidigare studier visar att ungdomar som sommarjobbat senare har lättare att få ett jobb. Det handlar både om erfarenheten och de kontakter som arbetas upp. Därför vill vi genom att anslå mer pengar (15 miljoner kronor) i stadens budget ge förutsättningar för fler. Tillsammans med de höjda ambitioner som Socialdemokraterna i Stockholms läns landsting förespråkar och den aktiva samverkan med privata näringslivet i denna fråga som vi föreslår kan en garanti om sommarjobb införas.

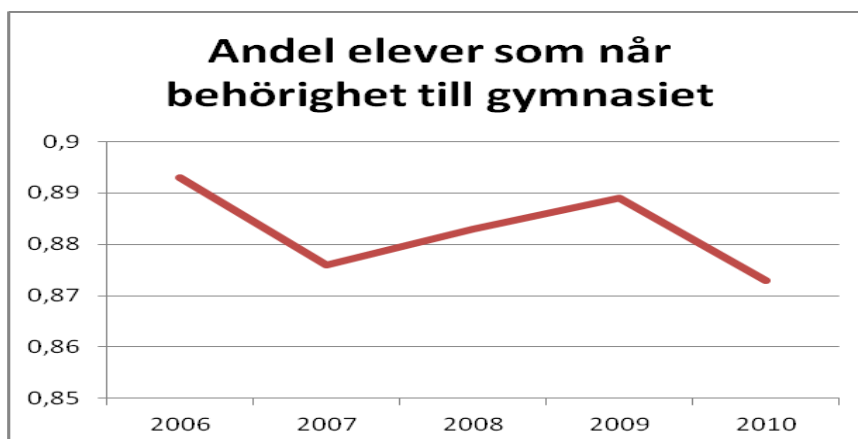
Vi vill i praktiken hävda arbetslinjen. Genom en förskola som är öppen när den behövs, genom en skolbarnomsorg som håller god kvalitet och kan ge hjälp med läxläsning, genom bättre fungerande kommunikationer och genom att avskaffa vårdnadsbidraget gör vi det möjligt och attraktivt att jobba för sin egen försörjning. Vi vill bryta utvecklingen mot ett allt högre bidragsberoende i Stockholm.

Bryt utvecklingen mot sjunkande resultat i skolan

Kunskapsresultaten har jämfört med 2006 sjunkit i Stockholm stad. Allt färre uppnår behörighet till gymnasiet. Det är en oroande utveckling som måste brytas. Baserat på modern skolforskning är det uppenbart att det behövs insatser för att stärka de elever som har störst behov samt insatser för att stärka såväl lärarrollen som det pedagogiska ledarskapet. I avsaknad av ekonomiska resurser för att kunna göra detta stagnerar skolor. Med det budgetförslag som nu

lagts fram av den borgerliga majoriteten finns det fina ord – men inga resurser för att genomföra insatserna.

Källa: Skolverket

Ena stunden utlovar majoriteten att alla ska kunna få hjälp med läxläsning – för att sedan backa från det genom att säga att det redan finns på flera skolor och inga nya pengar behövs för ändamålet. Vi ger skolorna ekonomiska förutsättningar att på riktigt kunna ge fler elever bra möjligheter att få läxläsningshjälp. Det är en av de viktigaste insatserna för att kunna utjämna skillnader i möjligheter baserat på hemförhållanden.

I nästa stund utlovar majoriteten sommarskola för alla elever som lämnar årskurs nio – men återigen helt utan att ge skolorna förutsättning för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna. Vi föreslår konkreta insatser för sommarskola som ska kunna ges även mellan årskurs sju och åtta samt mellan årskurs åtta och nio.

I ett tredje sammanhang utlovas satsning på lördagsgymnasium. Det visar sig vid närmare granskning vara ett projekt på en gymnasieskola. Samtidigt försämrar den borgerliga regeringen den långsiktiga finansieringen av gymnasiet.

Den marknadsföring som varit av majoritetens budget när det gäller skolan har varit framgångsrik. Men i verkligheten har den inget med innehållet att göra. Det är de borgerliga partiernas Potemkin-kuliss. Med den budget som nu presenterats finns tyvärr goda förutsättningar för att utvecklingen mot sjunkande resultat fortsätter.

Vi föreslår därför en annan politik som tar sin grund redan i det tidiga lärandet. Vi ökar förskolans budget med 45 mkr. Dessa resurstillskott ska dels användas för att stärka det socioekonomiska tillägget. Det ger fler förskolor möjlighet att jobba med språkutvecklande insatser. Förskolan ska ge alla barn en möjlighet att börja skolan med bra förutsättningar.

Vi delar majoritetens uppfattning att staden behöver bli bättre på att garantera förskolornas öppethållande. Det är inte minst ett sätt att hävda arbetslinjen.

Därför tror vi också att det behövs mer insatser än att bara förbättra om gällande regelverk på stadens hemsida.

Kvaliteten i förskolan behöver förstärkas. Vi vill öka satsningen på utbildning av barnskötare och förskollärare. Vi utökar därför ramen för fortbildning och riktade kvalitetssatsningar med 35 miljoner kronor.

Tillsammans med vår ramhöjning av schablonen möjliggör det ett arbete där barngruppernas storlek kan minskas för att uppnå de mål som staden satt upp men som alltför ofta i verkligheten bara blir en chimär.

Även när det gäller grundskolan höjer vi det socioekonomiska påslaget. Det är en insats som vilar på solid grund i forskningen om hur man höjer resultaten i grundskolan. Att utjämna skillnader i förutsättningar höjer tydligt den generella måluppfyllelsen.

I teorin pratar borgerliga partier om lärarnas betydelse. Men lite görs i verkliga livet och de problem som finns kring en sjunkande status kring läraryrket grundas i det. Vi föreslår en riktad satsning som ska ge möjlighet att höja yrkets status – inte minst genom höjda löner - om 26 miljoner kronor. Det är lika mycket som den satsning på lärarlöner som regeringen anser sig ha råd att göra i hela landet. Vi avsätter därutöver 20 miljoner kronor för att underlätta för lärare att vara lärare. Vi vet att den administrativa bördan ökat under de senaste åren när det gäller lärarnas arbete. Vi vill vända utvecklingen och i en satsning med fokus på lärar- och rektorsrollen ger vi förutsättningar för att minska lärarnas börda av andra uppgifter än att vara just lärare.

På samma sätt underlättar programmet det pedagogiska ledarskapet. Det är dags att stadens rektorer på riktigt ges tid att leda och utveckla det pedagogiska arbetet. I verkligheten har även de blivit alltmer av administratörer. Det borde vara en självklarhet att alla lärare ska kunna få en bra feedback av sin rektor. Men hur ofta har rektorn egentligen tid att se sina lärare i praktisk undervisning? Och hur ofta hinner de delta i de vardagliga pedagogiska diskussionerna? Det är dags för en reform som uppgraderar det pedagogiska ledarskapet – på riktigt och inte bara i ord.

Vårt program för ökade kunskaper omfattar totalt 264 miljoner kronor under 2012. Det är en början på en långsiktig satsning på kunskap och utbildning. Fram till och med valåret 2014 kommer en socialdemokratisk politik innebära beslut om ökade investeringar i utbildning (jämfört med de borgerliga partiernas förslag) på mer än en miljard kronor.

Ett Stockholm som fungerar

Köer, bristande kvalitet i välfärdstjänster och bostadsbrist är alla exempel på konkreta tillväxthinder i vardagen. Hinder som begränsar stockholmare och Stockholm. Med rätta frågor sig många stockholmare hur svårt det kan vara att få snöröjningen att fungera eller vägunderhållet att räcka. De borgerliga partierna genomför en kraftig neddragning av vägunderhållet och anvisar egentligen inga nya idéer om hur snöröjningsproblemen ska lösas.

Därför lanserar vi en flerårig insats under temat ”Ett Stockholm som fungerar”. Under de kommande åren vill vi öka insatserna för ett Stockholm som fungerar i vardagen. I stora delar är vi beroende av de infrastruktursatsningar som görs nationellt för att lösa framkomligheten för stockholmarna. Samtidigt är denna framkomlighet beroende av vad staden fattar för beslut. Det är ett steg i fel riktning att kraftigt minska vägunderhållet. Under rubriken trafik/renhållning tillför vi i ett första skede 38 miljoner kronor extra. Det ger utrymme för ökat vägunderhåll, snöröjningsinsatser samt att påskynda matavfallsinsamlingen.

Därtill avsätter vi 5 miljoner kronor för en öka takten-satsning på bostadsbyggande. I tider av bostadsbrist – känns det absurt att det finns bostadsbyggnadsprojekt som skulle kunna gå att få igång snabbt om inte stadens hantering av planer och tillstånd stoppat upp verksamheten. Vi presenterar också insatser för fler studentbostäder och vill initiera insatser för en bättre fungerande bostadsmarknad. En sådan insats är att rensa upp i andrahandsträsket genom att låta bostadsförmedlingen organisera en sådan kö. Vi delar inte bostadsministerns uppfattning om att studenter som inte får bostad ska söka annan studieort. Stockholm behöver både fler studieplatser, studenter och studentbostäder för att växa och utvecklas. Under de kommande åren bör Stockholm ha möjligheten att bygga 5 000 nya studentbostäder.

Ytterligare ett exempel är när man inte får barnomsorg i linje med barnomsorgsgarantins intentioner. Att tvingas avstå från arbete för att staden inte kan leverera en plats i stadsdelen är ett avsteg både från arbetslinjen och en stad som fungerar. Vi ökar därför anslaget till förskolan och föreslår insatser för att det ska finnas lokaler för förskolans ändamål.

Ett Stockholm utan barnfattigdom

När klyftorna ökar och allt fler behöver försörjningsstöd är det också allt fler barn och ungdomar som drabbas av ekonomisk utsatthet. Barnfattigdom, mer än annat, stänger igen möjligheter. Barn som inte kan följa med på skolutflykten eller delta i fritidsaktiviteten begränsas. När avgiften till kulturskolan blir för hög och barnen inte kan delta så riskerar samhället att tappa begåvningar. Skammen i att inte ha råd ger bristande självförtroende som följer med genom livet.

Ett rikt Stockholm är ett Stockholm som ger alla barn, oavsett bakgrund, en möjlighet att växa. Därför är det ökande behovet av försörjningsstöd inte bara dåligt ur ett individperspektiv eller ur ett jobbperspektiv. Det handlar om att Stockholm förlorar möjligheter.

Den stora insatsen mot barnfattigdom måste genomföras nationellt men det finns mycket att göra i Stockholm. Vi presenterar här en rad förslag som minskar klyftorna och ger fler barn chansen.

En del är att möjliggöra att barn och ungdomar kan delta i kultur- och fritidsaktiviteter. Vi föreslår därför ökat föreningsstöd, utökad användning av nolltaxa och sänkta avgifter i kulturskolan. Därigenom kan Stockholm vända trenden mot allt färre deltagare i exempelvis kulturskolan.

Därtill vill vi jobba aktivt med att fler ungdomar ska kunna få ett feriearbete. När kommunen utökar sina ansträngningar och ambitioner för antalet sommarjobb innebär det att fler från ekonomiskt utsatta områden får möjlighet till en egen försörjning under en del av året.

Vi motsätter oss starkt den kraftiga neddragning på sommarkollo som kommer att bli verklighet om de borgerliga partiernas budget genomförs. Det är ett slag primärt mot de som inte har råd med andra aktiviteter under sommaren.

Ytterligare en insats som kommer att minska klyftorna är vårt förslag att ge alla ungdomar på gymnasiet ett SL-kort. Därigenom avlastas familjeekonomin och den geografiska rörligheten ökar för alla elever.

Ekonomiskt ansvar – en grundförutsättning för jobb och tillväxt

Eftersom vi tillmäter staden och det gemensamma en stor betydelse är det för oss, mer än för många andra, avgörande att staden är ekonomiskt stark. Vi Socialdemokrater har under flera år pekat på det långsiktigt ohållbara i att ta ut alltför mycket i koncernuttag. På väg in i en konjunkturedgång finns det dock anledning att aktivt använda de resurser som kan frigöras för att bekämpa en växande arbetslöshet. Därför ansluter vi oss till de borgerliga partiernas förslag till koncernuttag – men förespråkar en mer aktiv användning av dem. På samma sätt förhåller det sig med aktieutdelningen från Fortum och den Centrala medelsreserven. Istället för att låta dessa resurser vara en passiv reserv som under de senaste åren inte använts i närheten av vad som budgeterats väljer vi att investera dem i kunskap och jobb. Vårt saldo är dock lika stort. På sikt kommer stadens kostnader minska till följd av sjunkande arbetslöshet. För att vara försiktiga räknar vi i år med en mer begränsad effekt i form av en minskad ökning av försörjningsstödet om 31 miljoner kronor.

Effektivitet är en förutsättning för att skattebetalarnas pengar ska förvaltas klokt. Därför bejakar vi arbetet med att höja effektiviteten i den kommunala verksamheten. Vi kan vara väldigt tveksamma till de ofta rena glädjekalkyler som finns i de borgerliga partiernas budgetförslag. Att utan några tydliga nya åtgärder hävda att staden ska kunna spara uppemot 20 miljoner kronor på minskad sjukfrånvaro känns aningen optimistiskt. Att därtill föreslå generella effektiviseringar i allmänhet utan någon som helst insats för att stärka effektiviteten kan i värsta fall leda till stora besparingskrav på viktig verksamhet.

Vi Socialdemokrater vill istället vara tydliga i vårt arbete med att frigöra resurser till skola och jobb. Vi förespråkar handfasta besparingar på främst SLK. Här pekar vi såväl ut minskade kostnader för konsulter, kostnader för avknoppnings-/utförsäljningsprojekt samt den centrala kommunikationsstaben. Vi anser att en liten ytterligare höjning av parkeringsavgifter är möjliga och vi föreslår ett avskaffande av vårdnadsbidraget. Tillsammans bidrar dessa resurser till en finansiering av våra investeringar i utbildning och jobb.

För att klara högt ställda ambitioner när det gäller skola och jobb föreslår vi också en skattechöjning om 10 öre. Det motsvarar 20 kronor i månaden för en anställd med 25 000 kronor i månadslön. Vi avvisar den minimala sänkningen (0,5 öre) av begravningsavgiften eftersom denna verksamhet under lång tid varit underfinansierad – vilket nu förstärks ytterligare i de borgerligas förslag.

Vi vill initiera en översyn av regelverket kring privat verksamhet för att genom höjda kvalitetskrav kunna tillförsäkra stockholmarna att skattemedel används till det den är avsedd för och inte stora vinster åt aktieägarna. Därigenom kan också oseriösa aktörer stoppas och fler vita jobb tillskapas. Med fler vita jobb följer också fler jobb med bra anställningsvillkor.

INRIKTNINGSMÅL

1. Stockholmarens behov ska vara vägledande för alla verksamheter

Alla stockholmare har samma värde och ska behandlas lika

Olikhet är en tillgång. Staden ska garantera likabehandling och uppmuntra en mångfald av stockholmare av olika etnicitet, ålder, kön, funktionshinder och sexuell läggning. Personalen ska spegla vår befolkning för att garantera bästa möjliga service. Alla ska ha samma rätt till ett gott samhälleligt stöd, lika möjligheter till en anställning i staden och bli jämlikt behandlade oavsett bakgrund. Jämlikhet, jämställdhet och en människosyn som utgår från allas möjlighet till utveckling ska genomsyra alla nivåer i staden. *Stockholms stad ska bedriva ett aktivt antidiskrimineringsarbete på alla nivåer.*

Stockholmaren ska mötas med respekt

Staden är till för sina medborgare, inte tvärtom. Det är i mötet mellan elev och lärare, barn och förskolepedagog eller hemtjänstpersonal och omsorgstagare som kvaliteten skapas. Alla behov kan inte alltid tillfredsställas omedelbart, men de närmare 40 000 anställda i staden ska se varje stockholmares behov, ge individen uppmärksamhet och gemensamt hitta de lösningar som krävs för att uppnå målen för verksamheten. *Allt bemötande och all service i staden ska genomsyras av respekt, vänlighet och en vilja att hitta lösningar.*

Stockholmaren ska ha inflytande

Staden ägs av alla stockholmare tillsammans. Brukares påverkan och inflytande är en rättighet men också ett redskap att nå bättre resultat. Barn och elevers inflytande måste öka. Våra äldre på olika boenden måste kunna få välja vad de ska äta, när de ska sova eller när de ska gå på promenad. Medborgarna ska ha insyn och möjlighet att påverka hur det ser ut i det egna området, hur förskolan och skolan styrs eller hur omsorgen planeras. För grupper som är underrepresenterade i demokratiska sammanhang ska särskilda arbetsformer utvecklas. *Brukar- och medborgarinflytandet ska öka i alla verksamheter.*

Servicen ska vara anpassad efter stockholmarens behov

Staden ska, inom alla områden där man är verksam, motverka påtvingade begränsningar, befrämja stockholmarens fria utveckling och utjämna orättvisa skillnader i villkor. Alla stockholmare är olika, har olika bakgrunder, vill olika saker och har olika behov. Den omsorg, undervisning eller de insatser som staden erbjuder måste vara anpassade efter de specifika behov och förutsättningar som varje enskild stockholmare har. Det kräver kompetent personal i alla yrkeskategorier och kompetensutveckling ska utformas för att uppnå detta. Varje förskola, skola, omsorgsboende eller socialkontor ska tillsammans med den det berör hitta ett behovsanpassat stöd. *All verksamhet ska anpassas efter de individuella behoven.*

2. Alla stockholmare ska ges möjlighet att förverkliga sina mål och drömmar.

Alla barn och unga i Stockholm ska ha goda uppväxtvillkor

Alla barn och unga har rätt till en meningsfull fritid, stöd och den hjälp de behöver för att utvecklas utifrån egna förutsättningar i förskola och skola. Men alla våra små stockholmare ska också ha ett skyddsnät som garanterar en trygg och kärleksfull uppväxt. Staden har som en av sina huvuduppgifter att motverka segregation och utslagning. Det ska vara ett prioriterat mål att minska barnfattigdomen. Stadens insatser ska ha en omfördelande profil och fördelas dit de bäst behövs. Personal i förskola, skolan och socialtjänst har här en viktig roll, men också arbetet med till exempel trafik- och stadsplanering, kulturinstitutioner, bostadsbolag måste ha ett barnperspektiv. *All kommunal verksamhet ska bidra till att utjämna skillnaderna i barns uppväxtvillkor.*

Alla stockholmare har rätt till en bostad till en rimlig kostnad

Staden ska ansvara för att alla som vill bo i staden har en möjlighet att göra det. Varken människors eller Stockholms utveckling ska hindras av bostadsbrist. Vi behöver hyresrätter och bostadsrätter i hela staden. Det ska finnas fler små och bra lägenheter med låga boendekostnader, men också större för de stockholmare som behöver det. Ungdomar ska kunna flytta hemifrån när de vill, hemlösa ska kunna slussas ut till den reguljära bostadsmarknaden och familjer ska kunna växa utan att bli trångbodda. Takten i bostadsbyggandet behöver fördubblas. *Byggandet ska öka och fler stockholmare ska få tillgång till ett eget boende.*

Alla stockholmare har rätt till ett livslångt lärande

Staden ska garantera att alla medborgare får en bra grundläggande utbildning. Resultaten i grundskolan behöver höjas. Fler elever ska klara godkänt i alla ämnen. Det är ett mål att fler kan fortbilda sig genom hela livet. Det ska vara lätt att ställa om i arbetslivet, att förkovra sig och ständigt inhämta ny kunskap. Vuxenutbildningen, svenska för invandrare, folkbildningsorganisationerna, kontakter med akademien och övergångar mellan utbildningsformer ska vara väl utvecklade för att underlätta det livslånga lärandet. *Möjligheterna till livslångt lärande ska utvecklas och säkerställas av staden som utförare och arbetsgivare.*

Alla ska känna trygghet i Stockholm

Staden ska bedriva förebyggande arbete så att tryggheten ökar, det gäller både i planering och i verksamheternas insatser. Våld, inom hemmet eller på gator och torg ska alltid motverkas. Över hela staden ska bostadsområden, parker, gator och torg vara välskötta och vackra, belysningen fungera och vara strategiskt planerade. Medborgarna ska veta att polisen har nära kontakt med lokalsamhället och finns tillgängliga när det behövs. Det förebyggande arbetet inom förskola, skola, vård och socialtjänst ska vara väl utbyggt och väl samordnat. En viktig uppgift är att förmedla rättssamhällets grunder och skapa förutsättningar för att unga ska känna förtroende för detta. *Stockholmarnas trygghet ska vara vägledande i all samhällsplanering och alla stadens verksamheter.*

Alla stockholmares kreativitet ska uppmuntras och ges utrymme

Stockholm är en stad full av kreatörer och entreprenörer vars idéer och engagemang utvecklar och förnyar staden. Kreativiteten är en viktig faktor för ökad tillväxt och välfärd i den tjänstedrivna ekonomin. I detta sammanhang har Stockholm hög internationell konkurrenskraft med sitt rika kulturliv, starka företagande inom kreativa näringar och inte minst sina medborgare med stor nyfikenhet på ny teknologi, nya uttryck och trender. Stockholm ska ge plats åt och stimulera medborgarnas kreativitet och egna initiativ inom skola, kulturliv, på fritiden och i företagandet. *Alla stadens verksamheter ska bidra till att skapa utrymme för stockholmarnas kreativitet och utveckla de kreativa näringarna där det är möjligt.*

3. I Stockholm har alla rätt till ett jobb och meningsfull sysselsättning

I Stockholm ska det vara lätt att ställa om

Staden ska matcha stockholmarnas kunskaper med arbetsmarknadens behov. Det innebär att det ibland kan behövas vidareutbildning, omskolning eller helt enkelt individuell hjälp att få ett nytt jobb. Vuxenutbildningen ska stärkas och utökas. Yrkesutbildningar ska utvecklas i nära samarbete med de av stadens egna verksamheter som är i behov av fortbildning eller rekrytering av olika yrkesgrupper. Matchning och stöd till arbetssökande ska individualiseras och utökas. Långtidsarbetslösheten bland ungdomar ska avskaffas. Alla nämnder och bolag ska erbjuda ungdomar sommarjobb och kommunala praktikplatser. *All stadens verksamhet ska syfta till att öka stockholmarnas möjlighet till egen försörjning.*

I Stockholm ska företagen lätt kunna startas och växa

Staden ska verka för ett gott företagsklimat. Småföretagare ska erbjudas stöd och hjälp för att starta nya verksamheter och stöd och hjälp vid kontakter med staden för exempelvis tillstånd. Staden ska arbeta för att akademi och forskning kan etableras och utvecklas i regionen. Det gynnar både stadens verksamheter och företagsklimatet. Nämnder och bolag ska inom respektive verksamhetsområde arbeta för näringslivssamarbete och i stadsplanering i berörda nämnder ska företagsbyar och klusterområden erbjudas och etableras i samarbete med aktuella företag. Särskild vikt ska läggas vid företagande i ytterstaden för att medverka till en sänkt arbetslöshet. Stockholm ska vara en attraktiv stad att besöka, leva och verka i. Stockholmsregionen ska också vara en attraktiv region att besöka, leva och verka i och Stockholm har ett särskilt ansvar för detta då staden utgör regioncentrum. *Alla delar i staden ska underlätta och bidra till att företag startar och växer i Stockholmsregionen.*

4. Stockholm ska bli en ekologiskt och klimatmässigt hållbar stad

Stockholms stad ska vara världens mest miljömässigt hållbara huvudstad

Staden är en stor fastighetsägare, arbetsgivare och upphandlare och har en viktig roll att spela i kampen för en bättre miljö. Alla anläggningar, fastigheter och verksamheter ska bedrivas så energieffektivt som möjligt. All upphandling ska

innehålla miljökrav. Varje arbetsplats ska ta ett miljöansvar. *Miljömålen ska genomsyra alla stadens verksamheter.*

Staden ska planeras för framtida generationer

Staden ska i sin planering av vägar, bostäder, skolor, bevara gröna oaser så att också de framtida generationerna kan andas ren luft, bada i rent vatten och inte drabbas av klimatförändringar. All nyproduktion av bostäder ska vara klimat- och miljövänlig. Kollektivtrafik, varustransporter, förskolor och skolor ska planeras för att minimera transporter och stödja ett miljövänligt vardagsliv. *Alla samhällsbyggnadsbeslut som fattas ska ta hänsyn till miljön och bidra till ett klimatneutralt samhälle.*

Det ska vara rent och vackert i Stockholm

Gator, parker och natur i Stockholm ska vara rena, välskötta och inbjuda till rekreation och hälsosam aktivitet. Naturen är en resurs som i en storstad kan bidra till livskvalitet och hälsa för såväl de boende som turister. Naturområden ska värnas och göras tillgängliga, idrottsmöjligheter utvecklas och fler badplatser etableras. Staden ska arbeta kontinuerligt för att värna och utveckla det offentliga rummet. Parklekar ska rustas. *Alla verksamheter ska bidra till ett rent, hälsosamt och grönt Stockholm.*

Verksamheterna ska uppmuntra till en hållbar livsstil

Förskolor, skolor, omsorg och socialtjänst har en pedagogisk roll att uppmuntra till hållbar livsstil. Som brukare av en välfärdstjänst ska man få veta hur man kan göra för att bidra till att minska klimatpåverkan. Enskilda enheter så som förskolor, äldreboenden eller behandlingshem bör föregå med gott exempel och källsortera, använda energilampor mm. Inom kort bör hälften av livsmedlen som inhandlas i verksamheterna kunna vara kravmärkta. *Alla verksamheter ska utveckla sin egen roll i att uppmuntra till en miljövänlig och långsiktigt uthållig livsstil.*

Det ska vara lätt att vara miljövänlig

Staden ska se till att alla stockholmare lätt och enkelt kan bidra till att i största möjliga mån minska klimatpåverkan. Staden ska underlätta källsortering, bygga ut system så att hushållens matavfall kan bli biogas, underlätta energihushållning, öka antalet cykeluppställningsplatser och förbättra konsumentrådgivningen. Föräldrar i förskola och skola och de äldre med hemtjänst ska veta hur de kan bidra till att verksamheternas miljöpåverkan minskar. Lokalt miljöarbete och Agenda 21- verksamhet ska utvecklas och inom ramen för all kommunal verksamhet ska stockholmarna både kunna påverka och bidra till ökad miljövänlighet. *Såväl stadsplanering som välfärdsverksamhet ska underlätta för stockholmarna att leva så miljövänligt det går.*

5. Stockholms stad ska vara effektiv och ha en ekonomi i balans

Varje skattekrona ska användas effektivt

Stockholmarna förväntar sig bästa möjliga utfall av investerade skattemedel oavsett utförare av verksamheten. Kvalitetsuppföljningen ska säkerställa att all offentligt driven eller finansierad verksamhet också är bärare av de värderingar som staden ger uttryck för. Samma villkor för att driva välfärdsverksamhet ska

gälla för kommunala och privata utförare. Stockholmaren ska ha rätt att veta vad de offentliga medlen finansierar. Därför ska kommunala och privata utförare omfattas av krav på insyn samt förbättrad kvalitets- och ekonomiuppföljning. Eventuella vinster i skattefinansierad privat verksamhet bör återinvesteras och komma brukarna till del i en utvecklad verksamhet. Skatteuttaget ska aldrig vara högre än vad som krävs för att hålla en god kvalitet och klara målen i verksamheten. På samma sätt måste effektiviteten bedömas utifrån vilket verksamhetsresultat staden får för varje skattekrona. *Alla utförare av välfärdsverksamhet ska förbättra sin ekonomi och kvalitetsuppföljning enligt stadens riktlinjer.*

Staden ska ha ordning och reda på ekonomi, säkerhetssystem och internkontroll

Stockholmarnas skattepengar ska hanteras varsamt och säkert. Varje nämnd, bolag, verksamhetsområde, enhet och kontor i staden ska ha väl fungerande interna rutiner för internkontroll av ekonomi och säkerhet. På samma sätt ska alla nivåer i staden ha väl utvecklade system av uppföljning av budget och verksamhetsmål. Krisledningssystem och ansvar ska vara väl kända och övade i hela organisationen. *Alla enheter ska ha väl inarbetade och kända rutiner för ekonomi, säkerhet och internkontroll.*

Staden ska ständigt utveckla sin organisation

Stockholmarna ska kunna kräva att den kommunala organisationen är i ständig förbättring och att personalen har hög kompetens. Kontakter mellan verksamhet och högskolor och universitet ska öka och ha fokus på praktisk tillämpning. Staden ska ligga i framkant i tillämpningen av ny forskning och kontinuerligt ge medarbetare tillgång till nya kunskaper och evidensbaserade metoder. System för ständig kompetensutveckling ska finnas på alla nivåer i staden. En väl fungerande organisation har också en bra personalpolitik. Anställda i staden har förutom rätt till kompetensutveckling, också rätt till rimliga löner, gott ledarskap och att arbeta heltid. *Minst en (1) procent av verksamhetens budget ska gå till kompetensutveckling, forskning och metodutveckling.*

EKONOMI - EN ANSVARFULL FÖRVALTNING

Varje skattekrona ska användas effektivt och till det ändamål den är avsatt. Grunden för kommunens ekonomi är att var och en bidrar efter förmåga och får ta del av resurser efter behov.

Intäkter

Skatteunderlaget beräknas att växa med 3,3 procent 2012 och 3,8 procent under 2013, (SKL:s prognos, augusti 2011).

Totalt kommer staden enligt prognosen och med en skattesats på 17,58, att få skatteintäkter på 33 903,7 miljoner kronor. Den borgerliga majoriteten har valt att ta ut 17,48 kronor per 100 kronor i skattesats och detta kommer enligt prognosen att ge skatteintäkter på 33 710,8 miljoner kronor. Skillnaden mellan vårt och deras förslag är 192,9 miljoner kronor.

Begravningsverksamheten ska i sin helhet finansieras av begravningsavgiften, som fastställs av kommunfullmäktige. Begravningsavgiften år 2012 lämnas oförändrad på 7 öre för att bibehålla god kvalitet i verksamheten.

Med anledning av det osäkra konjunkturläget finns det osäkerhet i prognoserna för skatteintäkter 2012. För denna osäkerhet finns medel avsatta i centrala medelsreserven.

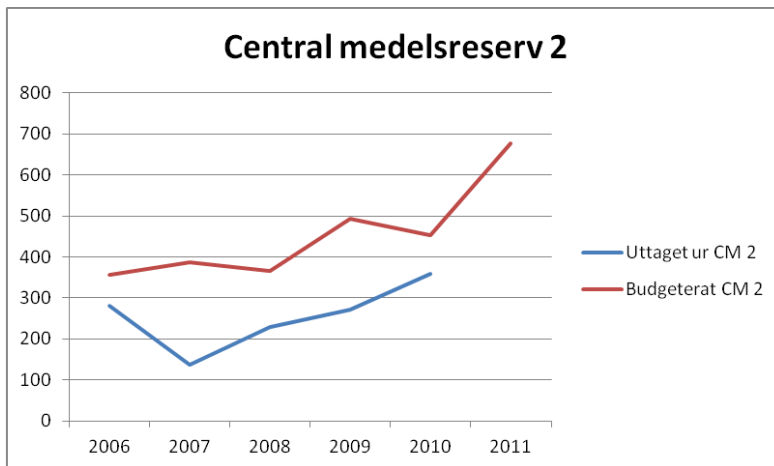
Förväntade intäkter som ej budgeterats

Sedan fyra år tillbaka har ägandet i AB Fortum Värme Holding (Fortum) gett en utdelning till Stockholms Stad på 200 miljoner kronor varje år. Utdelningarna har varit hänförliga till Fortums reguljära verksamhet. Utdelningarna har aldrig tagits upp i Stockholms Stads budget och således heller inte varit föremål för en demokratisk process. Fortum har under 2011 dessutom avyttrat ägandet i Sverige/Industri och reavinsten kan komma att vara föremål för utdelning 2012. Fortum har en stabil verksamhet och vi ser ett bättre kassaflöde än föregående år och det är vår bedömning att en minskning av utdelningen under 2012 är högst osannolik och att minst 200 miljoner kronor bör ingå i Stockholms Stads budget för 2012.

Handhavande av reserver

Förutom att förväntade intäkter inte tas upp i budgeten, vänder vi oss också emot att majoriteten väljer att ha så stor del ospecificerade reserver i sin budget.

Central medelsreserv 2 har sedan 2006 nära fördubblats i relation till kommunens nettokostnader och det är vår uppfattning att denna reserv inte är nödvändig om man gör realistiska bedömningar av vad kommunens verksamhet kostar.

Källa: SLK

Det är djupt oroande om den tilltagna centrala medelsreserven används för att toppstyra kommunens verksamhet eller till att genomföra politiska projekt som snarare handlar om att stärka majoritetens image än att ge stadens medarbetare ordentliga resurser för att långsiktigt bekämpa arbetslöshet och låga resultat i skolan. Vi har för avsikt att återgå till tidigare nivå av reserven men av hänsyn till osäkerheten i prognosen för skattintäktsutvecklingen väljer vi att i ett första steg minska central medelsreserv 2 med endast 110 miljoner och lägga in motsvarande belopp i driftsbudgeten.

Uttag från kommunens bolag

Vårt förslag till koncernuttag på max 900 miljoner kronor ligger i paritet med vad majoriteten föreslår. Det är ett högre uttag än vad bolagen på lång sikt mår bra av, men vi menar dock att det i sämre tider kan vara motiverat att göra ett något högre uttag, för att på så vis kunna stimulera ekonomin. Samtidigt gör vi, till skillnad från majoriteten, omfattande satsningar för bekämpa arbetslösheten.

Besparingar genom effektiviseringar och prioriteringar

I syfte att främja långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt ansvarstagande och en effektiv verksamhet som skapar förutsättningar för jobb, och företagande gör vi följande omfördelningar.

- Decentralisering av arbetsmarknadspolitiken, effektiviseringar av Stadsledningskontoret (SLK), en minskning av PR-insatser och köp av externa konsulter m.m. Detta ger besparingar på totalt 53,6 miljoner kronor.
- Slopade vårdnadsbidrag. Detta ger en besparing på 30 miljoner kronor.
- Ökade parkeringsavgifter (besöksparkering/felparkering) Detta ger en ökad intäkt på 12 miljoner kronor.
- Lägre kostnader för ekonomiskt bistånd på grund av större satsningar på arbetsmarknadspolitik än i majoritetens budget ger en besparing på 31 miljoner kronor.

- Stadshuset AB ges i uppdrag att omedelbart avsluta skattebetalarnas finansiering av utförsäljningsverksamheten ”Bilda Bostad”.

Politiska prioriteringar

I ett ekonomiskt oroligt läge, där konjunkturen viker nedåt och arbetslösheten riskerar att bita sig fast på höga nivåer måste kommunen våga satsa på sina invånare. Vi lägger en budget med fokus på att minska arbetslösheten och höja kunskapsnivån. Av skillnaden mellan vårt och den borgerliga majoritetens förslag använder vi den absoluta majoriteten till jobbskapande insatser och utbildningssatsningar som vi tillsammans tillför totalt cirka 400 miljoner kronor mer än vad den borgerliga majoriteten föreslår. Återstående del använder vi till en bättre fungerande infrastruktur och välfärdssatsningar på barn och unga, äldre och miljö.

Kvalitet i verksamheten

Stockholms stad ska kontinuerligt arbeta med att förbättra kvaliteten och öka kostnadseffektiviteten.

De borgerliga partierna har genomfört genomgripande förändringar i kommunens organisation och verksamheter. Fyrkantiga kundvalssystem där kötid går före behov, fastlåsta avtal med privata företagare och rigida pengssystem har i många fall lett till minskat inflytande för brukarna. Det ställer i sin tur nya krav på politikens förmåga att leverera en kvalitativ välfärd. Det behövs nya lösningar för kontroll och uppföljning, för resursfördelning, för att fördela efter behov och för att garantera varje stockholmars rätt till inflytande.

Det är stockholmarnas möjlighet att alltid kunna välja en välfärd med hög kvalitet som är den avgörande grunden för hur välfärden ska organiseras. Det ska inte finnas några dåliga skattefinansierade alternativ i välfärden. Vi kommer därför att inrätta ett kvalitetskansli som har till uppgift att se över hur olika delar av välfärden ska kunna erbjuda bättre kvalitet, med en mångfald av idéer, på ett mer rationellt sätt.

Under den föregående mandatperioden har den borgerliga majoriteten fortsatt utförsäljningen av stadens verksamheter till underpriser. Direkt vid maktskiftet instiftade ett särskilt avknoppningskansli vid stadsledningskontoret. Flera av de avknoppade verksamheterna har gjort stora vinster redan första året i privat regi – pengar som inte har återinvesterats i verksamheten, vilket skulle ha varit fallet om de bedrevs i kommunal regi. Detta är ett exempel på hur driftsformen är viktigare än kvaliteten och innehållet i välfärden för den borgerliga majoriteten. Majoriteten har lagt större vikt vid att förskolor och hemtjänst ska bedrivas privat än att barn och äldre ska få ta del av en så bra verksamhet som möjligt.

Kommunen måste vara en garant för att alla verksamheter som bedrivs med skattemedel ska hålla en hög nivå. Flera incidenter har inträffat under det gångna verksamhetsåret där staden valt ett anbud med så lågt pris att kvaliteten inte har kunnat säkras. Det är uppenbart att pris går före kvalitet för den moderat-

(S):22

ledda majoriteten. En ny upphandlingspolicy med tydliga krav på kvaliteten, som även väger in miljö och social rättvisa, måste skyndsamt tas fram. Budgetens finansiering: sammanfattning i miljoner kronor

JÄMFÖRELSE MELLAN DET SOCIALDEMOKRATISKA FÖRSLAGET TILL BUDGET 2011 RESPEKTIVE 2012.

Inkomster	2011	2012
Skatter ¹	32 704	33 904
Begravningsavgift	127	135
Utjämningsystemet ²	+ 1 722	+ 1 104
Tillfälligt konjunkturstöd	0	0
LSS-utjämning	- 535	-610,2
Utdelning från Stadshus AB	+ 600	+ 900
Utdelning Fortum värme	0	+ 200
Räntor ³	+ 281	+ 198,1
Totalt	34 896	35 831

---

¹ Föreslagna skattesatsen för 2011 var 18:08 och för 2012 17:58

² Inklusivt regleringspost och kommunal fastighetsavgift.

³ Kommunkoncernen som helhet har en nettouplåning. Intäkterna uppstår som differensen mellan å ena sidan kostnader för stadens egna lån och å andra sidan de intäkter som staden får vid utlåning med påslag till kommunala bolag.

SAMHÄLLSEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Stockholm är en attraktiv stad. Människor från hela Sverige och andra delar av världen flyttar hit för att jobba, bo och leva. Sedan 2006 är vi nästan 90 000 fler. Denna tillväxt beräknas fortsätta, i en än högre takt än tidigare beräknat.

Sverige har varit i en lågkonjunktur sedan det kraftiga fallet i BNP 2008–2009. Återhämtningen accelererade under 2010, men under sommaren 2011 började den hastigt tappa fart. Stockholm har hittills klarat de ekonomiska orostiderna bättre än Sverige i genomsnitt. Arbetslösheten är lägre än riksgenomsnittet, och sysselsättningen högre. Arbetslösheten är dock högre än någon gång sedan valet 2006 och antalet nyanmälda platser få. De prognoser som nu görs över den ekonomiska utvecklingen visar en överhängande risk för att arbetslösheten kan komma att öka.

Världen

En tilltagande pessimism har brett ut sig om världsekonomin. Den statsfinansiella oron i euroområdet har varat i över ett år. Osäkerheten om hållbarheten i statsfinanserna i USA och i flera euro-länder har medfört att prognoser av utvecklingen i den globala ekonomin har reviderats ned av flertalet internationella bedömare.

Oron i världsekonomin väntas bestå också under nästa år. Den avtagande ekonomiska tillväxten har lett till fallande börser och räntor. De svaga statsfinanserna begränsar dessutom möjligheterna att stimulera ekonomin ytterligare via nya stimulanspaket vilket gör att störningar i efterfrågan riskerar att få större effekter än normalt.

Sverige

Under 2009 föll BNP med 5,2 procent, vilket var det största årliga BNP-fallet sedan andra världskrigets utbrott. Redan efterföljande år följde dock en mycket stark rekyl uppåt med en BNP-tillväxt på 5,7 procent. Under första halvan av 2011 fortsatte tillväxten att öka men efter den kraftiga konjunktursvängningen under sommaren har prognosen för året räknats ned. För 2012 är prognoserna mycket osäkra och förväntningarna är åtminstone att tillväxttalen kommer att halveras. Uppbromsningen för svensk ekonomi för med sig att arbetsmarknaden stannar av och att arbetslösheten återigen stiger.

	2011	2012	2013
BNP (förändring)	4,3	1,9	3,4
KPI (förändring)	1,7	0,8	1,0
Timlön i näringslivet (förändring)	2,8	3,2	3,2
Reporänta	2,1	0,6	1,0
Arbetslöshet	7,5	7,5	7,3
Sysselsättning (förändring)	2,1	0,6	1,0

Källa: Konjunkturinstitutets prognos från augusti 2011 (riket, procent)

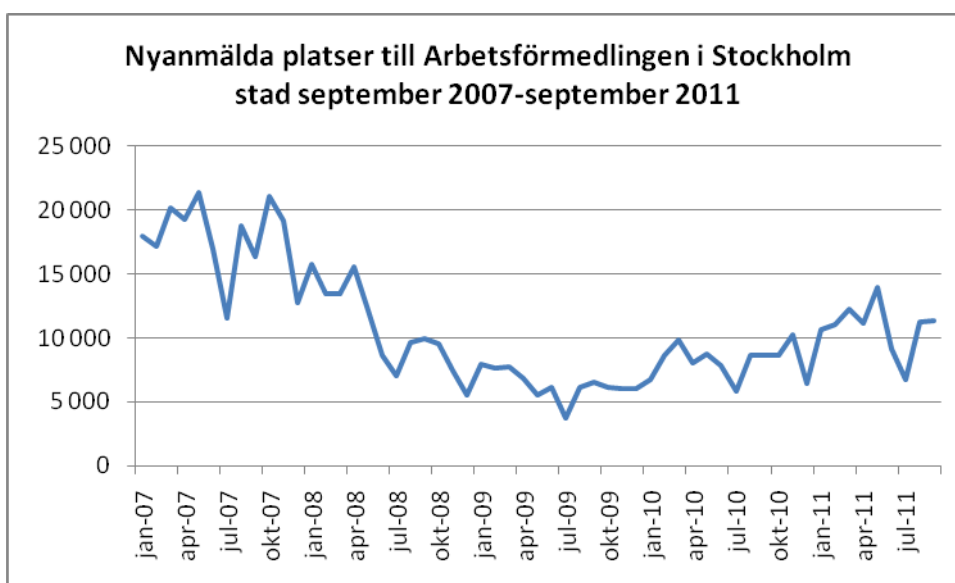

Stockholm

Prognoserna visar en överhängande risk för att arbetslösheten kan komma att öka, liksom konkurserna och varslen. Man befäras också att antalet nystartade företag blir färre och antalet nyanmälda platser till Arbetsförmedlingen blir färre. Därför krävs nu en aktiv politik som minskar arbetslösheten, och som gör det långsiktigt. Det handlar om att göra kloka investeringar i utbildning, på alla nivåer, liksom att genom en aktiv arbetsmarknadspolitik förhindra att arbetslösheten biter sig fast.

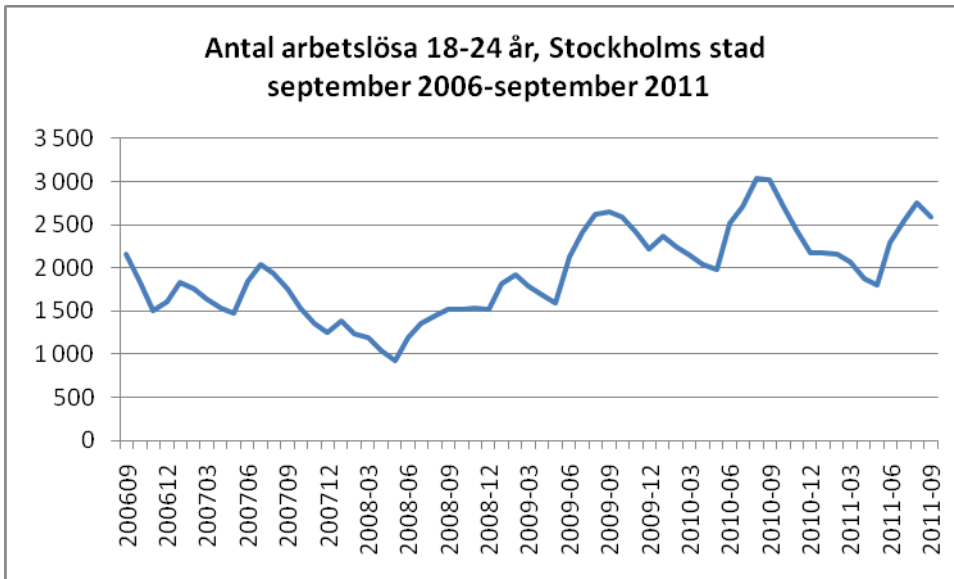
Arbetslösheten kvar på en hög nivå och befäras öka

Trots att Stockholm har klarat de oroliga ekonomiska tiderna bättre än stora delar av Sverige så är arbetslösheten i Stockholm hög och befäras öka. Antalet nyanmälda platser ligger på en mycket låg nivå.

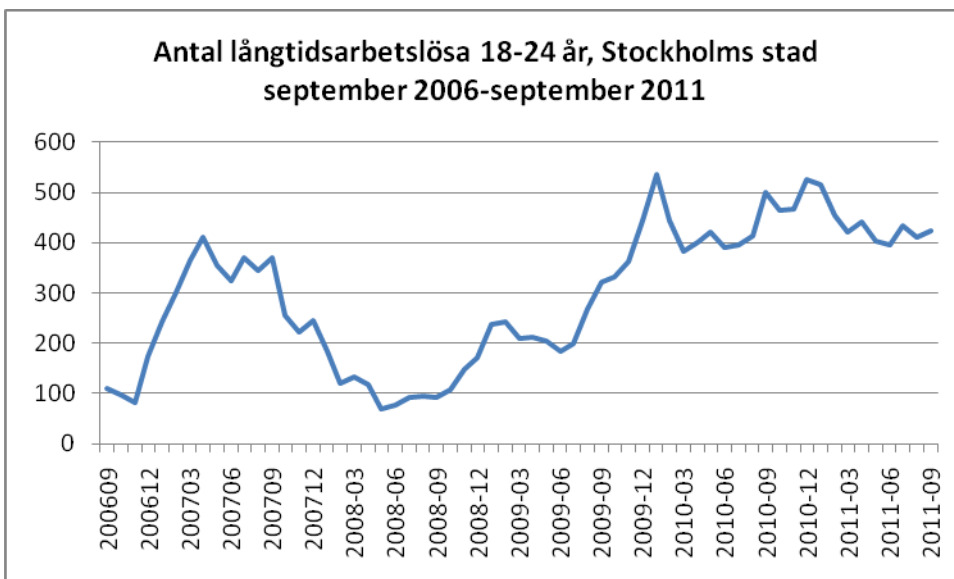
Källa: Arbetsförmedlingen

Mest oroande för framtiden, dels för den unga stockholmaren personligen och dels för hela stadens framtida konkurrenskraft, är den höga och snabbt växande ungdomsarbetslösheten. Antalet arbetslösa unga i Stockholm har inte varit så högt sedan 1999, det vill säga mer än tio år sedan. Att få ett jobb handlar som ung om att få pröva sina vingar och ta klivet in i vuxenlivet. Idag förhindras alltför många unga stockholmare att ta det steget.

Källa: Arbetsförmedlingen

Att långtidsarbetslöshet ofta passiviserar och i förlängningen gör det allt svårare för personen att få jobb är välkänt. För unga riskerar långtidsarbetslösheten att medföra att de för lång tid ställs utanför arbetsmarknaden, och i värsta fall även utanför samhället. Långtidsarbetslöshet stjälar möjligheten att sträva efter sina livsdrömmar. Därför är det djupt oroväckande att långtidsarbetslösheten under den förra borgerliga mandatperioden ökade mycket dramatiskt.

Källa: Arbetsförmedlingen

Under mandatperioden 2002 till 2006 lyckades vi socialdemokrater pressa ned långtidsarbetslösheten bland unga till mycket låga nivåer. Om viljan finns går det att göra igen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.

Personalpolitik

För att utveckla kommunens verksamhet måste kommunen satsa på den viktigaste resursen, nämligen personalen. Dåliga arbetsvillkor gör det också svårare för staden att rekrytera och behålla kompetent personal. Vi vill ha trygga anställningsformer för stadens personal. Allmänna visstidsanställningar försämrar anställningstryggheten och särskilt stort blir problemet när arbetsgivaren utnyttjar möjligheten att växlar mellan vikariat och allmän visstidsanställning för den anställde. Korta anställningar försvårar möjligheterna till fackligt arbete och till inflytande på arbetsplatsen. Samtidigt innebär otrygga anställningar en stor ekonomisk osäkerhet för den enskilde.

Deltidsarbetslösheten har vuxit till ett stort problem på arbetsmarknaden. För att staden ska ta ett ansvar och erbjuda de som så önskar att öka sin sysselsättningsgrad avsätts 10 miljoner kronor. Heltid skall vara en rättighet och deltid en möjlighet. Idag arbetar cirka 20 procent av stadens anställda deltid. Redan till 2014 borde den siffran kunna minska till 10 procent. Alltför många i staden är idag ofrivilligt timanställda och många under alltför lång tid. Vi vill möta ersätta osäkra timanställningar med fasta anställningar inom vikariepooler i äldreomsorg och förskola (i ett första skede). Det ger tryggare anställningar men framförallt möjligheten att öka kompetensen och kontinuiteten. Det bidrar aktivt till en bättre kvalitet i välfärden.

Så kallade delade turer ska undvikas. De som vill måste kunna ha en sammanhållen arbetstid. Att arbeta exempelvis förmiddag för att sedan ha flera timmars paus och sedan även arbeta på kvällen är inte optimalt. Särskilt svårt kan det vara att kombinera sådana arbetstider med ett fungerade familjeliv. För att alla anställda ska kunna kombinera arbetsliv och privatliv ska det ses över om helgarbete kan begränsas till maximalt två av fem helger. För övrigt anser vi att det slitsamma nattarbetet ska innebära en kortare arbetsvecka.

För att höja de lägsta lönerna för stadens anställda tillförs 24 miljoner kronor till en låglönesatsning. För att stärka möjligheten till omvandling av deltidstjänster till heltidstjänster tillförs 10 miljoner kronor.

Vi vill också se över möjligheten för hur personalens inflytande ska stärkas. Dels kan det leda till ett mer utvecklande arbete som gör det attraktivt att vara anställd inom Stockholms stad, men undersökningar visar också att verksamheten får en bättre kvalitet och blir mer effektiv om personalinflytandet stärks.

Vi vill underlätta för anställda som behöver finna nya arbetsuppgifter att ta sig vidare. Det kan handla om kompetensutveckling och en aktiv personalpolitik.

Styrningen över stadens verksamheter

Stadens verksamheter ska styras enligt ILS (Integrerat System för Ledning och uppföljning av stadens verksamheter). Kommunfullmäktige ska i årsredovis-

ning kunna följa upp målen med tillhörande indikatorer. Indikatorerna har de senaste åren utvecklats i positiv riktning men indikatorerna behöver även framgent kontinuerligt utvecklas och förbättras. På vissa områden saknas indikatorer helt och på andra områden missar indikatorerna verksamheternas essens. Arbetet med stadens Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett exempel där ett arbete pågår men där indikatorer behöver utvecklas. Ett annat område där indikatorer behöver skapas gäller arbetsmiljö och villkoren för stadens anställda. Uppföljningen av, och arbetet med, stadens jämställdhets- och mångfaldsplaner ska förbättras och utvecklas. Staden ska också ta fram ett jämställdhetsprogram. I detta arbete ska relevanta indikatorer arbetas fram och fastställas.

Den lokala förankringen och samverkan mellan skolor, samt samverkan mellan skolan och förskolan, fritidsverksamheten och socialtjänsten behöver förbättras. Därför ska kommunstyrelsen under 2012 utreda hur ansvaret för grundskolan samt för de enskilda förskolorna kan tillföras stadsdelsnämnderna.

Målet om att Stockholm ska bli en ekologiskt och klimatmässigt hållbar storstad ska följas upp tillsammans med Miljöprogrammets mål i en särskild miljöredovisning till Kommunfullmäktige. En kvalitetsredovisning för förskolan, skolan och vuxenutbildningen där både kommunala och statliga mål följs upp ska också redovisas för Kommunfullmäktige.

För att styra och följa upp stadens insatser för ökad folkhälsa ska kommunstyrelsen ta fram särskilda folkhälsoindikatorer inom ILS-systemet.

Förstärkt uppföljning och kvalitetskontroll

Uppföljningen av kvalitet i välfärdsverksamheterna, såväl privata som kommunala ska förbättras. Övergripande uppföljning, kontroll och inspektion av äldreomsorgen, verksamheter för personer med funktionsnedsättning, förskola och skola ska organiseras centralt och förstärkas. System för att ställa krav på att åtgärda brister ska ses över och skärpas för utförare oavsett driftsform.

System för medborgarnas valfrihet ska utvecklas till att öka möjligheterna för stockholmarna att få rättvisande information om verksamheternas kvalitet. För att garantera att konkurrensutsättningen inom ett verksamhetsområde är optimalt för att få bästa möjliga kvalitet ska Stadsledningskontoret systematiskt utvärdera marknaden inom aktuella verksamhetsområden och förse Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige med beslutsunderlag. För inrättandet av ett Kvalitetssäkringskansli avsätts 5 miljoner kronor.

Stockholm stad ska använda LOU (Lagen om offentlig upphandling) inom omsorgsverksamheterna. LOV (Lag om valfrihetssystem) som ger samtliga aktörer som når minimistandarden ackreditering ska inte användas i Stockholm.

Upphandling av tjänster och varor ska skärpas och innehålla tydliga krav på antidiskrimineringsklausul, kollektivavtalsliknande villkor (vita jobbmodellen), förstärkt meddelarfrihet samt höga miljökrav. En ny upphandlings-

policy ska utarbetas och beslutas i kommunfullmäktige. Stockholm ska åter ansöka om att bli en Fair Trade City.

Större engagemang för industri och småföretagande

Vi socialdemokrater menar att staden skulle kunna göra mer för framväxten av nya arbetstillfällen i staden, inte minst i ytterstaden.

Stockholmarna vill konsumera närproducerat. Sverige behöver minska miljöpåverkan från långa inrikestransporter av varje slags varor. Arbetslösheten är relativt hög i staden som helhet och mycket hög i delar av den. Det här talar för att Stockholm även i framtiden skulle kunna vara en stad för modern industri. Ett exempel på befintlig verksamhet är möjligheten att skapa ett livsmedelskluster vid Årsta partihallar tillsammans med de företag som idag finns i slakthusområdet. Här finns idag fler än 200 verksamma företag som sysselsätter ca 3 500 personer. Företagens samlade omsättning överstiger 11 miljarder kronor. Stockholmarna efterfrågar livsmedel av god kvalitet och har högt ställda miljökrav både på själva livsmedlen och på effekterna av transporter och hantering i distributionen. Det finns stora möjligheter för att skapa ett bra näringslivsklimat med utvecklingsmöjligheter för industriarbeten inom denna och andra branscher.

Allt fler industriområden har naggats i kanten eller helt utrymms de senaste tio åren som en följd av ökat behov av att bygga bostäder i Stockholm. Ibland har det varit helt riktigt. Men det har bidragit till att lätt industri och underleverantörer till Sveriges största industriföretag istället etablerar sig i städer i Stockholms omnejd, trots att Stockholm har stora logistiska fördelar. När en större arbetsplats försvinner från Stockholm eller väljer att etablera sig någon annanstans försvinner ofta de små servicebutikerna och restaurangerna i dess närhet. Den här utvecklingen går att ändra. Det finns fortfarande mark, inte minst i anslutning till våra största trafikleder, som är mer lämpliga för industrier och kontor än för bostäder. Vi föreslår därför att staden arbetar mer aktivt för att reservera och anvisa mark samt marknadsföra staden för den typ av lätt industri som Stockholm nu förlorar i konkurrens med andra städer i mälardalsregionen.

En stor utmaning i ytterstaden är villkoren för småföretagandet. Stockholm mår bra av mångfald i stadens handel. Det medför inte bara värden för de stockholmarna som lever olika delar av staden utan också för ny- och småföretagande i Stockholm. Idag går staden mot en utveckling där Stockholms småskaliga handel kontinuerligt förlorar marknadsandelar. Utförsäljningen av gallerior och stadens vägran att anpassa lokalhyrorna inom det egna beståndet har skapat stora problem för såväl enskilda små- och egenföretagare som för de hela stadsdelar som långsamt utarmas på service och kommersiellt utbud. Vi föreslår att stadsledningskontoret inrättar en Räddningskommission för ytterstadens småföretagande (RYS) med uppgift att stödja småföretagandets villkor och företräda dessa gentemot stadens övriga förvaltningar och bolag, samt mot de externa aktörer och bolag som staden har avtal med. Kommissionens ledning ska inkludera företagare inom handel och service.

För att öka stadens engagemang och insatser för fler jobb inom industri och småföretagande avsätter vi 25 miljoner kronor under 2012.

Traineeplatser i Ytterstad

Stadens bolag och förvaltningar står inför en stor generationsväxling, inte minst i stadens ytterområden. Genom att ge bättre service, effektivisera byråkrati och ge snabbare stöd och svar till dem som vänder sig till kommunen, kan vi bättre tillvarata den kraft som finns i områden som har hög arbetslöshet och andra sociala utmaningar. För att förbättra servicen och förstärka nytänkandet i dessa förvaltningar behöver staden attrahera fler unga och begåvade medarbetare. Samtidigt tjänar staden tydligt på att stärka sysselsättningsgraden bland yngre akademiker och påskynda etableringen på arbetsmarknaden efter avlagd examen. För att angripa båda dessa problem vill vi inrätta ett nytt program; Generationsväxling Ytterstad, med traineeplatser där arbete och utbildning varvas. De som blir antagna till programmet kommer att få goda möjligheter till karriär och utveckling samtidigt som de gör en viktig insats för utvecklingen av stadens verksamheter och service. För att täcka merkostnader för handledare och traineeanställda avsätter vi 5,5 miljoner kronor under 2012.

Högskolepraktik

Stockholm är Sveriges största studentstad. En av de största kvalitetsbristerna i många högskoleutbildningar är bristen på arbetsmarknadsanknytning. Bristen på kontakter, relevans för arbetsmarknaden och entrepreneriellt tänkande gör det svårare att för högskolestudenter att få arbete, och är en källa till oro hos många studenter. Särskilt svårt blir det att komma in med kritiskt tänkande och utvecklingspotential i branscher som inte är de mest självklara avnämarna för en viss utbildning. På vissa utbildningar – till exempel ingenjör-, vård- och lärarutbildningar – är praktikperioder redan i dag något naturligt som ingen skulle tänka sig att vara utan. Andra institutioner arbetar av tradition mycket litet eller inte alls med arbetsmarknadsanknytning utan fokuserar strikt på att studenten ska fortsätta med forskning efter examen. Hur utbildningar läggs upp är en sak för högskolorna och universiteten, men de lärosäten som vill arbeta mer med arbetsmarknadsanknytning är beroende av att stora arbetsgivare som Stockholms stad öppnar sina dörrar för bland annat praktik för sina studenter. Det är naturligt att kostnaderna för praktikplatser, såsom administration, handledning, en fysisk arbetsplats med mera delas mellan staten (genom lärosätena) och staden.

Vi föreslår att kommunens bolag och förvaltningar uppdras att erbjuda fler praktikplatser till studenterna vid Stockholms lärosäten, och att samarbetet med lärosätena intensifieras. För de merkostnader som detta innebär avsätter vi 2 miljoner kronor i vårt budgetförslag.

Centrum för kulturellt företagande

För att kunna leva på sin idé behöver man nätverk och miljöer där man har tillgång till erfarenhet och stöd i såväl utvecklandet av sin konstform som av ekonomisk och juridisk rådgivning. Vi socialdemokrater vill att fler stockholmare ska kunna leva på sin kreativitet. De som är utbildade eller arbetar inom konst och kultur och som vill kunna sälja sina idéer, produkter eller sin kunskap ska

också kunna göra det. Fler ska kunna anställa och växa. Trots att svensk design, musik och underhållningsindustri har skördar stora framgångar över världen upplever vi att Stockholms stad är väldigt passiv inför den här utvecklingen. Dessa näringar skulle kunna spela en mer framträdande roll i Stockholms framtid. Det är ofta frågan om relativt små företag men med stor potential. Staden har en viktig roll att fylla i att stödja och denna viktiga framtidsbransch. Bland annat kan detta ske genom att staden underlättar och möjliggör erfarenhetsutbyten och samarbeten mellan olika kreativa företag.

Socialdemokraterna föreslår därför att Stockholms stad – i samverkan med Konstfack – etablerar ett centrum för kulturellt företagande vid Telefonplan, ett område som är under snabb förvandling från klassisk till kreativ industri och där en stor andel av konst-, design- och kulturutbildningarna bedrivs.

Genom att staden går in som en aktiv aktör med både ekonomiskt och organisatoriskt stöd i Telefonplanområdets utveckling stärker vi förutsättningarna för såväl Konstfack och övriga konstnärliga högskolor i Stockholm som enskilda kulturarbetare och entreprenörer. Redan idag finns viss liknande verksamhet på plats. Men verksamheten står utan stöd eller engagemang från staden, och omfattningen skulle kunna öka dramatiskt. Företag är en del av olika nätverk och kluster som samverkar och på olika sätt är beroende av varandra. Det är viktigt att stärka kluster inom kreativa näringar i Stockholm.

Vi är övertygade om att ett helhjärtat stöd från stadens sida kommer att attrahera fler av de mest begåvade studenterna och entreprenörerna inom området till Stockholm, skapa arbetstillfällen och öka skatteintäkterna från branscher där Sverige ofta redan ligger i framkant men som skulle kunna växa och utvecklas mycket mer. Vi föreslår därför 10 miljoner kronor till detta ändamål för 2012.

Klimatsmart Stockholm

Staden ska vara en aktiv part i att främja utvecklandet av miljöteknik och hållbara alternativ i Stockholm. Det kan staden exempelvis göra genom att aktivt delta i initiativ som 100hus och genom att ge stockholmarna ökade möjligheter att välja klimatsmarta alternativ, men staden kan också själv vara en fastighetsägare som använder ny och modern miljöteknik. Genom att stadens egna bostads- och fastighetsbolag ges tydliga uppdrag att både energieffektivisera stadens fastigheter och att vid nybyggnation främja moderna och ny miljöteknik kan staden vara med och introducera nya klimatsmarta lösningar på marknaden. Vi är övertygade om att det skulle få ringar på vattnet och locka fler Stockholmsföretag att testa ny teknik. Genom att se till att Stockholm blir en stad där ny teknik testas kan staden också locka fler miljöteknikföretag att intressera sig för och etablera sig i Stockholm. Målet är att Stockholm inte bara ska vara en stad som använder klimatsmarta lösningar, utan en stad där nya klimatsmarta lösningar utvecklas. Vi vill genom ett program för det klimatsmarta Stockholm utveckla och förstärka tillväxten inom miljöteknikområdet.

Övriga kommunövergripande satsningar

Vi är stolta över den årliga Prideparad som äger rum i Stockholm. En vecka om året synliggörs och lyfts HBTQ-frågor och många känner att man får visa sin kärlek öppet och offentligt. Men det räcker inte. Än idag är det svårt för många människor att öppet visa sin sexuella läggning och det är än svårare för unga människor. Det handlar om rätten och möjligheten att verka i staden utan att bli kränkt. Därför tycker vi att ett steg på vägen är att stötta fritidsverksamheten Egalia. Den riktar sig till HBT- ungdomar i åldrarna 13-20 år och drivs av RFSL Stockholm. Vi föreslår att staden ökar sitt stöd med en miljon kronor till detta ändamål under 2012.

Ett av de stora problemen för unga och studenter på bostadsmarknaden, vid sidan av bristen på bostäder och hyresrätter, är de höga inkomstkraven för hyreskontrakt. Allmännyttans bolag och de privata bolagen har ofta krav på att en hyresgäst ska ha fast jobb och en årsinkomst som överstiger årshyran tre gånger. Låga inkomster och den höga andelen med visstidsanställningar och studielån skapar en stor ung grupp utan formella möjligheter att få tillträde till Stockholms bostadsmarknad. Vi förelår en student- och ungdomsgaranti som innebär att staden ska kunna gå in som borgenär åt studenter och unga under 27 års ålder, för att ge dem bättre förutsättningar att få ett hyreskontrakt.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Kommunfullmäktige m.m.** godkänns.

REVISORSKOLLEGIET

Stadsrevisionens ansvar följer av kommunallagen, lagen om kommunal redovisning, aktiebolagslagen samt revisionsreglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad och andra av kommunfullmäktige utfärdade föreskrifter såsom denna budgets mål och indikatorer. Stadsrevisionen ska granska all kommunal verksamhet som bedrivs av staden inklusive bolag och stiftelser med mera i den omfattning som följer av god kommunal revisionsred.

I stadsrevisionens revisionsplan för 2011 med inriktning 2012-2013 beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetsätt och nämnd- och bolagsgranskningen. Planerade större revisionsprojekt beskrivs med utgångspunkt från stadens huvudsakliga verksamhetsområden.

Stadsrevisionen ska också delta i Stadsledningskontorets och nämndernas arbete med att utveckla stadens kvalitets- och effektivitetsarbete.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Revisorskollegiet** godkänns.

VALNÄMNDEN

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar också för val till EU-parlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Öka valdeltagandet

Särskilda uppdrag för 2012:

- Initiera en utredning om ökat valdeltagande i stadsdelar där detta var lågt 2010.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Valnämnden** godkänns.

STADSDELSNÄMNDERNA

Stadens verksamhet vänder sig till alla medborgare och ska utformas i dialog med stadens medborgare. Det sker genom allmänna val, men måste också ske i en ständig dialog med medborgare och brukare. En lokal närvaro och en decentraliserad organisation är det bästa sättet att skapa förutsättningar för det. Stadsdelsnämnderna ska utvecklas och utgöra forum för den kommunala demokratin.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten:

- En effektiv verksamhet av hög kvalitet ska bedrivas.
- Stadsdelsnämnderna ska bidra till en levande och lokalt förankrad demokrati.

Stadsdelsnämnderna är en av stadens mest decentraliserade och lokalt närvarande verksamheter. Därmed är det naturligt att stadsdelsnämnderna i sin verksamhet särskilt ska arbeta med att fördjupa demokratin, uppmuntra engagemang och skapa fora för dialog med medborgarna kring stadens uppgifter och åtaganden. Stadsdelsnämnderna ska utvecklas för att utgöra en reell kraft och kunna vara ett trovärdigt forum för demokratisk dialog mellan staden och dess medborgare. Stadsdelsnämnderna ska delta i en utredning rörande stadsdelar med lågt valdeltagande i syfte att öka valdeltagandet i nästa val.

Stadsdelsnämnderna uppmanas hitta samverkansformer för att effektivisera verksamheten och höja kvaliteten.

Förskoleverksamhet

Förskolan är det första steget i det livslånga lärandet. Forskningen visar tydligt att en förskola med god kvalitet utjämnar barns olika förutsättningar och motverkar orättvisor såväl i barns uppväxtförhållanden som i deras senare liv. Väl fungerande och näralliggande förskolor är också en förutsättning för att stadens föräldrar ska kunna känna trygghet och ha ett aktivt arbetsliv.

Stockholms förskoleverksamhet har två stora utmaningar. Den första är att behovet av platser fortsätter att öka, samtidigt som många redan idag inte får plats på en förskola nära hemmet. Staden behöver vara tuffare och mer konsekvent med att utifrån behov ställa krav på sina egna fastighetsbolag, krav vid ombildningar av hyresrätter samt vid tillstånd för nybyggnation att det ska inrymmas lokaler för förskoleverksamhet. Det är inte acceptabelt att stora kvarter och hela stadsdelar växer fram utan att detta är tillgodosett. Staden ska också ställa krav på att alla bidragsberättigade förskolor inordnas i den gemensamma förskolekön. Enskilda förskolor såsom föräldrakooperativ ska kunna ställa krav på föräldrarnas engagemang, däremot ska man inte kunna välja barn till sin verksamhet.

Den andra stora utmaningen är kvaliteten i verksamheten. Andelen förskollärare bland personalen är idag lägre än i övriga Sverige, och staden har problem

med att inte minst barnskötarna saknar heltidstjänster och har så låg lön att det är svårt för förskolor att behålla personal över tid. Staden behöver därför bli en betydligt bättre arbetsgivare, med kompetensutveckling för alla personalkategorier, med heltidstjänster för alla anställda som önskar och med ett lönelöft för de lägst betalda. För att barn och föräldrar ska kunna vara trygga ska stadens tillsynsarbete över både egna och enskilda förskolor stärkas. På många håll är förskolornas fysiska miljö eftersatt. För att säkra att Stockholms förskolor är i toppklass behöver tillsynen över förskolornas fysiska miljö och tillgången till bra utemiljöer stärkas och insatser göras.

Med begränsade resurser behöver pengarna till förskolan användas mer effektivt. Därför, och för att ge barnen samma goda förutsättningar inför grundskolan oavsett deras bakgrund, föreslår vi att staden skjuter till mer resurser till förskolans socioekonomiska tillägg.

För att kunna tillvarata stockholmföräldrarnas önskemål och upprätthålla den höga popularitet som de kommunala förskolorna har, ska kommunens verksamheter erbjuda olika pedagogiska och verksamhetsmässiga inriktningar – mångfald och valfrihet får inte stanna vid valet mellan huvudmän. Öppettiderna inom förskolan ska förbättras så att de även passar föräldrar som jobbar på obekväma arbetstider och staden ska kunna erbjuda barnomsorg nattetid. Syskonförtur och närhetsprincip ska återinföras vid val av plats i förskoleklass, det skapar en trygghet för såväl barn som föräldrar.

Stadens förskoleverksamhet ska utgå från barnperspektivet och barnens rätt att delta i verksamheten. Oavsett om föräldrarna är arbetslösa eller föräldralediga bör det därför rent principiellt vara en rättighet för alla barn att delta heltid i förskolans verksamhet. Med anledning av det ska staden utreda möjligheten och kostnaden för avskaffandet av den nuvarande 30-timmarsregeln.

Staden måste öka takten i etableringen av nya förskolor, men nya förskolor ger ofta mycket höga hyreskostnader. Därför ska kommunstyrelsen utarbeta en modell för att finansiera en del av kostnaden för nyproduktion på annat sätt än genom framtida hyreskostnader. I avvaktan på detta bör stimulansbidrag och särskilt bidrag för förskolor med höga hyror kunna ges.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Förskolan ska ge alla barn en god förberedelse inför skolgången
- Barnomsorgsgarantin ska uppfyllas till 100 procent, så att alla barn får förskoleplats inom tre månader från ansökan. Barnomsorgsgarantin ska gälla den stadsdel där barnet bor.

Särskilda uppdrag 2012:

- Barnomsorgsgarantin ska ändras för att gälla i den stadsdel där barnet bor. Om barnomsorgsgarantin inte uppfylls ska kommunen ta ansvar för att hitta en tillfällig lösning till dess att förskoleplats ordnats.
- Personaltätheten ska öka och det ska bli möjligt att minska barngruppernas storlek där det är angeläget.

- En kontinuerlig utveckling av verksamheten ska genomföras och personalen ska erbjudas mer kompetensutveckling.
- Särskilda satsningar kring språkutveckling och flerspråkighet i förskolan ska genomföras.
- Förskoleverksamheten ska utveckla strategier och metoder för att få med jämställdhet och genusperspektiv i det dagliga pedagogiska arbetet.
- Kommunstyrelsen ska utarbeta en finansieringsmodell för kostnaden för nyproduktion av förskolor för att öka takten i nyetableringar.

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Ökade kostnader för:

• Höjning av socioekonomiskt tillägg till förskolan	6,5 mkr
• Kvalitetssatsningar och fortbildning inom förskolan	22,5 mkr

Verksamhet för barn och ungdom

Fritidsverksamheten är en oerhörd viktig del i våra barns trygga utveckling. Det handlar om att bli sedd av flera vuxna, att få möjlighet att träffa nya vänner och att få chansen att odla intressen. En öppen fritidsgård kostar pengar - en stängd kan kosta hur mycket som helst. En enda ung människa som hamnar i missbruk och kriminalitet kan kosta samhället uppemot 2 miljoner kronor per år. Det är mer än den årliga kostnaden för att driva en fritidsgård. Enbart fritidsgårdar kan inte hindra att våra unga hamnar snett, men det är en bra investering i våra barns framtid. Om Stockholm ska fortsätta att vara Sveriges motor måste vi investera i framtiden för våra barn och unga. Vi vill att Stockholm ska bli den bästa staden att växa upp i.

De kommunala fritidsverksamheterna ska systematiskt arbeta med att säkerställa att alla barn och unga får goda möjligheter till en utvecklande och rolig fritid. Fritidsverksamheterna i staden ska vara arenor där barn och unga får möjlighet att ge uttryck för sina ambitioner, känslor och tankar i form av kultur och skapande samt idrott och rörelse. Alla ska ha tillgång till de kommunala fritidsverksamheterna. Tillgängligheten ska vara oberoende av bostadsområde eller föräldrars inkomst. Samtidigt visar en SCB-rapport om barns deltagande i fritidsaktiviteter att barn i ekonomiskt utsatta hushåll deltar i mindre utsträckning i organiserade fritidsaktiviteter. Detsamma gäller barn med ensamstående föräldrar, barn i arbetarhushåll och barn vars föräldrar är födda utomlands. Fritidsverksamheterna måste ges mer resurser för att fånga upp alla barn.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Minst en icke-kommersiell träffpunkt i varje stadsdel ska garanteras.
- Ungdomars inflytande över den egna vardagen ska öka.
- Alla stockholmsbarn som vill ska få åka på kollo varje år

Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda barn och unga en bred fritidsverksamhet för olika åldrar, behov och intressen.

För de minsta barnen är den öppna förskoleverksamheten och parklekarna viktiga inslag i vardagen. Även för föräldrarna fyller dessa verksamheter en viktig funktion när det kommer till att träffa andra vuxna människor under sin föräldraledighet. Den öppna förskoleverksamheten och parklekarna ska vara öppna för alla och verksamheten ska stärkas med fokus på att nå fler besökare. Parklekarna är populära även för barn i förskolan och de lägre klasserna i skolan. De ska erbjuda aktiviteter för barn i olika åldrar på ett utmanande och säkert sätt. Ett fungerande och långsiktigt underhåll av alla parklekar ska säkras.

Nästan varje park i staden rymmer lekplatser för barn. Dessa ska värnas och underhållas.

Allt för många stockholmsbarn har inte möjlighet att lämna sin egen stadsdel under sommaren. Alla stockholmsbarn ska erbjudas en plats i antingen den stadsdelsövergripande kolloverksamheten eller annan sommarverksamhet anpassad efter specifika behov.

Inom varje stadsdelsnämndsområde ska det finnas minst en större träffpunkt där äldre unga har möjlighet att själva forma verksamheten och skapa, umgås och utvecklas på egna villkor. Det ska finnas ett rikt och varierat utbud av aktiviteter för unga över hela staden. Genom ett mer aktivt samarbete mellan stadsdelarna, med de idéburna organisationer och med företag kan aktiviteter som konserter och teater erbjudas målgruppen. I många stadsdelar finns behov av flera olika sorters mötesplatser för unga, anpassade till olika åldrar.

Som ett led i arbetet med att fånga upp unga människor på glid satsar vi på att utveckla fryshusliknande verksamheter i alla stadsdelar. Lugna gatans brottförebyggande arbete i kombination med ökad nattvandring ser vi som en förstärkning i det förebyggande arbetet med ungdomar. LAVA är idag ett resurscentrum för ungdomskultur och dess arbetssätt bör spridas till stadsdelarnas träffpunkter. Vi vill bredda satsningen på "En snabb slant", möjligheten att söka pengar ska gälla upp till 26 år. Idag går gränsen vid 20.

Demokrati och inflytande ska finnas som en naturlig del i vårt samhälle varje dag, detta gäller inte minst de verksamheter som riktar sig till barn och unga. Utifrån sitt speciella ansvar för barn och unga ska stadsdelsnämnderna arbeta strategiskt med att öka demokratin i beslutsgångar och inflytandet över den egna vardagen. Ärenden ska vara enkla att följa och beslut ska fattas så nära den omfattade som möjligt. Genom att ge barn och unga möjlighet till ökad delaktighet och inflytande över våra gemensamma tillgångar skapar vi en gemenskap där medborgarna bryr sig om sitt samhälle och är villiga att ta ansvar för det.

För att utveckla träffpunkter i stadsdelarna, parklekar, kolloverksamhet och öppna förskolan tillförs verksamhetsområdet 10 miljoner kronor utöver den borgerliga majoritetens budget.

Särskilda uppdrag 2012:

- Arbetsformer för att öka ungdomars delaktighet och inflytande över den egna vardagen ska utarbetas.
- Säkerställa att minst en träffpunkt för äldre unga finns i varje stadsdel.
- Rusta upp stadens parklekar.

Kultur- och föreningsverksamhet

Stadens rika kulturliv ska vara tillgängligt för alla och kunna både upplevas och skapas i medborgarens egen närhet. Det handlar om allas rätt till att ta del av kulturen och odla sin egen kreativitet och bidra till att utveckla den egna stadsdelens själ, identitet och berättelse.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten:

- De lokala mötesplatserna för och utbudet av kulturell verksamhet ska utvecklas, med särskilt fokus på barn och unga
- Samarbetet mellan det lokala kultur- och föreningslivet, skolorna och företagen ska öka

Mer än någonsin behöver Stockholm en satsning på ungas fritid och kultur. Det handlar om att utjämna klyftorna mellan olika grupper vad gäller deras möjligheter till att ta del av kultur, att skapa kreativa rum och ge möjligheter för ungas eget kulturella skapande. Lokala träffpunkter för äldre unga ska finnas i varje stadsdel.

Särskilda uppdrag 2012:

- De lokala träffpunkterna/ungdomscaféerna ska utvecklas.
- Arbete ska inledas för att nå de barn, unga och äldre som inte själva hittar till det lokala kulturutbudet.

Äldreomsorg

Äldre har rätt till ett gott liv med god vård och omsorg, en trygg tillvaro och god social gemenskap. Valfriheten i boendeformer ska garanteras de äldre och det ska vara en självklar rättighet att ha reellt inflytande över sin vardag. Den sociala isoleringen måste brytas och äldre måste få tillgång till ett utbud av plattformar för ett aktivt liv där möten, upplevelser och aktiviteter blir en del av vardagen. För att nå dit fram är några av grundstenarna god bemanning och hög kompetens bland personalen inom äldreomsorgen.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Alla äldre i kontakt med äldreomsorgen ska ha möjlighet att påverka insatsens innehåll.
- Personaltätheten ska öka och personalkontinuiteten ska förbättras.
- Kvalitet i all omsorg ska säkras och garanteras.

Valfrihet är viktigt, men vad som är lika viktigt är att kvaliteten ska garanteras oavsett vilken utförare man väljer. Valfrihet för sig garanterar ingenting. Drygt hälften av dem som är 77 år eller äldre har begränsad förmåga att själva välja utförare inom sjukvård och äldreomsorg, visar en studie från Karolinska Institutet. Äldreomsorgen måste gå från att se på de äldre som kunder och istället se dem som medborgare som ska garanteras kvalitativ vård och omsorg.

Omsorgen om Stockholms äldre ska präglas av respekt, trygghet och kvalitet. Stadsdelsnämnderna ska bedriva ett aktivt kvalitetssäkringsarbete gentemot såväl kommunal som privat äldreomsorg för att garantera att äldreomsorgen håller en hög kvalitet. Särskilt ska brukarundersökningar kompletteras med andra typer av dokumentation liksom professionella bedömningar. Med utgångspunkt i tydliga kvalitetskriterier formulerade för stadens egen verksamhet och i avtal med privata utförare ska kvaliteten i verksamheten regelbundet granskas. Kvalitetsbrister ska omedelbart leda till sanktioner och krav på förbättringar. Det ska finnas goda möjligheter att bryta avtal med privata utförare som missköter den upphandlade verksamheten.

Alla som är i behov av stöd, vård och omsorg ska ha rätt att påverka och ha reellt inflytande över vad som ska göras, när det ska göras, hur det ska göras och av vem det ska göras.

Vidare ska stadsdelarna i egenskap av utförare utveckla den egna äldreomsorgen så att kvalitet och effektivitet stärks. Ett aktiverande och rehabiliterande arbetssätt ska prägla verksamheten, liksom ett stort inflytande i vardagen. Särskilt vill vi utveckla äldres möjligheter och rätt till utevistelse och sociala aktiviteter liksom maten inom äldreomsorgen. Alla äldre ska ha rätt till regelbunden utevistelse enligt de egna önskemålen. Likaså ska alla äldre ha rätt till god mat och en trevlig måltidssituation. För att nå dit vill vi satsa på att utveckla ett hälsoköskoncept i Servicehusen som bygger på ekologisk och närproducerad mat som lagas på plats och går att beställa från en a la carte-menü. Alla äldre som bor på kommunalt äldreboende eller har hemtjänst ska kunna få hemlagad mat.

En förutsättning för en högre kvalitet inom äldreomsorgen är dock en välutbildad och engagerad ledning och personal liksom god personaltäthet. Sedan 2007 har antalet anställda inom äldreomsorgen i staden minskats med fler än 1 300 anställda, exklusive verksamhetsövergångar och annat. Studier har visat att Stockholms kommun hamnar på plats 278 vad gäller personaltätheten inom vård- och omsorgsboenden. För få personal innebär att det finns mindre utrymme att ta hänsyn till äldres önskemål. Det innebär också att aktiviteter som är viktiga bortprioriteras. Ett sådant område är tillgången till utevistelse, något många av våra äldre i brukarundersökningar i dag uttrycker ett stort missnöje med. Stockholms äldre förtjänar bättre än så. Det är viktigt att arbetsplatserna genomsyras av god arbetsmiljö och med möjlighet till individuell utveckling för personalen så att kompetens inom verksamheten bibehålles och förstärks. För hög personalomsättning innebär många gånger en ottrygghet för de äldre och en förlust av en kontinuitet inom verksamheterna.

Ett tryggt och attraktivt boende är en hörnsten för livskvaliteten oavsett om jag är ung eller gammal. Stockholms stad ska därför kunna erbjuda både en bra hemtjänst och hemsjukvård samt ett varierat utbud av bostäder anpassade efter olika omsorgsbehov och önskemål om intresseinriktningar. Införandet av nya trygghetsboenden ska inte ställas mot servicehus. Befintliga servicehus som är väl fungerande och efterfrågas av de äldre ska bevaras och utvecklas och inte omvandlas till trygghetsboenden. En viktig kvalitetsfaktor i all omsorg om äldre är personalkontinuiteten. I hemtjänsten är det särskilt känsligt med ombyten av personal. Verksamheten och arbetsplatserna måste värna om sin personal och erbjuda utvecklingsmöjligheter så personalkontinuiteten garanteras.

I Stockholm finns idag ett antal äldreboenden och dagverksamheter med olika profiler vad avser till exempel språk, kultur och sociala inriktningar. Dessa profilboenden och -verksamheter ska utökas och utvecklas så att äldre kan fortsätta odla sina intressen och kontakterna med den egna etniska, sociala eller kulturella gruppen även på ålderns höst. För att öka valfriheten ska tillgången till kommunala alternativ inom vård- och omsorgsboenden samt inom hemtjänsten garanteras inom varje stadsdelsnämndsområde. Antalet olika inriktningar eller teman på äldreboenden ska öka.

Staden ska sträva mot en ökad reell valfrihet inom äldreomsorgen. Idag får inte äldre och deras anhöriga det stöd de enligt lagar och riktlinjer har rätt till. Dagens biståndsbedömningar som vi känner dem hindrar äldres valfrihet och begränsar arbetssätten. Det ökade antalet överklaganden av biståndsbedömningar är tyvärr ett alltför tydligt bevis för det.

Stadens myndighetsutövning i form av biståndsbedömningar och mallar för resursfördelning ska utgå från äldres önskemål och behov av vård och omsorg. Äldre över hela staden ska garanteras en likvärdig bedömning. System med mallar får ej användas för att de facto göra nedskärningar på de insatser som beviljas, så som skett i staden under de senaste åren. Målet måste vara att öka tiden där man kan erbjuda de äldre social samvaro. På samma sätt får biståndsbeslut och mallar aldrig styra äldreomsorgspersonalens insatser och den tid insatserna ska ta i detalj. Äldre, anhöriga och berörd omsorgspersonal har bäst insikt i vilka insatser den äldre behöver för stunden. Detta är en viktig inflytandefråga som också innebär en högre kvalitet i insatserna.

Stadens ambition att öka förenkla för stockholmarna att sköta alltmer över Internet måste även mötas med en satsning att göra datorer och bredband mer tillgängliga på äldrecentra, träffpunkter och andra äldreverksamheter.

Tandhälsan är viktig för stadens äldre. Kan man inte tugga maten ordentligt så ökar risken för undernäring, samtidigt som dålig tandhälsa visats kunna leda till sämre allmänhälsa. På stadens äldreboenden ska det finnas rutiner så att de som har behov av tandvård verkligen får den vård som de är berättigad till. Staden ska vidare tillse att fungerande system och rutiner finns för överlämning mellan sjukvården och mellan äldreomsorgen.

Särskilda uppdrag 2012:

- Tillsammans med socialtjänstförvaltningen ska former för äldreomsorg för äldre hemlösa utvecklas.
- De lokala pensionärsråden och förtroenderådets ställning och inflytande ska stärkas.
- Information och service på olika språk ska tillhandahållas.
- Inleda samverkan med Stockholms fastighetsägare för att underlätta äldres boende i det ordinarie bostadsbeståndet.
- Bevara och utveckla servicehusen och dess restauranger utifrån ett "Hälsokökskoncept" med ekologisk och närproducerad mat som kan beställas från en a la carte-menü.
- Satsa mer på "matlag" inom äldreboenden och hemtjänst där äldre får chansen att laga mat tillsammans.
- Utveckla former för att ytterligare engagera äldre i välfärdsinsatser, t ex stöd i läsläsning och fritidsaktiviteter bland barn och unga.
- Delta i äldrenämndens arbete med att utforma tydliga kvalitetskriterier som innefattar så väl brukarupplevelser som professionella bedömningar och andra nyckeltal för äldreomsorgen.
- Såväl verksamheter i egen regi som upphandlade verksamheter ska granskas regelbundet och noggrant utifrån kvalitetskriterierna. Verksamheter med undermålig kvalitet ska omedelbart avkrävas åtgärder. Avtal med privata utförare ska vara möjliga att sägas upp med kort varsel om utföraren bryter mot avtalet.
- Kvaliteten inom äldreboenden ska utvecklas genom att ge ökad tid till personal som arbetar med de äldre. Vi vill att man ser över de tidsramar som idag är ledande inom hemtjänsten. Både de äldre och personal har under många år signalerat att tidsramarna är alltför snäva.

Vi förordar en kvalitetshöjande satsning på hemtjänsten om 25 miljoner kronor utöver majoritetens nivå.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Ett modernt och rättvist Stockholm ger människor med funktionsnedsättning möjligheten att leva ett självständigt liv. Tillgängligheten och delaktigheten i samhället ska öka, då de är viktiga grundstenar för ett värdigt och aktivt liv. Det är ett gemensamt ansvar att bekämpa alla former av diskriminering. Brukarinflytandet ska stärkas. Ekonomi ska inte vara ett hinder för den enskilde.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Alla ska ha möjlighet till arbete eller daglig sysselsättning och eget boende.
- Kvalitet i all omsorg ska säkras.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska utgöra den självklara grunden för verksamheten. Alla stockholmare med funktionsnedsättning ska bemötas med respekt, ges en god omsorg, ha en värdig vardag och möjlighet till en rik fritid. Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likabehandling ska råda i staden. Lagstiftningen och inte ekonomin ska avgöra insatsen för den enskilde. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ska öka genom anpassningar av utemiljön och den offentliga miljön. Samlingslokaler i stadsdelarna ska vara utformade med tanke på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Genom träffpunkter för ungdomar ska möjligheten till aktivitet och delaktighet i samhället öka. För vuxna ska det finnas tillgång till individuellt anpassade och meningsfulla dagliga verksamheter. Det ska finnas en frihet att välja daglig verksamhet oavsett vilken stadsdel man tillhör.

År 2010 hade Stockholm stad som mål att bli världens mest tillgängliga stad. Tyvärr uppnådde man inte målet och istället ser vi hur man satsar mindre pengar på tillgänglighetsarbetet.

Ett stort problem är det byggts för få gruppboistäder i Stockholm. Vi vill därför öka byggandet av fler gruppboistäder, bland annat genom att se över resursfördelningssystemet för att öka incitamenten.

Vi vill också att staden ska uppdra åt kommunstyrelsen att utreda möjligheterna tillsätta en samordnare för att hålla ihop det samordnande arbetet och uppföljning.

Organisationer och föreningar som arbetar med människor med funktionsnedsättning gör ett oerhört viktigt arbete för att få frågorna på dagordningen och därför vill vi stärka dem genom att avsätta resurser.

Kostnader för gemensamhetsutrymmen i boenden ska inte finansieras genom hyran. Ledsagarservicen syftar till att bryta den isolering som kan bli följd av en funktionsnedsättning. Privatiseringen av ledsagarservice måste utvärderas. Ledsagarservicen ska vara individuellt anpassad och ska kunna användas flexibelt. Möjligheten att vara registrerad hos mer än en utförare kan öka flexibiliteten och ska därför utredas. Rätten till avlösning för anhängvårdare bör stärkas. S:t Julianpriset ska fortsatt delas ut och former för att öka dess genomslag bör tas fram. Vi vill stärka organisationerna för människor med funktionsnedsättning och därför vill vi avsätta 2 miljoner utöver den borgerliga majoritetens budget.

Särskilda uppdrag 2012:

- Tillgänglighetsarbetet inom det lokala handels- och serviceutbudet ska stimuleras.
- Samverkan med handikapporganisationerna ska stärkas.
- Intensifiera arbetet med att förebygga och bekämpa diskriminering.
- Träffpunkter som ökar möjligheterna till aktivitet och delaktighet ska utvecklas.

- Meningsfull och individuellt anpassad daglig verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas.
- Kommunstyrelsen ska utreda möjligheterna att tillsätta en samordnare för att det nya kommunala programmet.
- Privatiseringen av ledsagarservice måste utvärderas.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Tvåhundrausen barn lever i fattiga familjer i Sverige idag och Stockholm har stora utmaningar vad gäller segregationen. Individ- och familjeomsorgen måste ha som mål att verka omfördelande och ge familjer lika möjligheter och förutsättningar för familjer att leva på lika villkor. Alla barn har rätt till en trygg och säker uppväxt och för att nå dit krävs det ett välutbyggt, tidigt och målinriktat förebyggande arbete. Stockholm måste också ta krafttag mot hemlösheten, det är ovärdigt en välfärdsstat att människor inte har någonstans att bo. Hemlösheten bland unga har ökat och det är särskilt oroväckande.

Staden ska erbjuda stöd och skydd till de kvinnor och barn som utsätts för våld och sexuella övergrepp. Kampen mot våld i hemmet ska fortsätta.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Alla barn och unga som lever i riskzonen, och deras familjer, ska tidigt uppmärksammas. I samverkan med andra aktörer ska dessa erbjudas tidiga insatser.
- Samverkan ska öka mellan samhällets olika aktörer för att på så vis minska antalet personer i utsatta situationer.
- Antalet hemlösa ska minska.

Barn, unga och vuxna som lever i miljöer där de riskerar att hamna snett i livet kan och ska uppmärksammas tidigt. Genom socialforskningen är idag många riskfaktorer identifierade. Dessa riskfaktorer ska utgöra en viktig grund för stadens förebyggande arbete. Stadens arbete ska ta sin utgångspunkt i evidensbaserade metoder. Förebyggande och riktade insatser ska sättas in i samarbete med andra aktörer. Det kan vara skola, släkt, ungdomsmottagning, Barn och Ungdomspsykiatri eller frivilliga organisationer. Tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras. Socioekonomiska studier visar att investeringar i människor med sociala problem snabbt genererar samhällsvinster.

Tillgängligheten till en handläggare ska vara stor och handläggningstiderna korta. Majoritetens underfinansiering av verksamhetsområdet och en hårdare belastning till följd av ökande arbetslöshet och utanförskap är den främsta förklaringen till bristen på handläggare. Samverkan mellan skola, socialtjänst och polis ska öka, för att förebygga, förhindra och minska droganvändningen bland unga. Ett aktivt igångsättande och stödjande av verksamma lokala föräldragrupper har visat sig bidra till en minskad alkohol- och droganvändning bland ungdomar. Därför ska sådana föräldragrupper uppmuntras och aktivt stödjas.

Psykiskt funktionshindrade ska erbjudas möjligheten till praktikplats, arbete och träffpunkter. Det ska finnas öppna, icke biståndsbedömda, verksamheter tillgängliga varje dag.

För att minska hemlösheten ska stöd- och vårdboenden utvecklas utifrån individens behov, till exempel så kallade lågtröskelboenden och boende med olika former av boendestöd. Målsättningen ska vara att korta tiden mellan tränings- och försöksboende och ett eget kontrakt. Genom samverkan med hyresvärdar och kronofogdemyndighet ska vräkningar motarbetas. Nämnden ska medverka till bostadsbolagens mål om att inga barnfamiljer ska vräkas. Den uppsökande verksamheten för hemlösa ska förstärkas. Arbetet med Bostad Först ska fortsätta men måste för att vara verkningsfullt kombineras med andra sociala insatser.

Fältassistenternas uppsökande arbete är oerhört viktigt i det förebyggande arbetet gentemot ungdomar, bland annat för att motverka kriminalitet och missbruk. Därför vill vi genomföra en satsning på att anställa fler fältassistenter.

Ungdomsmottagningarna ska utvecklas och förstärkas för att främja ungdomarnas hälsa och kunskaper avseende sexualitet, samlevnad och identitetsutveckling. Lokalerna ska vara välkomnade och tillgängligheten både geografisk och vad gäller öppettider ska vara god. Det är oacceptabelt att belastningen är så hög att klienterna ibland tvingas vänta på sin tur i trapphus eller liknade. Att stadens ungdomsmottagningar idag inte lever upp till rekommendationen för basbemanning av mottagningarna tyder på att det idag finns för lite resurser avsatt till ungdomsmottagningarna. Personalen ska ha god kännedom om hederproblematik och mottagningarna ska HBT-certifieras.

Föräldraverksamhet i samverkan med mödravårdscentralen och barnavårdscentralen ska utvecklas för att tidigt kunna sätta in lämpliga åtgärder. I syfte att förstärka det förebyggande och icke biståndsbedömda arbetet för barn ska samtliga stadsdelsnämnder utveckla träffpunkter för småbarnsföräldrar och deras barn, Familjecentraler. Dessa familjecentraler kan till exempel innebära öppen förskoleverksamhet och gärna mödravårdscentral och barnavårdscentral i samverkan med landtinget, men också kuratorer och socialpedagoger. Hit kan föräldrar vända sig och besöka stimulerande aktiviteter för sina barn och, om de behöver, få hjälp av pedagoger och socialtjänst.

BUSS- utredningen (Barnuppdraget i Stockholms socialtjänst) visade på att verksamheten som rör utsatta barn och ungdomar har varit underfinansierad i stadsdelarna i flera år. Många förbättringar kan genomföras utifrån denna gedigna utredning om stadens arbete med barn som far illa. Men enbart satsningar på individ och familjeomsorgen är inte tillräckligt, barn som far illa finns också i förskolan, i skolan och i stadens fritidsverksamheter. Tidiga insatser inom dessa verksamheter är minst lika viktigt för att förebygga sociala problem.

Att hamna i skuldfällan är en katastrof för människor. För den som har hamnat i kronofogdens register kan det bli svårt att få banklån, hyreskontrakt, telefonabonnemang och liknande. Idag kan det vara upp till 1,5 års väntetid för att få

träffa en skuldrådgivare i staden och i vissa stadsdelar har man till och med intagningsstopp.

Vi ser allvarligt på den negativa utvecklingen där allt fler barn vräks, detta trots regeringens nollvision. Sedan regeringen 2007 satte målet att inga barn ska vräkas, har 1 900 barn vräcks i landet . Och i Stockholm har hemlösheten bland unga ökat tydligt de senaste åren. Samtidigt så ser vi hur regeringen sänker sin ambition ytterligare på området. I den nya budgetpropositionen sänker man målen genom att ändra formuleringen från ”mål” till ”ambition”. Det tycker vi är beklagligt. Vi vill istället se ökat arbete och högre ambitionsmål i arbetet mot hemlöshet och vräkning av barn - inte en sänkning. Den som en gång har vräcks har svårt att komma tillbaka till den ordinarie bostadsmarknaden. Vräkningen i sig innebär i många fall början på en negativ spiral. Bostaden innebär en trygghet och stabilitet i vardagen. När denna trygghet försvinner kan också flera andra bitar falla. Ett effektivt sätt att minska hemlösheten är att minska antalet vräkningar. I nära anslutning till staden skuldrådgivning ska det finnas ombud som ska hjälpa och stödja personer som hotas av vräkning.

Vi motsätter oss detta. En indikator på detta område bör utvecklas, dels för att få en klarare bild av omfattningen dels för att sätta press mot detta oacceptabla förfarande.

För att säkra stödet till personer med psykisk funktionsnedsättning, stärka det vräkningsförebyggande arbetet, anställa fler budget- och skuldrådgivare, utveckla familjecentraler, förstärka ungdomsmottagningarna och anställa fler fältassistenter tillförs verksamhetsområdet 20 miljoner kronor.

Särskilda uppdrag 2012:

- Samverkan med polis, rättsvårdande myndigheter och psykiatri ska öka.
- Skyddade boende för våldsutsatta kvinnor och barn ska öka.
- Utredningskapaciteten ska utökas och resurser ska finnas till placeringar när så behövs.
- Utred möjligheterna att hjälpa personer som bor hos Stiftelsen hotellhem och som har små hyresskulder som hindrar egna hyreskontrakt.
- Utveckla familjecentraler för småbarnsföräldrar och deras barn i varje stadsdelsnämndsområde.

Stadsmiljöverksamhet

Vi vill att Stockholm ska vara en stad där det är tryggt och enkelt att röra sig. Vi vill att Stockholm ska vara en stad där en hållbar livsstil är en reell möjlighet för alla stockholmare, där parker och torg är rena och trivsamma för alla stockholmare och i hela staden.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Stockholm ska vara en stad där människor kan röra sig fritt, oavsett trafikslag, oavsett funktionsnedsättning och oavsett årstid.

- Stockholmarna ska känna sig trygga i stadens parker.
- Stockholms stadsmiljö ska främja stockholmarnas hälsa.
- Stockholms stadsmiljö ska vara attraktiva och trygga, och bidra till livskvaliteten i alla stadsdelar.

Stockholms parker och offentliga rum ska vara mötesplatser. Det är människorna som skapar staden. Staden identifieras av människorna, av liv och rörelse, av stadens urbana puls. Det är kombinationen av en grön stad nära vattnet och en storstad med liv och puls som gör att människor flyttar hit, att studenter vill läsa här och att företag vill etablera sig här. Det är i möten mellan människor som vår stad växer. Därför ska Stockholms stadsmiljö vara en stadsmiljö som främjar människors möten, genom att vår stads offentliga rum ska vara vackra, rena, trygga och kreativa miljöer där människor vill vistas. Stadsdelsnämnderna ska under året ta fram en offensiv strategi för det offentliga rummet, med fokus på parker i stadsdelsnämndernas områden och på stadens ”tomma torg”.

Stockholms parker och offentliga rum ska uppmuntra en hållbar livsstil. Stadsdelsnämnderna ska intensivt arbeta med att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Genom att satsa mindre pengar på reklamkampanjer och mer på att se till att det finns soptunnor, askkoppar och pantbehållare i de områden där många människor rör sig blir det enklare för stockholmarna att bidra till att Stockholm blir en vackrare och renare stad.

Flyktningmottagande

Alla flyktingar som kommer till Stockholm ska erbjudas möjligheter att inkluderas i samhället genom en kvalitativ introduktion, ett bra boende och god språkundervisning. En del i det kan vara att utveckla ett mentorsprogram för nyanlända flyktingar. Det är viktigt att alla stadsdelar tar ansvar för flyktningmottagandet. De stadsdelar som tar ett extra stort ansvar bör rimligtvis också få ökat stöd. Barnperspektivet måste alltid uppmärksammas, stöd till föräldrar, bra skolundervisning och fritidsverksamhet är viktiga faktorer i ett barns välbefinnande och utveckling.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Introduktionen ska utgå från individuella förutsättningar och leda till en god integration i samhället.
- Sprida flyktningmottagandet över hela staden.

Introduktionen ska alltid utgå ifrån individens förutsättningar. Flyktningbarn- och ungdomar ska snabbt garanteras plats i förskola och skola. Därför är det oerhört viktigt att Stockholm har välfungerande skolor och en bra bostads- och arbetsmarknadspolitik så att nyanlända skall få en ärlig chans att kunna komma in i samhället. Blandade bostadsformer i de olika stadsdelarna och välfungerande kollektivtrafik, som alla har råd med, är också viktiga faktorer för att öka den sociala rörligheten i Stockholm. Validering av utländska examen måste fungera smidigare, så att man kan tillvarata människors kompetens.

En enkätundersökning genomfördes av SKL under 2011 som berörde ensamkommande barns boendesituation. Undersökningen pekar på att målgruppen är svår att kartlägga eftersom det bland annat saknas enhetliga definitioner på olika typer av boenden. Det är i flera avseenden otydligt vad det innebär att bo på ett så kallat ankomstboende, PUT-boende, träningsboende, ebo boende etc. Detta gör det också svårt att för länets kommuner få fram statistik och en samlad överblick kring målgruppen. Enkätresultaten pekar på att det saknas tydliga kriterier/krav som ska gälla vid mottagande och vid anordnande av boendet.

Vi vill därför se att kommunen tar fram enhetliga definitioner av de olika boendeformerna och tydliggör ansvaret för handläggningen i kommunerna och utarbeta kvalitetskriterier för boenden och utveckla hållbara boendekedjor.

Särskilda uppdrag 2012:

- På försök starta ett mentorsprogram inom flyktingmottagandet.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är en del av samhällets trygghetssystem, ett yttersta skyddsnät vid tillfälliga försörjningsproblem. Orsakerna till den enskildes försörjningsproblem varierar, alltifrån arbetslöshet, sjukdom eller överskuldssatt-
het. Behovet av ekonomiskt bistånd hänger samman med andra politiska faktorer. Lågkonjunktur kombinerat med en ineffektiv jobbpolitik och fördelningspolitik har lett till att behovet av försörjningsstöd har ökat. Regeringens försämringar av a-kassesystemet och sjukförsäkringen har också urholkat trygghetssystemen och förvärrat situationen. I ett modernt välfärdsland skall trygghetssystemen avse att stärka individen under tuffa tider. På så sätt ökar individens möjlighet att uppta den egna försörjningen. Alla berättigade till ekonomiskt bistånd ska erhålla stöd på lika villkor.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Behovet av ekonomiskt bistånd ska minska.
- Alla som söker ekonomiskt bistånd ska behandlas likvärdigt.
- Antalet arbetslösa med ekonomiskt bistånd som får hjälp tillbaka till arbetslivet ska öka.

Stockholmare som söker ekonomiskt bistånd ska behandlas med respekt och deras ärenden ska hanteras rättssäkert och med korta handläggningstider. Barnperspektivet måste alltid genomsyras i kontakter och beslut på välfärdskontoret. Det innebär att barnens väl och framtida möjligheter till ett gott liv måste prioriteras och vara vägledande för samtliga överväganden som görs.

Stockholm har ur ett nationellt perspektiv ett högt kostnadsläge. Det höga kostnadsläget drabbar stadens fattigaste människor hårdast. Även personer som har ekonomiskt bistånd som sin försörjning är i behov av att kunna röra sig utanför sitt bostadsområde, för att handla, söka jobb eller hälsa på bekanta. Helt enkelt leva ett normalt liv. Därför anser vi att det är viktigt att stor hänsyn tas till behovet av SL-kort för den som får ekonomiskt bistånd. Det handlar om att möjliggöra människor rörlighet. Att inte ha råd med ett SL kort kan göra det svåra-

re att söka jobb. Eventuellt stigande uppvärmningskostnader bör vidare återspeglas i ersättningsnivåer.

Vi föreslår en politik för ökad sysselsättning och investerar direkt 130 miljoner kronor i åtgärder mot arbetslöshet. Dessa insatser innebär ett minskat behov av medel för ekonomiskt bistånd. Vi budgeterar därför 31 miljoner kronor mindre för ekonomiskt bistånd än den borgerliga majoriteten.

Staden har undan för undan skurit ner möjligheten för personer med ekonomiskt bistånd att tillgodogöra sig tandvård. Även personer med ett långvarigt ekonomiskt bistånd ska ha rätt till tandvård som möjliggör en god tandstatus.

Särskilda uppdrag 2012:

- Utarbeta former för att alla som söker ekonomiskt bistånd ska behandlas likvärdigt.
- Utveckla det förebyggande arbetet i stadsdelsnämnderna för att behovet av ekonomiskt bistånd ska minska.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetslösa både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning, men när det är svårt att ta sig in, eller tillbaka på arbetsmarknaden så ska staden finnas som stöd. Vägen tillbaka till egen ekonomisk försörjning ska utgå ifrån den enskildes förutsättningar. All den kunskap och vilja till arbete som finns hos de stockholmare som idag står utanför arbetsmarknaden måste tas tillvara.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Alla som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska inom fem arbetsdagar ha en individuell handlingsplan som syftar till inträde på arbetsmarknaden.

Målgruppen för arbetsmarknadspolitiken är stadsdelsnämndens medborgare som uppbär ekonomiskt stöd och som behöver särskilt stöd för att ta sig in, eller tillbaka, på arbetsmarknaden. Särskilt prioriterade målgrupper är ungdomar och långtidsarbetslösa.

Många av aspiranterna på jobbtorgen saknar fullständig gymnasieutbildning. För denna grupp finns det ett behov av att kunna erbjuda längre utbildningsinsatser än vad som är fallet idag. Därför måste vuxenutbildningen byggas ut. Därutöver bör staden se till att jobbtorgens aspiranter kan erbjudas relevant arbetsmarknadsutbildning, företrädesvis inom bristyrken. Till detta avsätts medel inom Arbetsmarknadsnämnden.

Sommarjobb under gymnasietiden är den första kontakten med arbetsmarknaden för de flesta ungdomar. Det ger en förberedelse inför vuxenlivet, skapar rutiner, och det arbete som ungdomarna utför är värdefullt för staden. Inte minst förstärker det ungdomars ekonomi och ger dem större frihet. Det viktigaste är dock att den som skaffat sig och kunna behålla anställningar som ungdomar har mycket större chans att göra det när hon eller han blir äldre. Att erbjuda ungdomar möjlighet till sommarjobb är inte välgörenhet – det är långsiktig arbetsmarknadspolitik och en klok investering för framtiden. Flera kommuner i

Sverige erbjuder jobb under en del av sommaren för alla ungdomar som vill ta det och det finns ingen anledning till att Stockholm ska vara sämre – vi har resurserna, arbetsvilliga ungdomar och arbete som behöver utföras. Målet att ge arbete till alla ungdomar som söker, och inte finner något annat arbete de hellre vill ha, är fullt realistiskt och vi vill därför tillskjuta mer resurser till detta.

Särskilt uppdrag 2012:

- Samverkan med Jobbtorgen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, socialtjänst, flyktingintroduktion och vuxenutbildning ska stärkas

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Ökade kostnader för:

Sommarjobbssatsning 10

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Det bästa staden kan göra för att minska arbetslösheten är att arbeta hårdare för framväxten av nya arbetstillfällen. Den regionala och lokala näringspolitiken, som vi beskriver under andra delar i detta förslag, har högre prioritet än arbetsmarknadsnämndens och stadsdelsnämndernas insatser. Samtidigt är de som erbjuder nya arbetstillfällen beroende av att det finns rätt utbildad arbetskraft för att kunna växa. Rätt rustade och utbildade människor, som ges trygghet nog att kunna söka nya vägar även om det inte är säkert att de lyckas, skapar också jobb genom att de startar nya verksamheter eller utvecklar de verksamheter de anställs inom.

Vi socialdemokrater skiljer oss från de borgerliga genom att vi är övertygade om att stockholmarna vill arbeta. Det är alltså inte lättja eller karaktärsfel hos individen, utan bristen på jobb, rätt utbildning för att få de jobb som finns, och fördomar om människor med annan bakgrund än den egna som upprätthåller arbetslösheten. Såväl forskningen som de senaste årens erfarenheter visar att ännu större klyftor mellan de som har och de som saknar arbete inte minskar arbetslösheten. Den mest långsiktigt framgångsrika vägen till att få fler människor i arbete är genom utbildning, erfarenhet och nätverk. Vi vill att staden ska fokusera på de insatser som ger dokumenterat resultat. Fler människor ska få en första ingång på arbetsmarknaden, och fler ska få den utbildning som krävs och som efterfrågas för att de ska kunna få och behålla ett arbete.

Stadens finanser och de resurser vi har till välfärden beror på hur många som ges möjlighet att bidra genom att jobba och betala skatt. Arbetslösheten i Stockholm är extremt ojämnt fördelad mellan olika stadsdelar. Staden skulle kunna tjäna enormt mycket, både mänskligt och ekonomiskt, om arbetslösheten i ytterstadsområdena sjönk till dagens genomsnittsnivå för hela Stockholm. De stora vinsterna finns att hämta i förorten, om vi bestämmer oss för att satsa där. Vi socialdemokrater vill att staden avsätter mer resurser på riktade satsningar för områden och grupper där arbetslösheten är särskilt hög.

En första väg in ökar chansen att stanna kvar

Sommarjobb under gymnasietiden är den första kontakten med arbetsmarknaden för de flesta ungdomar. Det ger en förberedelse inför vuxenlivet, skapar rutiner, och det arbete som ungdomarna utför är värdefullt för staden. Inte minst förstärker det ungdomars ekonomi och ger dem större frihet. Flera kommuner i Sverige erbjuder jobb under en del av sommaren för alla ungdomar som vill ta det och det finns ingen anledning till att Stockholm ska vara sämre – vi har resurserna, arbetsvilliga ungdomar och arbete som behöver utföras. Målet att ge arbete till alla ungdomar som söker, och inte finner något annat arbete de hellre vill ha, är fullt realistiskt och vi vill därför tillskjuta mer resurser till detta.

Andelen ungdomar som inte tar gymnasieexamen är högre i Stockholm än i resten av landet, vilket stärker behovet av uppföljning. Det är förstått positivt

om ungdomar som vill börja jobba redan innan de tagit studenten gör det, men dessa utgör ett försvinnande litet fåtal av avhopparna. Den som inte tar studenten riskerar ofta att hamna i utanförskap under en stor del av sitt arbetsföra liv. Därför bör staden förbättra sin uppföljning, punktmarkera avhoppare och inte ge sig förrän dessa ungdomar kommit tillbaka i gymnasieutbildning, i jobb eller i praktik.

Nedskärningar på utbildning strider mot jobblinjen

Idag är gymnasiekompetens ett grundkrav från så gott som alla arbetsgivare, och en stor del av stadens arbetslösa saknar gymnasiekompetens. Trots att arbetslösheten är högre än under (S)-styret, och trots att det var högkonjunktur under dess sista år, finns det färre platser i komvux nu än då. Vi föreslår därför att komvux byggs ut så att det är möjligt att garantera plats för alla arbetssökande utan gymnasiekompetens. Kvaliteten i komvux, inte minst genom att öka andelen lärare som är behöriga i det ämne man undervisar i, ska stärkas. Det ska också finnas goda möjligheter att omskola sig till ett nytt yrke eller bransch med arbetskraftsbrist i Stockholm. Här ska komvux ta sin del av ansvaret men det är individens situation som ska avgöra om det är yrkeshögskoleutbildning, folkhögskola eller komvux som är mest träffsäkert för omskolning. Jobbtorgen ska i större utsträckning samarbeta med olika utbildningsanordnare för att hänvisa fler till utbildning som har goda utsikter att leda till jobb.

I regeringens budget för 2012 föreslås stora neddragningar på komvux, yrkesvux och yrkeshögskola jämfört med de avsatta medlen 2011. Detta kommer särskilt att drabba Stockholm i och med den starka efterfrågan som finns på yrkesutbildade. För Stockholm skulle den socialdemokratiska budgetmotionen i riksdagen innebära fler 1 700 platser på komvux och yrkesvux samt närmare 600 platser ytterligare för utbildningar inom yrkeshögskolan i förhållande till regeringens nivå.

Stoppa slöseriet med skattepengar – lägg resurserna där de ger effekt

Marknaden av olika former av arbetsmarknadsåtgärder och stöd, där även oseriösa aktörer och rena utnyttjanden av arbetslösa med meningslös sysselsättning florerar, har expanderat under den borgerliga regeringen, inte minst under Fas 3. Detta är många gånger ett slöseri både med de arbetssökandes tid och med skattepengar. Vi vill uppdra åt arbetsmarknadsnämnden att skärpa sin tillsyn och granska verksamheten hos de aktörer som tar emot arbetslösa mot ersättning. Forskningen visar att praktik och arbetsträning som till sitt upplägg och innehåll i högsta möjliga mån liknar reguljära arbeten ger störst effekt. Sådan verksamhet ska därför prioriteras.

Vi socialdemokrater vill avskaffa långtidsarbetslösheten bland unga. Långtidsarbetslöshet i unga år kan göra det väldigt svårt att etablera sig ordentligt på arbetsmarknaden under hela sin arbetsföra ålder. Inom såväl välfärdssektorn som annan kommunal verksamhet är behoven stora i Stockholm idag. Med allt fler aktörer i välfärdssektorn ökar beröringspunkterna mellan Stockholms stad och allt fler arbetsgivare för framtiden. Därför är det rätt investerade pengar att erbjuda långtidsarbetslösa ungdomar anställning under ett antal månader. Utifrån aktuell arbetsmarknadsstatistik och stadens befintliga åtaganden på områ-

det bedömer vi att ett tillskott om 26 miljoner kronor skulle göra det möjligt att erbjuda varje långtidsarbetslös ungdom anställning under 2012.

Goda kunskaper i svenska är grundläggande för möjligheten att försörja sig själv, leva upp till de skyldigheter och ta del av de rättigheter vi har i Sverige. Därför är det ett problem att en stor del av de som är berättigade till Svenska för invandrare inte deltar i utbildningen. Arbetsmarknadsnämnden ska därför utreda orsakerna till det låga deltagandet i Sfi och arbeta aktivt för att höja deltagandet. Än viktigare än formellt deltagande är dock själva genomströmningen och att minska antalet avhopp. Det är av största vikt att den svenska Sfi-deltagarna lär sig stämmer väl överens med de krav och förväntningar arbetsgivare har i olika branscher. Förutom möjligheten att varva praktik med Sfi-studier och hålla delar av Sfi-utbildningen arbetsplatsförlagd, föreslår vi därför att nämnden gör en satsning på att bjuda in fler arbetsgivarrepresentanter till att diskutera och ge synpunkter på utbildningens upplägg och mål för kunskapsresultaten.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Långtidsarbetslösheten bland unga ska avskaffas.
- Deltagande i svenska för invandrare ska öka.
- Alla sökande utan gymnasiekompetens ska ges möjlighet att läsa på Komvux.
- Alla gymnasieungdomar ska ges möjlighet att feriearbeta, inom stadens satsningar på sommarjobb eller av andra offentliga eller privata arbetsgivare.

Särskilda uppdrag 2012:

- Samarbetet med arbetsförmedlingen och näringslivet kring yrkesutbildning ska fortsätta.
- Arbetsmarknadsutbildningarna som erbjuds jobbtorgens aspiranter ska utökas.
- Satsningen på yrkessvenska ska fortsätta och samverkan mellan sfi och övrig vuxenutbildning utvecklas. Det ska finnas möjlighet till arbetsplatsförlagd sfi.
- Staden ska utreda möjligheten att inrätta ett kommunalt korttidsstudiestöd för att ge människor möjlighet att stärka sina språkkunskaper under arbetstid.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Ökade kostnader för:

Komvux och yrkesvux	25 mkr
Avskaffa långtidsarbetslöshet bland unga	26 mkr

(S):54

Riktad satsning på enskilda grupper som står långt från arbetsmarknaden.	20 mkr
Totalt:	71 mkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

EXPLOATERINGSNÄMNDEN

Allt fler väljer att bli stockholmare. Våra universitet och vår arbetsmarknad har stor potential men då måste staden ge Stockholm förutsättningar att växa. Boendet är viktigt för trygghet och rörlighet i staden, liksom för hela den samhällsekonomiska utvecklingen. Stockholm växer så det knakar, men möjligheten att få tag i en bostad krymper. Vi vill ta ansvar för att bostadsbyggandet, särskilt av hyresrätter, ökar. Vi vill påbörja arbetet med nya stadsdelar och satsa på att utveckla stadens utsatta områden så att de blir ekologiskt hållbara och möjliggör hög livskvalitet. Vi vill ta ansvar för att inte bara höja standarden i utsatta områden utan även att satsa på att bygga bort segregationen. Att åstadkomma ökad rörlighet i boendet är ett av de viktigaste instrumenten för att bygga en trygg och föränderlig stad. I det arbetet har exploateringsnämnden en viktig roll.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Stockholm ska vara en stad med högt och ökande bostadsbyggande, med ett mål om fördubblad nybyggnadstakt 2016.
- Stockholm ska vara en stad där det byggs för rörlighet, kunskap och tillväxt, där hälften av det som byggs är hyresrätter och där studentbostäder prioriteras i nybyggnationen.
- Stockholm ska ha en tydlig strategi för byggnadspolitiken där det tydligt framgår hur staden ska växa, hur Stockholm fortsatt ska kunna vara en grön stad och hur segregationen i staden ska brytas.
- Stockholm ska vara en stad där människors möjlighet till hälsa, välmående och rekreation är en integrerad del av stadsplaneringen.

Stockholm är en fantastisk stad som snart når miljongränsen. Det är kombinationen av att en grön stad nära vattnet och en storstad med liv och puls som gör att människor flyttar hit, att studenter vill läsa här och att företag vill etablera sig här. Det är bra att Stockholm växer, men det ställer också krav på stadens verksamheter. Bostadsmarknaden befinner sig i kris. Det riskerar att få negativa effekter både för stadens tillväxt och för staden som kunskapsregion. Här ligger exploateringsnämndens stora utmaning. För att klara bostadsbristen och den förväntade befolkningsökningen behöver staden mer än fördubbla byggtakten och inleda ett aktivt samarbete med alla regionens kommuner om hur vi gemensamt ska klara bostadsmarknadens utmaningar.

Företag vill idag bygga i Stockholm. Ett viktigt skäl till att det ändå inte byggs i närheten av tillräckligt är att processen tar för lång tid. Idag släpar de flesta av större bostadsprojekt efter. Exploateringsnämnden har ständiga överskott i investeringsbudgeten och planprocessen inom ramen för stadsbyggnadsnämnden tar allt för lång tid. Därför tillför vi 5 miljoner årligen i en Öka takten-satsning. Satsningen är ett samarbete mellan exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, med stadsbyggnadskontoret som samordnare. Satsningen syftar till att öka byggtakten successivt för att 2016 ha fördubblat den.

Bostadsbristen i Stockholm är inte bara en bostadsbrist, det är också en hyresrättsbrist och en studentbostadsbrist. Studenter och unga är två av de viktigaste grupperna för Stockholms framtid. Det är också två av de grupper som har absolut svårast att komma in på bostadsmarknaden. Vi socialdemokrater vet att studenter och unga är viktiga för Stockholm som kunskapsstad och för utveckling och kreativitet. Vi vet att vi måste se till att vår bostadsmarknad tillåter studenter att flytta hit, unga att flytta hemifrån och stå på egna ben, och arbetskraft att kunna flytta till vår stad. Därför satsar vi på hyresrätter och studentbostäder. Det handlar främst om att öka antalet markanvisade hyresrätter och studentlägenheter, men också om att avstå från att markanvisa för den impopulära boendeformen äganderätter. Minst hälften av de bostäder som nämnden markanvisar ska vara hyresrätter och antalet studentbostäder som markanvisas ska öka. Staden ska i högre utsträckning använda sig av de egna bostadsbolagen för att öka takten i byggandet av både hyresrätter och studentbostäder. Staden ska arbeta aktivt med att få ner produktionspriser och främja hållbart byggande, genom att bland annat använda sig av markanvisningstävlingar.

Planering och placering av nya byggnader och nya områden bör alltid ske så att de kan försörjas med kollektivtrafik. En modern stadsbyggnadspolitik förstår att staden genom att göra de hållbara valen enklare och skapar förutsättningar för en hållbar livsstil i hela Stockholm. Målet att skapa möjligheter för en hållbar livsstil, oavsett var i vår stad du bor, arbetar och befinner dig, måste vara vägledande för stadsbyggnadspolitiken i Stockholm. Staden bör således byggas tätare, samtidigt som solljuset är viktigt. Staden ska under året påbörja planerandet av ytterligare en stadsdel med grön profil och skapa en strategi för förtätning med platser i Stockholms innerstad där det är lämpligt att förtäta och bygga på höjden.

Staden måste också med hjälp av gatunät, publika byggnader, bostäder och kommunikationer bryta stadens segregerande funktioner och bygga ihop hela staden. Genom att aktivt planera för att skapa möten mellan människor ger vi staden nya möjligheter. För att uppnå detta måste vissa skogspartier och grässlånter genomkorsas av nya gator och successivt bebyggas. Det innebär också att vikten av en tydlig och realistisk grönstrategi där de grönområden som ska bevaras blir än större än idag. Därför ska stadens grönstrategi tydligt peka ut vilka grönområden som ska bevaras och vilka som kan bebyggas.

Särskilda uppdrag 2012

- Utforma en ny markanvisningspolicy enligt ovan.
- Använda markanvisningstävlingar för att främja låga produktionspriser, rimliga hyror och hållbara lösningar.
- Inrätta naturreservat i Kyrkhamn, samt förbereda för att alla de naturreservat som utpekades i Översiktsplan 99 inrättas.
- Tillsammans med stadsbyggnadskontoret arbeta för att fördubbla byggnadstakten.

- Tillsammans med berörda nämnder inventera nya platser att anlägga idrottsplatser och hallar, i syfte att utveckla stadens idrotts- och friluftsliv.
- Tillsammans med berörda nämnder inventera nya platser att för industrifastigheter, i syfte att skapa förutsättningar för nya jobb och tillväxt i Stockholm.
- Avbryta den ideologiskt drivna försäljningen av mark utanför kommungränserna och införa konsekvensanalyser för miljö, friluftsliv och regionutveckling i de fall försäljningar ändå kan vara aktuella.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

FASTIGHETSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten

Staden är en aktiv fastighetsägare som genom aktivt fastighetsinnehav bidrar till att utveckla Stockholms kultur-, idrotts-, närings- och bildningsklimat.

Genom en aktiv fastighetspolitik kan staden inte bara se till att det finns tillräckligt med bostäder av hög standard i alla delar av Stockholm utan också gynna vår näringspolitik, vårt kulturliv och hälsan hos stadens invånare. Genom energieffektiviseringar av stadens fastigheter och genom att ha höga miljökrav för nybyggnation kan staden gå före i utvecklandet av Stockholm till en grön och hållbar stad. Med en sådan linje i fastighetspolitiken skapar vi en stad som står stark inte bara idag utan i framtiden.

Utförsäljningar och dåligt underhåll av stadens fastigheter har präglat och fortsätter att prägla fastighetsnämnden under den borgerliga majoriteten. Det är inte bara beklagligt, det är också oansvarigt. Stadens egna fastighetsinnehav är rätt använt en stor tillgång för Stockholm. De ideologiskt drivna utförsäljningarna av stadens fastigheter ska upphöra.

Under den förra mandatperioden halverades kostnaderna för planerat underhåll av stadens fastigheter, per kvadratmeter. Som följd av de nedskärningarna är många av stadens fastigheter i dåligt skick. Det dåliga underhållet används nu som skäl för försäljning av stadens fastigheter. Vi socialdemokrater ser stadens fastighetsinnehav som en resurs, en resurs vi kan använda för att skapa möjligheter för ett levande småföretagande, för ett rikt kulturliv och för stockholmarnas idrottande.

De senaste tio åren har flera av Stockholms industriområden naggats i kanten eller helt flyttat. Det har inneburit att arbetsplatser har försvunnit från staden samt att förutsättningarna för industriell tillverkning har försämrats. Som en del i stadens större strategi för jobb och utveckling ska staden ge livsmedelsindustrin i Stockholm tydliga och långsiktiga förutsättningar för den fortsatta verksamheten. Fastighetsnämnden ska under året undersöka möjligheten att flytta verksamheten från slakthusområdet till nya och moderna anläggningar i Årsta partihallområde. Därigenom möjliggörs ett framtida kluster för livsmedelsindustrin.

Energieffektiviseringen av stadens fastigheter släpar efter och nämnden når inte de mål om energieffektiviseringar som man själv satt upp. Med den teknik som idag finns tillgänglig och med den kunskap vi besitter finns det inget försvar för att inte minska energiförbrukningen i stadens fastigheter. En framtidsinriktad fastighetspolitik är att gå i framkant för energieffektiviseringen och utmana med modern teknologi. Vi tror att stockholmarna vill göra hållbara val och ser det som en del i fastighetsnämndens praktiska arbete att möjliggöra sådan val. En del i det arbetet innebär att fastighetsnämnden ska införa en redovisning av elkostnaderna i de fall dessa ingår i hyran. Det blir ett sätt att se effekterna av

den egna verksamheten, vilket skapar incitament att sänka energiförbrukningen.

Som torgförvaltare och fastighetsägare vid flera av stadens torg ansvarar nämnden för att i samarbete med andra berörda aktörer se till att Stockholm har attraktiva och levande mötesplatser. Fastighetsnämnden spelar en viktig roll i att skapa en levande stadsmiljö i hela staden och ska under året understödja utvecklandet av små saluhallar i ytterstaden. Staden ska främja och ha en positiv inställning till småföretagare som vill bedriva torghandel.

Sedan 2011 sorterar stadens idrottsfastigheter, simhallar och bollplaner under fastighetsnämnden vilket ställer krav. Tillsammans med idrottsnämnden ska fastighetsnämnden planera för flera investeringar av nya anläggningar, vilket vi redovisar under vårt förslag till idrottsnämnden.

Särskilda uppdrag 2012:

- De ideologiskt drivna utförsäljningarna av stadens fastigheter ska upphöra.
- Fastighetsnämnden ska under året i samråd med övriga berörda nämnder, såsom kulturnämnden och idrottsnämnden, skapa en seriös strategi för sitt fastighetsinnehav.
- Som en del i stadens större strategi för jobb och utveckling ska fastighetsnämnden under året undersöka möjligheten att flytta verksamheten från slakthusområdet till nya och moderna anläggningar i Årsta partihallområde.
- Fastighetsnämnden ska införa en redovisning av elkostnaderna i de fall dessa ingår i hyran för att skapa förståelse för och incitament att sänka energiförbrukningen.
- Fastighetsnämnden ska spela en viktig roll i att skapa en levande stadsmiljö i hela staden och ska understödja utvecklandet av torghandel och av små saluhallar i ytterstaden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

IDROTTSNÄMNDEN

Stockholm är en idrottsstad med oändliga möjligheter eftersom här finns vatten, friluftsområden, grönytor, varma årstider och årstider med snö. Potentialen för både ordnad och spontan idrott och motion är enorm. Idag har vi en styrande majoritet i Stockholm som inte utnyttjar stadens potential. Istället ökar hälsoklyftan i staden och medellivslängden skiljer sig med flera år längs tunnelbanelinjerna. Vi vill istället öka Stockholmarens möjlighet till idrott och motion, genom att stimulera föreningslivet, skapa mer möjligheter till spontanidrott, rikta satsningar mot dem som idag är fysiskt inaktiva och öka satsningen på elitidrotten så att fler kan inspireras till fysisk aktivitet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Folkhälsan i staden ska förbättras
- Fler barn, unga och äldre ska idrotta eller vardagsmotionera.
- Betydligt fler unga kvinnor med socioekonomiskt svag bakgrund ska idrotta eller vardagsmotionera och vara föreningsmedlemmar.
- Idrottsanläggningar och andra ytor att motionera på ska finnas tillgängliga i närmiljöerna i ett växande Stockholm året runt.
- Det ska vara lätt att driva en förening och att vara föreningsaktiv i Stockholm

Människor i Stockholm mår allt mer olika bra, medellivslängden skiljer sig med flera år mellan olika delar av staden. Detsamma gäller för den fysiska aktiviteten, de som motionerar motionerar allt mer, samtidigt som allt för många har en helt stillasittande fritid. Bland barn och unga är det framförallt tjejer och de som kommer från mer utsatta områden som inte utövar idrott. Väldigt många av de som är aktiva väljer att sluta med sin idrott i tonåren och för få fångas upp av idrottsföreningarna på något sätt.

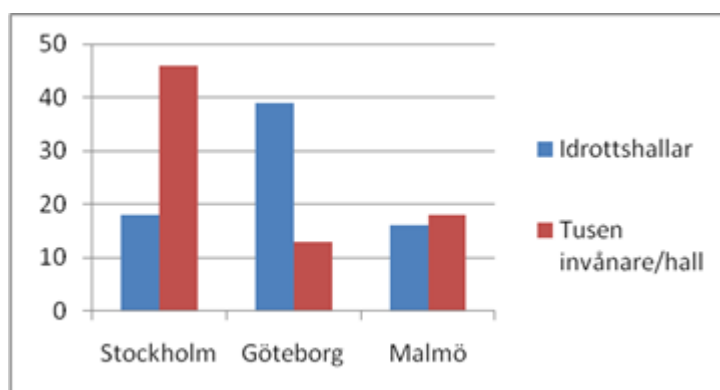
En förutsättning för att kunna utöva idrott är att man har en plats att vara på. Idag är stadens konstgräsplaner helt fullbelagda och det händer att fotbollslag tackar nej till att ta emot nya spelare helt enkelt för att det inte finns något utrymme för ytterligare en person. På samma sätt har Stockholm allt för få hallar. Idrotten är underfinansierad av den borgerliga majoriteten, något som kompenseras med uppskjutet underhåll av de befintliga hallarna och riskerar att leda till stor kapitalförstöring, ett stort slöseri med skattemedel.

Stockholm ska vara en stad där vi har god folkhälsa, oavsett vilken bakgrund man har. Valet är alltid individens, men en bra politisk ambition är att i princip alla Stockholmare ska idrotta eller vardagsmotionera. Framför allt ska unga kvinnor och ungdomar från socioekonomiskt svaga bakgrunder ges reella möjligheter att röra på sig i lika hög grad som alla andra barn och ungdomar. Det ska alltid vara nära till ytor som inbjuder till aktivitet i vår stad.

Idrott och motion ska vara en naturlig del av livet redan från tidig ålder. Bra motionsvanor som grundläggs tidigt följer med genom hela livet. Redan på förskolan, och vidare i skolan, ska rörlighet och motion finnas som en naturlig del av den pedagogiska verksamheten.

Föreningslivet är en grundsten i det svenska samhället. Samtidigt ställer föreningsidrotten många gånger stora krav på den aktiva och framförallt på aktiva barn och ungdomars föräldrar med krav på skjutsande, bakning, lottförsäljning och så vidare. Alla trivs inte i den ordnade och kravfyllda formen av idrott och för dem måste det finnas lika bra alternativa sätt att röra på sig. Vi kan inte bara tänka föreningsliv när vi uppmuntrar till idrott och rörelse – platser för spontanidrott ska finnas nära eller i varje bostadsområde, gärna i anslutning till skolor. Därför vill vi satsa ytterligare på ytor för spontanidrott, allt ifrån anläggningar för spontan bollsport till utegym och motionsspår. Under de kommande tre åren vill vi öka investeringstakten när det gäller nya anläggningar. I vårt program för ökad rörelse ingår att omvandla fler grusplaner till konstgräs, fler anläggningar för spontanidrott och skolelever, nya utomhusgym, nybyggnation av parklek, samt en multisportanläggning. Totalt omfattar programmet 450 miljoner kronor varav 100 miljoner kronor belastar centrala medelsreserven för investeringar under 2012. Det ska vara lätt att ta steget att röra på sig.

Stadens anläggningar ska vara öppna för alla. Motionsanläggningarna ska vara lättillgängliga, både vad gäller öppettider men också i betydelsen att de ska kunna nås med kollektivtrafik. Placering av nya anläggningar ska göras med utgångspunkt från både idrottsliga, socioekonomiska och folkhälsomässiga skäl. Stor hänsyn ska tas till fördelning av resurser mellan pojkar och flickor.

Källa: Svenska Handbollsförbundet

Det krävs en rejäl satsning på att förbättra folkhälsan i staden. Fysisk aktivitet är en grundläggande del i detta arbete, fysisk aktivitet är också en förutsättning för människor i alla åldrar ska må bra. Det är viktigt att skapa vanor och erbjuda ett brett och tillgängligt utbud på idrottsområdet, inte minst för att vända den negativa trenden med minskad motion för barn och unga. Därför ska förbättrad folkhälsa vara ett eget mål i kommunens övergripande mål och indikatorer för hur folkhälsan utvecklas ska arbetas in i stadens verksamhetsplan.

Idrott ska vara tillgängligt för alla, oavsett bostadsort eller storlek på föräldrarnas plånbok. Därför måste föreningsbidragen till föreningar som aktiverar barn och unga från socioekonomiskt svaga bakgrunder stärkas. Det kräver också att föreningsbidraget och subventioneringen av lokaler stärks generellt samt att en nolltaxa som gör att föreningar kan nyttja stadens lokaler utan att betala hyra utvidgas till att gälla fler.

Idrottslivet i Stockholm bygger till mycket stor del på alla insatser som görs av ideellt arbetande ledare. Vi vill göra en ordentlig satsning på ledarna i föreningarna, så att färre väljer att sluta och så att fler av de tonåringar som slutar idrotta kan bli kvar i föreningslivet som ledare. Precis som med det höjda föreningsbidraget inriktar sig detta både på idrottslivet och övriga föreningslivet i Stockholm.

Stockholm är en idrottsstad med oändliga möjligheter eftersom här finns vatten, skidbackar, naturområden och skidspår vintertid. Att olika förvaltningar har ansvar för marken i olika områden i staden får inte gå ut över stockholmarnas möjlighet till motionerande. Ett exempel på hur vi vill att förvaltningarna ska anpassa sig bättre till medborgare är att ge idrottsförvaltningen i uppdrag att dra skidspår i hela staden, även där marken tillhör stadsdelsnämnderna.

Det ska vara tryggt att idrotta i Stockholm. Motionsspåren ska vara upplysta och lätta att ta sig till. Våld kring idrottsevenemang ska motverkas genom grundligt förebyggande arbete och välplanerade evenemang. Ingen stockholmare ska drunkna vid badplatser utan vi ska ha badvakter även vid våra utomhusbad sommartid.

Idrottsnämnden ska även, tillsammans med fastighetsnämnden, genomföra energieffektiviserande åtgärder i stadens idrottsanläggningar för att minska kostnaden för energiförbrukningen och samtidigt värna miljön. Den minskade energiåtgången ska inte uppnås genom minskade säsonger eller genom ett minskade bokningsbara tider för idrottsrörelsen. Energieffektiviseringen ska fokusera på isoleringsåtgärder samt på smarta tekniker för värmeväxling mellan olika anläggningar.

Utbudet av olika typer av motionsformer på stadens simhallar är en fantastisk tillgång i arbetet med att få fler Stockholmare i rörelse. Stadens egna gym attraherar många målgrupper som väljer att inte bli medlemmar i kommersiella gym och utbudet av tider reserverat för endast kvinnor fyller i vissa områden en enormt viktig funktion. Det är otroligt viktigt att staden kan erbjuda verksamheten med syfte att förbättra folkhälsan och att vinst inte blir det övergripande målet, därför ska anläggningarna inte privatiseras. Genom att staden erbjuder både simning, gym och gruppträning i samma lokaler kan man hålla nere kostnaden eftersom samma personal kan ha olika uppgifter och rotera på anläggningarna och de mindre kostnadsdrivande verksamheterna kan väga upp för de mer kostsamma simbassängerna. Därför är det ett slöseri med skattemedel att upphandla hela eller delar av driften i simhallarna.

Särskilda uppdrag 2011:

- Ett anslag för att stimulera unga kvinnor från socioekonomiskt svaga bakgrunder att motionera ska inrättas.
- Ett jämställdhetsanslag ska inrättas för att stimulera en mer jämställd idrott.
- En ordentlig ledarsatsning ska genomföras.
- Fler fotbollsplaner ska få konstgräs.

- Investeringstakten ska öka så att fler nya hallar kan byggas och fler befintliga anläggningar renoveras.
- Konkurrensutsättningen av stadens badhusanläggningar ska avbrytas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Ökade kostnader för:

Höjda föreningsbidrag, nolltaxa och subvention av lokaler	10
Ökad verksamhet för unga, socioekonomisk fördelning	10
Badvakter utomhusbaden	3
Satsning på föreningsledare och ledarutbildning	4
Jämställdhet inom idrotten	1
Skidspår på stadsdelsnämndernas områden	1
Totalt -	29

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Idrottsnämnden** godkänns.

KULTURNÄMNDEN

Kulturen ger plats åt människor att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Kultursatsningar är därmed viktiga för att stärka demokratin och minska rädsla, fördomar och främlingskap mellan människor. Kulturen och konsten har ett egenvärde och det är av stor betydelse att stimulera nya konstnärliga uttryck och nya sätt att möta publiken både fysiskt och på den virtuella arenan. Tillgången till kvalitativ kultur är en medborgerlig rättighet och ska inte vara avhängig inkomst, kön eller var man bor. Genom att satsa offensivt och strategiskt på kulturen skapas ett mer kreativt Stockholm. En stad med ett rikt kulturliv attraherar och utvecklar kreativa människor och företag, och formar stadens själ, identitet och berättelse.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Stockholm ska med en offensiv kulturpolitik utvecklas till Skandinavien mest kreativa stad sett till både kvalitet och kvantitet i upplevelser, deltagande, skapande och företagande inom kulturen.
- Ojämligheten i kulturellt kapital ska minska och kulturen ska komma närmare medborgarna i hela staden.
- Fler kreativa platser och rum för både den medborgardrivna och den professionella kulturen.
- Ökad samverkan mellan stad, kulturliv och näringsliv.
- Staden ska ha utövarnas situation och åskådarperspektivet i fokus och skapa rimliga förutsättningar för kulturarbetarna att utöva sin profession och leva på sin lön.

Den borgerliga kulturpolitiken i Stockholm har präglats av en både defensiv och experimentell hållning. I takt med att man har skurit ner på anslag till både egna och fria verksamheter har man styrt medel mot kulturbonusar och sponsringsfonder för att tvinga kulturlivet att tänka mer kommersiellt och öka jakten på egenfinansiering. Vår politik präglas istället av att det offentliga måste ta ansvar för finansieringen av den kulturella infrastrukturen i staden så att både bredd- och spetskulturen ska kunna växa fritt. Vi förstärker det fria kulturlivet för att ge utrymme för såväl kontinuitet som förnyelse.

Den borgerliga majoriteten har under förra mandatperioden höjt avgifterna till kulturskolan kraftigt och tappat hela 16 000 deltagare i Kulturskolan. Kulturskolan behöver nå nya grupper och öka antalet deltagare, det ska inte vara föräldrarnas plånbok eller utbildningsbakgrund som styr barnens deltagande. För att uppnå detta krävs ökade resurser för att öka antalet platser, sänka deltagaravgifter, mer av prova-på-verksamhet och ett vidareutvecklat utbud för fler och bredare kulturella uttryck. Kulturskolan ska finnas både fysiskt och via digitala medier.

Samlingslokalerna och hemgårdarna utgör en lokal bas i stadens närområden där de ofta fungerar som infrastruktur för kreativ verksamhet, samtal och möten. Samlingslokalerna i Stockholm har under lång tid minskat kraftigt och idag

finns endast 20 stycken kvar. De är ofta i dåligt skick och sällan anpassade till dagens kreativa verksamheter. Vi Socialdemokrater vill investera i upprustning av samlingslokalerna och göra dem flexibla och moderna, särskilt i omdaning- en mot det mer digitaliserade samhället.

Kulturpolitikens uppgift är att främja mångfald och hög kvalitet i kulturen, och ge stöd till både nya och befintliga verksamheter. Det har inom det fria kultur- livet funnits en oro för att det nya stödsystem för oberoende kvalitetsmätning av de kulturverksamheter som majoriteten vill sätta 2012 riskerar att slå sönder högkvalitativ och uppskattad verksamhet om bidragsgivningen styrs över från verksamhetsstöd till program och projektstöd. Det riskerar att leda till svårigheter för kulturinstitutioner och utövare att planera långsiktigt, vilket innebär stor risk för urholkad kvalitet och kontinuitet i verksamheterna. Därför kräver vi omfattande förändringar i det av kulturförvaltningen remitterade för- slaget till nytt kulturstöd.

I takt med ombildningen till bostadsrättsföreningar har många kulturutövare hamnat i en situation där man måste hyra av föreningarna och fastighetsägare till dyra kostnader och tvingas bort från sina lokaler. Därför är blandade upplå- telseformer, med en bevarad andel hyresbostäder, viktig för möjligheterna att utöva kultur.

Bibliotek är en flera tusen år gammal institution, men samtidigt mycket mo- dern. Biblioteken har stor potential som platser för möten, bildning och studier. Vi vill investera i stadens bibliotek med fokus på att nå stockholmarna i deras vardag. För att åstadkomma detta behöver tillgängligheten öka och verksamhe- ten utvecklas. Idag har biblioteken i flera stadsdelar mycket begränsade öppet- tider, vilket i praktiken gör det mycket svårt för flera grupper att använda bibli- oteken. Tillgängligheten ska därför säkras i alla stadsdelar. De lokala bibliote- ken i stadsdelarna ska präglas av generösa öppettider, bra service och ett nära samarbete med det lokala kulturlivet. Det digitala biblioteket med utlåning av e-böcker och nättidningar är idag större än stadens fysiska bibliotek tillsam- mans. Ett exempel är biblioteket Plattan i Kulturhuset som tillhandahåller 1100 nättidningar mot 20 papperstidningar för några år sedan. Satsningen på det di- gitala biblioteket, liksom på fortsatt digitalisering av litteratur och andra kultur- former, ska därför öka.

Under vår ledning initierades satsningen på Filmregion Stockholm-Mälardalen för mer filmproduktion i regionen. I och med att Stockholm nu formellt står utanför satsningen och inte är fullständig medlem i Filmregionen går staden miste om både produktioner och möjlighet till statligt stöd för dessa. Stock- holm ska därför bli fullvärdig medlem.

Folkbildningen är central för att fördjupa medborgarnas kulturella intressen och som mötesplatser för ett demokratiskt samtal. Stödet till folkbildningen för- stärks och studieförbunden uppmuntras särskilt att utveckla sina verksamheter på Internet.

Särskilda uppdrag 2011:

- Utökade satsningar på Kulturskolan.
- Bättre service och ökade öppettider på stadens bibliotek.
- Ingå fullständigt medlemskap i Filmregion Stockholm-Mälardalen.

Ökande kostnader för:

Ökad kostnad för satsning på Kulturskolan	12 mkr
Ökat stöd till samlingslokaler	5 mkr
Ökad kostnad för fri entré museum	5 mkr
Ökat stöd till det fria kulturlivet	8 mkr
Ökat stöd till biblioteken	5 mkr
Filmregion Stockholm-Mälardalen	2,5 mkr
Ökat stöd till folkbildningen	3,5 mkr
Totalt:	41 mkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Kulturnämnden** godkänns.

KULTURNÄMNDEN: STADSARKIVET

Stadsarkivet ska bedriva en omfattande verksamhet för att dokumentera, bevara samt tillhandahålla kunskap om Stockholm.

Otillräckliga insatser från den borgerliga majoriteten har omöjliggjort viktiga insatser och effektiviseringar inom Stadsarkivet. Särskilt viktigt under de närmsta åren är att delar av den enorma informationsbank som stadsarkivet utgör digitaliseras och görs tillgänglig för allmänheten. Intresset för Stadsarkivets material är stort från forskare både inom och utanför den akademiska världen, inte minst släktforskare.

Särskilda uppdrag 2012:

- Öka tillgängligheten till Stadsarkivet, framförallt via webben.
- Stoppa fortsatta avknoppningar av arkivverksamheten.

KYRKOGÅRDSNÄMNDEN

Begravningsplatserna är ett kulturarv som är viktig för Stockholmarna och framtida generationer. Värdiga miljöer och gott bemötande ska tillhandahållas för alla dem som kommer dit som begravningsgäster eller besöker en anhörigs eller väns grav.

Begravningsverksamheten ska i sin helhet finansieras av begravningsavgiften, som fastställs av kommunfullmäktige. Över- och underskott ska i sin helhet balanseras till nästkommande budgetår i en begravningsfond. Begravningsavgiften år 2012 lämnas oförändrad på 7 öre för att bibehålla god kvalitet i drift och underhåll.

Kyrkogårdsnämnden förvaltar Stockholms stads enda världsarv Skogskyrkogården. Skogskyrkogården är känd över hela världen. Den finns med på Unescos världsarvslista sedan 1994 och lockar med sin arkitektur och natur besökare från världens alla hörn. För att behålla titeln måste begravningsplatsen ständigt underhållas och vara av hög kvalitet. Budgeten för Kyrkogårdsnämnden har varit den samma under perioden 2009-2011, detta är inte hållbart om staden vill behålla titeln.

Genom en oförändrad begravningsavgift tillförs verksamheten 9 mkr. Därigenom möjliggörs såväl en bättre kvalité som ett kraftigt ökat antal feriearbeten.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Verksamhetens miljöpåverkan ska minska.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Om alla människor på jorden skulle leva som vi i Sverige skulle det krävas ytterligare tre jordklot om jordens resurser skulle räcka till. Det är en nödvändighet att ställa om hela staden för att vi ska klara av klimatutmaningarna. Effekterna från miljöförsämringar påverkar allt från hur vi mår och vår hälsa till vår ekonomi och försörjning. Ju mer vi investerar i miljöpolitiken idag desto mindre resurser behöver vi lägga på åtgärder i framtiden.

Vi måste agera på flera plan, dels genom att underlätta för den enskilda individen att agera miljövänligt, och dels genom att se till att staden tar sig an stora satsningar och investeringar inom bostads- och trafikområdet. För att förbättra miljön för våra barn och unga i staden vill vi arbeta särskilt med att minska bullernivåerna nära våra bostadsområden och förbättra luftkvaliteten i skolorna.

Vår vision är ett Stockholm som är världsledande i klimatomställningen – det är möjligt för en storstad att minimera sin klimatpåverkan!

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Stockholm ska vara fritt från fossila bränslen år 2030.
- Staden ska införa klimatkrav i sina upphandlingar.
- Den stadsövergripande miljökompetensen ska stärkas för att möjliggöra för staden att ligga i framkant vad gäller miljö- och klimatarbetet i samtliga egna verksamheter.
- Stockholm ska till år 2014 ha inrättat alla naturreservat som utpekats i Översiktplan 99.
- Samhällsplanering för Stockholm ska ske med ett miljöperspektiv och med målet att minska koldioxidutsläppen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utveckla det förebyggande miljöarbetet som ett strategiskt verktyg för att ställa om Stockholm till en hållbar stad. Utsläppen av koldioxid ska minska markant till år 2015 och målet ska vara att Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2030. Nämnden utgör en viktig resurs för klimat- och energieffektiviseringsarbetet i staden och ska bistå stadens bolag och nämnder i arbetet med att uppfylla målet om minskade utsläpp av växthusgaser. Målsättningarna ska vara tydligt styrande. Staden bör ställa miljö- och klimatkrav vid sina upphandlingar. Kommunstyrelsen ska ta fram en ny upphandlingspolicy och nämnden ska bistå med sin kunskap inom miljöområdet.

Den minst skadliga miljöpåverkan är den som aldrig äger rum. Därför måste det förebyggande arbetet prioriteras. Vi vill att kommunen ska utreda införandet av en forsknings- och utvecklingsenhet som kan driva och utveckla arbetet för ett mer hållbart Stockholm. Vi vill också att kommunen avsätter resurser för att kunna genomföra tillsynskampanjer och riktad information till verksamheter och medborgare. Vi föreslår vidare att staden upprättar en ”grön linje” med

klimatrådgivare dit medborgare och företag kan vända sig med frågor som berör allt från sophantering till andra frågor som berör miljö.

Det är viktigt att nämndens verksamhet organiseras så att den erbjuder både ett fullgott skydd för allmänheten men också möjliggör för företag och verksamheter att bedriva sin verksamhet utan onödiga väntetider och allt- för långdragna ansökningsprocesser. Staden ska förbättra servicegraden gentemot medborgare och företag. Kontrollen av inomhusmiljön i stadens fastigheter är av högst prioritet, särskilt i stadens förskolor och skolor då det påverkar barnens och elevernas hälsa och kunskapsresultat.

Luftkvaliteten och ljudnivån ska mätas oftare än idag och resurser ska tillföras för att förbättra luft- och ljudkvaliteten där det behövs. En särskild satsning på att förbättra barns inomhusmiljö ska göras. Vi vill öka resurserna för att förstärka tillsyn av och informationsarbete gentemot skolor och förskolor. Barns inomhusmiljö måste vara ett prioriterat område för Stockholms stad.

Vi menar att stadens tillsynsarbete behöver förstärkas för att skydda människors hälsa. EHEC och legionella är allvarliga problem och hot mot vår hälsa. Övervakning av badvatten, restauranger och storkök ska förstärkas.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens har via miljöbilsprojekt genom åren bidragit till en miljövänligare bilpark i Stockholm. Vår vision är att Stockholm ska öka antalet elbilar. För att det ska bli möjligt behövs en förbättrad tillgång till laddningsstationer. Vi vill se en bred satsning på att skapa förutsättningar för elbilar i staden. Ett sådant arbete ska omfatta bostadsbolagen, parkeringsbolag, trafik- och renhållningsnämnden, fastighetsnämnden och exploateringsnämnden.

En växande stad ställer hårda krav på ett fortsatt offensivt miljöarbete kring vattenhanteringen i staden. Det är viktigt att hitta bra lösningar på exempelvis hanteringen av snödumpning. Vi vill också se en ambitionshöjning rörande reningen av dagvatten samt översvämmade reningsverk, där även miljöarbetet med Stockholms hamnar bör prioriteras. Det behövs både långsiktigt arbete och enstaka akuta punktinsatser för att förbättra kvalitén i stadens sjöar och vattendrag. Kemikalieanvändningen på båtklubbar är ett hot mot våra vatten. Här behövs åtgärder och informationsinsatser.

Särskilda uppdrag 2012:

- Samordna stadens arbete för att öka antalet elbilar i Stockholm.
- Delta i arbetet mot buller problem. Öka intensiteten på tillsynsverksamheten i skolor och förskolor.
- Delta i arbetet med en ny upphandlingspolicy i staden.
- Utredda etableringen av en forsknings och utvecklingsenhet.
- Inrätta en ”grön linje” för miljö- och klimatrådgivning riktad till medborgare, företag och verksamheter.
- Delta i arbetet med omställningen av två befintliga stadsdelar till miljöstadsdelar.

(S):70

- Inrätta naturreservat i Kyrkhamn, samt förbereda för att alla de naturreservat som utpekades i Översiktsplan 99 inrättas.

Ökade kostnader:

- Förbättra barns inomhusmiljö 2 mkr
- Förstärkt stadsövergripande miljökompetens 1 mkr
- Förstärkt arbete för folkhälsa och förstärkt tillsyn 1 mkr
- Förstärkt arbete för luft- och vattenkvalitet 2 mkr
- Förstärkt miljöarbete, inklusive kemikaliearbete och arbetet med att antalet elbilar i Stockholm. 4 mkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

SERVICENÄMNDEN

Servicenämnden ska samordna stadens verksamheter på områden där stordriftsfördelar kan erhållas. Större upphandlingsärenden ska beredas utav nämnden och beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten:

- Servicenämnden ska på uppdrag av stadens nämnder och bolag utföra administrativa tjänster på ett serviceinriktat och professionellt sätt.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Servicenämnden** godkänns.

SOCIALNÄMNDEN

Stockholm är en segregerad och ojämlik stad. Det märks inte minst på barns hälsa, framtidsmöjligheter och studieresultat. Flera internationella studier visar att segregation och ojämlikhet skapar otrygga samhällen. Ojämlikheten drabbar självklart främst de som är fattiga, sjuka eller hemlösa. Men även de stockholmare som har en trygg social och ekonomisk situation berörs av ojämlikheten. Trygghetskänsla och tillit minskar, vi blir mindre stolta över att vara stockholmare när vi ser och möter utsatta människor.

Vår vision för Stockholm är därför en jämlik stad där vi motverkar segregationen genom en aktiv socialpolitik, som främst bygger på två ben. Det ena utgörs av det förebyggande arbetet där huvudmålet är att stärka jämlikheten mellan Stockholms invånare och se till att alla barnen och ungdomar får goda och trygga förutsättningar oavsett föräldrarnas inkomst och bakgrund. Den andra delen är de sociala skyddsnäten. Vi vill se starka och stabila sociala skyddsnät som fångar upp den medborgare som har hamnat snett och ges en möjlighet att komma in på banan igen. Om vi menar allvar med att alla människor är lika mycket värda så måste en socialpolitik syfta till att kombinera förebyggande arbete med insatser som kan hjälpa människor som hamnat i olika former av missbruk eller hemlöshet att ändra sin livssituation. Vi vill se en långsiktig politik med tydliga förebyggande insatser och därför riktar vi särskilda satsningar på barn och unga. Stockholm ska erbjuda stöd och skydd till de kvinnor och barn som utsätts för våld och sexuella övergrepp oavsett var dessa sker.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa ska minska genom ökad jämlikhet och förebyggande insatser.
- Samverkan ska öka mellan samhällets olika aktörer för att på så vis minska antalet personer i utsatta situationer.
- Barn och unga ska prioriteras.

Socialnämnden ska ansvara för verksamheter som kompletterar och förstärker stadsdelsnämndernas insatser inom socialtjänstområdet. Kraftfulla vård- och behandlingsinsatser ska vidtas för att motarbeta missbruk och dålig hälsa bland hemlösa. Samarbetet med landstinget och frivillighetsorganisationerna ska fördjupas i det uppsökande arbetet med att bekämpa hemlösheten. Antalet försöks- och träningslägenheter och andra typer av trappstegsboenden ska utökas, och arbetet mot vräkningar stärkas. Den sociala politiken är beroende av en välfungerande och rättvis bostadsmarknad. Om vi ska kunna erbjuda *Bostad först* så måste staden ha tillgång till fler hyresrätter. Utan tillgång till bostäder riskerar arbetet mot hemlöshet att bli ett slag i luften.

Samarbetet med skolan ska utvecklas i syfte att motverka missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa. Samverkan ska ske med landstinget för att hålla ihop missbrukarvården och den psykiatriska vården. Arbetet med att skapa övergångsboende samt alternativa nätverk för före detta kriminella ska utvecklas.

Stadens arbete mot narkotikamissbruk måste intensifieras. Stödet till Maria Ungdom måste ökas. Det är angeläget att den borgerliga majoriteten inte tillåts förhålla sprututbytesprogrammet, utan att det implementeras snarast möjligt.

Olika former för inflytande och dialog med de medborgare som brukar verksamheten ska utvecklas. Den praktiska verksamheten ska utgå från evidensbaserade metoder. Alla beslut och all verksamhet ska utgå från ett väl genomtänkt barnkonventionsperspektiv. Det är viktigt att man lyssnar på handikapporganisationerna och att samverkan med dessa förbättras.

Relationsvåldscentrum (RVC) vid Västerorts polismästardistrikt är en råd- och stödverksamhet för personer över 18 år som har gjort en polisanmälan om relationsvåldsbrott. RVC fungerar som stöd inför och under en rättsprocess. Sedan RVC inrättades är det fler män som åtalas för våld mot kvinnor eftersom fler kvinnor än tidigare fullföljer sina polisanmälningar. Vi vill att Socialnämnden ser över hur verksamhetens resultat kan spridas till fler delar av staden. Stadens egen verksamhet för att ta emot våldsutsatta kvinnor och barn, Kriscentrum, ska garanteras en fortsatt hög kvalitet i kommunal regi. Antalet skyddade boenden i staden ska öka. På samtliga boenden ska staden garantera en fortsatt skolgång för de barn som bor där. Stödet till unga tjejer och killar som har utsatts för hedersrelaterat våld och hot ska öka, liksom stödet till kvinno- och tjejjourer. Ideella krafter utför på detta område stordåd som kan rädda liv. Staden ska aktivt uppmuntra och stödja dessa verksamheter. Vi vill stärka stödet till kvinnojourer och skyddat boende, samt till professionella mansmottagningar.

Särskilda uppdrag 2012:

- I kampen mot trafficking ska uppsökande arbete bedrivas, och samverkan med myndigheter och frivilliga aktörer ska initieras.
- Nämnden ska utveckla former för att informera stadens invånare om sexköpslagen.
- All privatisering och upphandling av exempelvis behandlingshem och gruppboenden ska avbrytas så att brukare och personal kan känna trygghet och kontinuitet.
- Fler omvårdnads/omsorgsboenden för socialt utsatta ska tas fram.
- Socialnämnden ska se över de projekt med arbetsmetoder som visat sig vara lyckade och övergå från projektformsfinansiering till att permanenta verksamheterna.
- Utvärdering av upphandlingspolicyn

Ökade kostnader

• Förstärkt arbete mot hemlöshet	4 mkr
• Ökat stöd till kvinnojourer	3 mkr
• Stärkt arbete mot missbruk	5 mkr
• Projektet för fler kontaktpersoner	2 mkr
• Ökade insatser mot trafficking	2 mkr

(S):74

- Särskild satsning mot barn- och unga i behov av hjälp (Enligt BUSS-utredningen (BarnUppdraget i Stockholms Socialtjänst). 5 mkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Socialnämnden** godkänns.

STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Allt fler väljer att bli stockholmare. Våra universitet och vår arbetsmarknad har stora potentialer, men då måste staden ge Stockholm förutsättningar att växa. Boendet är viktigt, för trygghet och rörlighet i staden, liksom för hela den samhällsekonomiska utvecklingen. Stockholm växer så det knakar, men möjligheten att få tag i en bostad krymper. Vi vill ta ansvar för att bostadsbyggandet, särskilt av hyresrätter, ökar. Vi vill påbörja arbetet med nya stadsdelar och satsa på att utveckla stadens utsatta områden så att de blir ekologiskt hållbara och möjliggör hög livskvalitet. Vi vill ta ansvar för att inte bara höja standarden i utsatta områden utan satsa på att bygga bort segregationen. Att åstadkomma ökad rörlighet i boendet är ett av de viktigaste instrumenten för att bygga en trygg och föränderlig stad. I det arbetet har stadsbyggnadsnämnden en viktig roll.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Stockholm ska vara en stad med hög och ökande bostadsbyggartakt, med ett mål om fördubblad nybyggnadstakt 2016.
- Stockholm ska vara en stad som präglas av hållbart byggande.
- Stockholm ska vara en stad där det byggs för rörlighet, kunskap och tillväxt, där hälften av det som byggs är hyresrätter och där studentbostäder prioriteras i nybyggnationen.
- Stockholm ska ha en tydlig strategi för byggnadspolitiken där det tydligt framgår hur staden ska växa, hur Stockholm ska kunna fortsatt vara en grön stad och hur segregationen i staden ska brytas.

Stockholm är en fantastisk stad som snart når miljongränsen. Det är kombinationen av att en grön stad nära vattnet och en storstad med liv och puls som gör att människor flyttar hit, att studenter vill läsa här och att företag vill etablera sig här. Det är bra att Stockholm växer, men det ställer också krav på stadens verksamheter. Krisen på bostadsmarknaden drabbar både stadens tillväxt och staden som kunskapsregion. Däri ligger stadsbyggnadsnämndens stora utmaning.

Stockholms mest angelägna problem på bostadsmarknaden är den akuta bristen. För att klara bostadsbristen och den förväntade befolkningsökningen behöver staden minst fördubbla byggtakten och inleda ett aktivt samarbete med alla regionens kommuner om hur vi gemensamt ska klara bostadsmarknadens utmaningar.

Företag vill idag bygga i Stockholm. Ett av de största skälen att det ändå inte byggs i närheten av tillräckligt är att processen tar för lång tid. Idag släpar de flesta av större bostadsprojekt efter. Därför tillför vi 5 miljoner årligen i en Öka takten-satsning. Satsningen är ett samarbete mellan exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, med stadsbyggnadskontoret som samordnare. Satsningen syftar till att öka byggtakten successivt för att 2016 ha fördubblat den.

Bostadsbristen i Stockholm är inte bara en bostadsbrist, det är också en hyresrättsbrist och en studentbostadsbrist. Studenter och unga är två av de viktigaste grupperna för Stockholms framtid. Det är också två av de grupper som har absolut svårast att komma in på bostadsmarknaden. Vi socialdemokrater vet att studenter och unga är viktiga för Stockholm som kunskapsstad och för utveckling och kreativitet. Vi vet att vi måste se till att vår bostadsmarknad tillåter studenter att flytta hit, unga att flytta hemifrån och stå på egna ben och arbetskraft att flytta till vår stad. Därför satsar vi på hyresrätter och studentbostäder. I vår budget föreslår vi en utökad satsning på Albanoområdet. Området är perfekt för att bygga studentbostäder och bildar en naturlig länk mellan Campus Frescati, Nya Karolinska och KTH. Antalet studentbostäder i det planerade Albano-området ska öka från 800 studentlägenheter till 1500 studentlägenheter.

Studentbostadsbristen är ett problem som kräver både långsiktiga och kortsiktiga lösningar. För att råda bot på den akuta brist som gör att studenter varje år väljer bort Stockholm som studieort föreslår vi att staden förhandlar med markägare och byggare som ska bygga på mark som redan upplåtits och där bygglov finns men byggstart inte varit om att ställa upp tillfälliga studentpaviljonger. Vid bebyggande av nya områden uppförs oftast husen i olika faser, detta innebär att stora delar av marken står tom under en längre tid. Uppförandet av tillfälliga bostäder medför en tryggare miljö runt byggarbetsplatsen då det är mer folk i rörelse istället för att tomten står öde. För att det ska vara en rimlig och kostnadseffektiv politik bör man sätta det i system och ha det som strategi i de fall större bostadsområden planeras. Då krävs ett nära samarbete mellan staden och exploatörerna. Tanken med modulerna är att det skall vara en tillfällig lösning och en del av processen som avslutas med en permanent boendelösning.

Ett av de stora problemen för unga och studenter på bostadsmarknaden, vid sidan av bristen på bostäder och hyresrätter, är de höga inkomstkraven för hyreskontrakt. Allmännyttans bolag och de privata bolagen har ofta krav på att en hyresgäst ska ha fast jobb och en årsinkomst som överstiger årshyran tre gånger. Låga inkomster och den höga andelen med visstidsanställningar och studielån skapar en stor ung grupp utan formella möjligheter att få tillträde till Stockholms bostadsmarknad. Vi förelår att stadsledningskontoret utarbetar en student- och ungdomsgaranti som innebär att staden ska kunna gå in som borgenär åt studenter och unga under 27 års ålder, för att ge dem bättre förutsättningar att få ett hyreskontrakt.

Staden har påbörjat arbetet med en ny byggordning, Arkitektur Stockholm. Det är ett viktigt och spännande arbete som ska prioriteras under året. En av Arkitektur Stockholms största utmaningar ligger i att höja den arkitektoniska kvaliteten i byggandet, en annan ligger i segregationen. Segregationen splittrar vår stad. Det skiljer fyra år i medellivslängd mellan fattigare och rikare delar. Segregationen beror inte på stadens fysiska planering, men den är tätt sammanlänkad med den. Att aktivt motverka och minska segregationen i Stockholm måste vara en av huvudpunkterna när Stockholm nu omarbetar byggnadsordningen och skapar Arkitektur Stockholm.

Planering och placering av nya byggnader och nya områden ska alltid ske så att de kan försörjas med kollektivtrafik och stadsbyggandet ska generera återhållsamhet vad gäller bilanvändning. En modern stadsbyggnadspolitik förstår att staden genom att göra de hållbara valen enklare skapar förutsättningar för hållbar livsstil, i hela Stockholm. Målet att skapa möjligheter för en hållbar livsstil, oavsett var i vår stad du bor, arbetar och befinner dig, måste vara vägledande för stadsbyggnadspolitikerna i Stockholm. Staden bör således byggas tätare, samtidigt som solljuset är viktigt. Staden ska under året påbörja planerandet av ytterligare en stadsdel med grön profil och skapa en strategi för förtätning att hitta platser i Stockholms innerstad där det är lämpligt att förtäta och bygga på höjden.

Särskilda uppdrag 2012

- Öka studentbostadssatsningen i Albano från 800 planerade studentbostäder till 1500 nya studentbostäder.
- Förhandla med markägare och byggare, som ska bygga på mark som redan upplåtits och där bygglov finns men byggstart inte varit, om att ställa upp tillfälliga studentpaviljonger.
- Tillsammans med Exploateringsnämnden arbeta för att på fyra år fördubbla byggnadstakten i Stockholm, genom en Öka takten-satsning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Stadsbyggnadsnämnden** godkänns.

TRAFIK- OCH RENHÅLLNINGSNÄMNDEN

Vi vill att Stockholm ska vara en stad där det är tryggt och enkelt att röra sig. Vi vill att Stockholm ska vara en stad där en hållbar livsstil är en reell möjlighet för alla stockholmare. Idag är Stockholm en stad där trafikinfarkten är ett faktum, där kollektivtrafiken nått sitt kapacitetstak och där det sker allt för många olyckor med skadade cyklister och promenerande som följd. Idag är Stockholm en stad som samlar in mindre matavfall än de flesta svenska städer, som inte använder de sopsugssystem staden redan har och där de hållbara valen långt ifrån alltid är enkla att göra.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Stockholm ska vara en stad där människor kan röra sig fritt, oavsett trafikslag, oavsett funktionsnedsättning och oavsett årstid.
- Stockholm ska vara en stad med hög säkerhet i trafiken.
- Stockholms stadsmiljö ska främja stockholmarnas hälsa och stadens bullernivåer ska vara låga.

Trafik

Stockholm ska vara en stad där det är lätt och tryggt att resa och röra sig. Det måste bli lättare att ta sig mellan olika delar av staden och från innerstad till förort, och det är viktigt att resandet är tryggt och säkert för alla. Kvinnors och barns perspektiv på resande och rörlighet är centrala. Det innebär bland annat att målade gator på prov ska införas vid 30-gator, för att det ska bli tydligare för bilister vart många barn rör sig. Framkomligheten för funktionshindrade ska förstärkas.

Staden behöver fler säkra cykelbanor, gånggator och breda trottoarer. Det ska vara tryggt och säkert att röra sig i Stockholm, oavsett om stockholmarna väljer att gå, cykla, åka bil eller åka kollektivt. Det finns ett stort behov av att utveckla stadens arbete för säkerhet för cyklister och promenerande, bland annat genom målade cykelbanor. För att öka cyklismen i Stockholm krävs att cykel- och promenadperspektivet blir en integrerad del av stadens trafikplanering, både när nya områden och vägar planeras och när parkeringar planeras.

Vi vill att Stockholm ska fungera och att stockholmarna ska kunna röra sig fritt alla årets årstider. Vintrarna de två senaste åren har varit snörika. Mindre än hälften av stockholmarna upplever att staden gör ett bra jobb med snöröjning och kostnaderna har överstigit budget med många miljoner. Både bilar och kollektivtrafik får begränsad rörlighet av att staden inte klarar att snöröja och många äldre och personer med funktionsnedsättning får svårt att alls röra sig i vår stad. Stadens förmåga att planera för vinterunderhåll måste förbättras och upphandlingar ske på ett smartare sätt. Målet måste vara att stockholmare ska kunna röra sig fritt i vår stad, också under vinterhalvåret. Detta mål ska gälla både innerstad och ytterstad och alla trafikslag, det är inte acceptabelt att enskilda stadsdelar förbises i snöröjningen som nu sker.

Vi vet att framkomlighet är viktigt, för såväl stadens utveckling som för stadens arbetsmarknad. Idag står Stockholmstrafiken allt för ofta still. Större trafikprojekt drar ut på tiden och framkomligheten är begränsat. Stockholms trafikapparat fungerar helt enkelt alldeles för dåligt. Därför gör vi en stor satsning på trafik och vägar, för att vägarna ska vara hela och för att trafiken ska flöda. Vi kallar satsningen ”Stockholm ska fungera”, eftersom det är precis vad det handlar om. Som en första satsning anslår vi 38 miljoner för att få Stockholmstrafiken att fungera.

Biltrafiken måste minska i omfattning, särskilt i innerstaden. En förutsättning för att så ska ske är att kollektivtrafiken i regionen byggs ut. Fram till dess att det sker måste staden hitta andra vägar att öka rörligheten och flexibiliteten i våra trafiksystem. Det innebär att staden måste utveckla cyklandet, både genom cykelbanenätet och genom att utveckla systemet med låncyklar så att det finns låncykelstationer vid varje tunnelbanestation, först i innerstan och sedan utåt längs kollektivtrafiklinjerna. Det innebär också att vi vill se satsningar på utvecklad kollektivbilism genom exempelvis fler bilpooler, för att frigöra ytor och hjälpa till att förbättra resursutnyttjandet. Staden ska också arbeta för att främja mer hållbart bilresande genom att främja utvecklandet av Stockholm som elbilstad.

Stockholm har alla möjligheter att vara en hälsosam stad, med låga partikelhalter och låga bullernivåer. Det innebär bland annat att nämnden i samarbete med andra berörda nämnder ska ta fram ett nytt bullerprogram för staden.

Särskilda uppdrag 2012

- Målade gator ska införas på prov vid 30-gator, för att det ska bli tydligare för bilister vart många barn rör sig.
- I samarbete med andra berörda nämnder ska ett nytt bullerprogram för staden tas fram.
- Arbetet med snöröjning ska ses över så att alla stadsdelar, i såväl innerstad som ytterstad, behandlas lika utifrån hur många människor som rör sig i dem.
- Incitament för mer samåkning i bil ska utredas.
- Parkeringsavgifterna, exklusive boendeparkeringsavgifterna, höjs med totalt 5 procent för att få en ökad inkomst om 12 miljoner fördelat mellan områden och parkeringsytor på ett sätt som styr parkeringen in i parkeringshus och bort från vältrafikerade gator.
- För att ”Stockholm ska fungera” anslås 38 miljoner för att påbörja en satsning för ökad rörlighet i trafiken.

Renhållningsverksamheten

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

Stockholm ska vara en stad där det är enkelt att vara miljövänlig, där det är enkelt att återvinna och sortera sina sopor.

Det är stadens uppgift att se till att det är enkelt, till och med självklart, för stockholmarna att ha en hållbar livsstil. Det görs genom att se till att det är lätt att välja klimatsmart, att de hållbara alternativen finns nära till hands. En av

västvärldens stora miljöbovar är matavfallet, och stockholmarna slänger enorma mängder mat varje år. Genom att samla in matavfall för att röta det för produktion av biogas minskas det stora slöseriet av resurser som matavfallet innebär. Insamlandet och rötandet av matavfall i Stockholm ligger på anmärkningsvärt låga nivåer, mindre än hälften av genomsnittet för en svensk stad. Vi socialdemokrater tror inte att det beror på att stockholmarna är mindre miljövänliga än exempelvis västeråsarna, det beror snarare på att de politiska ambitionerna på området varit för låga. Det är dags att höja de ambitionerna. Nämnden ska under året ta fram en plan för att samla in och röta mer matavfall till biogas, fullt möjligt genom en egen verksamhet.

Det finns sopsugar i många delar av vår stad, men många nya fastighetsägare känner inte till detta och ansluter inte sina fastigheter till systemet. Staden ska därför aktivt informera berörda fastighetsägare bättre. Staden ska undersöka möjligheten att ansluta papperskorgar i de områden där sopsuggsystem finns till systemen. Staden ska vidare undersöka möjligheterna att inrätta sopsugssystem för papperskorgarna i stadens större parker.

Möjligheten att återvinna är en grundläggande förutsättning för en hållbar livsstil. Därför är arbetet med återvinningsstationer viktigt. Staden ansvarar inte för att sätta ut återvinningsstationer men har möjlighet att påverka var, hur och hur länge en återvinningsstation finns. I och med den nya plan- och bygglagen får man bara söka tillfälligt bygglov två gånger per plats (vilket innebär tio år). Det kommer att skapa ett stort och onödigt merjobb i att hitta nya och lämpliga platser. Vi socialdemokrater vill att nämnden ska undersöka möjligheterna att ge permanenta bygglov för återvinningsstationer istället för tillfälliga bygglov, villkorat med att plank ska uppställas runt stationerna.

Nämnden ska intensifiera arbetet med att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Staden ska satsa mindre pengar på reklamkampanjer och mer pengar på att se till att det finns soptunnor, askkoppar och pantbehållare i de områden där många människor rör sig.

Särskilda uppdrag 2012

- Staden ska aktivt arbeta för att öka användandet av sopsugar.
- Aktivt arbeta för att öka insamlandet och rötandet av matavfall.
- Nämnden ska undersöka möjligheterna och stöder för att ge permanenta bygglov för återvinningsstationer istället för tillfälliga bygglov, villkorat med att plank ska uppställas runt stationerna.
- Satsa mindre pengar på reklamkampanjer och fler till att det finns soptunnor, askkoppar och pantbehållare i de områden där många människor rör sig.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Trafik- och renhållningsnämnden** godkänns.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Alla barn och ungdomar i Stockholm har rätt till en god utbildning, att upptäcka och förberedas för fler livsval än de trott var möjligt och att nå så långt som möjligt utifrån sin förmåga. Därför måste alla skolor i Stockholm vara bra skolor. Vi kan inte acceptera att någon enda elev inte når kunskapsmålen och vi kan inte nöja oss med att någon elev lärt sig tillräckligt om eleven har möjlighet att nå ännu längre. Varje enskilt barns framtid, såväl som hela Stockholms förutsättningar att bli en ännu bättre stad, beror på detta. Alla ska få största möjliga valmöjligheter under livets gång, kunna kräva sin rätt, ha goda chanser till att försörja sig själv och kunna känna hopp och framtidstro. En skola som lägger grund till allt detta lägger också grunden till ett jämlikt samhälle där människor med olika bakgrund möts, vilket i sig leder till ökad utveckling och till att fler känner förtroende och tillit till varandra.

Det viktigaste målet för Stockholms skolor är att fler elever ska uppnå och överträffa kunskapsmålen. Detta viktigaste mål har de borgerliga misslyckats med. De senaste åren har andelen elever som klarar grundskolan respektive gymnasiet sjunkit. Stadens resultat idag ligger under riksgenomsnittet och lägre än när majoriteten tillträdde 2006. Det duger inte.

Barn och ungdomar har olika behov på grund av sin förmåga och sin bakgrund. Stockholms skolor ser ut att följa utvecklingen i Sverige – skolan kompenserar elever allt sämre för sin bakgrund, många skolor får inte tillräckligt bra möjligheter att få sina elever att nå kunskapsmålen. De senaste åren har det socioekonomiska tillägget urholkats. Vi vill istället avsätta mer resurser till detta inom såväl förskola, grundskola som gymnasium. Skolor och förskolor med de tuffaste förutsättningarna ska kunna anställa de bästa lärarna och rektorerna, de ska ha fräscha lokaler med stimulerande miljö och ha den bästa utrustningen.

Lärarna är skolans viktigaste resurs. För att få fler högt begåvade studenter att välja läraryrket och för att Stockholms skolor ska kunna konkurrera om de bästa lärarna anser vi att staden ska satsa mer på lärarnas ingångslöner och löneutveckling. För 2012 avsätter regeringen 26 miljoner kronor att fördelas till samtliga Sveriges kommuner som premierar yrkesskickliga lärare. Vi föreslår att staden matchar den satsningen.

Lärare ska kunna koncentrera sig på att lära ut och rektorer ska kunna koncentrera sig på att leda och utveckla skolans metoder för att öka kunskapsresultaten. Därför föreslår vi en översyn där staden i nära samråd med skolorna och de fackliga organisationerna inventerar vilka investeringar i form av förstärkningar inom övriga yrken i skolan som krävs för att det ska vara möjligt att åstadkomma detta. För att förbättra situationen under 2012 avsätter vi riktade resurser som är möjliga för skolorna att ansöka om. Vi föreslår också en generell resursförstärkning till grundskola och gymnasium.

Att Stockholms skolor presterar sämre än riksgenomsnittet stärker vikten av att varje krona som avsätts till skolan används rätt. Den i internationell jämförelse

mycket generösa lagstiftningen för privata koncerner som vill ta ut delar av skolpengen i vinst till sina ägare skapar incitament att hålla inne med kvalitetshöjande åtgärder – oavsett om det tar sig uttryck i direkta kvalitetsbrister eller i att hålla kvaliteten på ”lagom” nivå men undlåta att tillvarata skolans och elevernas fulla potential. Stockholm bör höja sin röst för skärpt lagstiftning som säkerställer att skolans resurser används, och eventuellt överskott återinvesteras, i Stockholms skolor. Medborgarna har gång på gång uttryckt stöd för detta. I avvaktan på gehör från riksdagsmajoritet och regering bör dock utbildningsförvaltningen utreda en omstrukturering av hur schablonen betalas ut, där skolpengen i väsentligt högre grad utgår från skolors reella kostnader för lokaler, personal och undervisning och där vinstuttag försvåras. Friskolor och kommunala skolor ska alltid behandlas rättvist vid medelstildelningen, och en förändring av resurstilldelningen skulle enligt vår mening stärka likvärdigheten mellan Stockholms skolor.

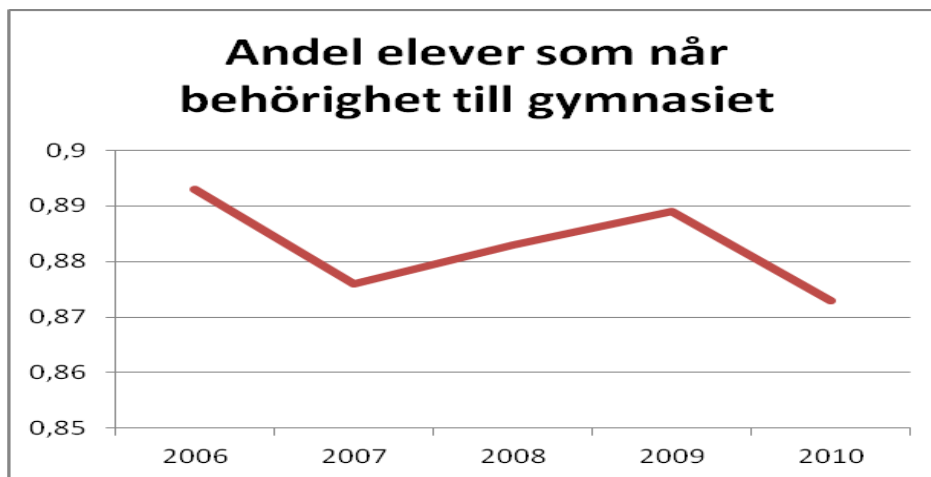
Stockholms skolor behöver en IT-strategi som fungerar. Den centrala upphandlingen av Volvo-IT och inordningen av alla skolor i detta system har inneburit en dyr och arbetskrävande förändring för stadens skolor. Möjligheten för enskilda skolor att lämna det centrala systemet och upphandlingen bör därför ses över.

Möjligheterna att välja såväl förskola som skola ska bli bättre, och man ska kunna välja utifrån kvalitet. Vi föreslår därför att staden ska publicera mer information om upptäckt och åtgärdande av brister i verksamheterna. Staden ska också arbeta för att skolpersonal får samma rättigheter att påtala brister i verksamheten oavsett vilken huvudman som är arbetsgivare. Insynen i hur olika skolor arbetar, och samarbete mellan olika huvudmän för elevernas bästa, behöver öka i Stockholm. Därför bör utbildningsnämnden främja erfarenhetsutbytet mellan olika skolor samt erbjuda fristående skolor att delta i utbildningsnämndens utvecklingsarbete.

Inom vissa ämnen är läxor ett viktigt pedagogiskt verktyg. Förutsättningarna för elever att göra sina läxor, och att få stöd hemifrån, skiljer sig dock väldigt mycket åt. Det spelar roll om eleven har hög- eller lågutbildade föräldrar, om hemmiljön har svenska som modersmål eller inte, om eleven har en lugn och trygg hemmiljö, har eget eller delat rum med mera. För att höja kunskapsresultaten, utjämna förutsättningarna för elever med olika bakgrund, men också för att markera att eleven har rätt till fritid och att skolorna alltid har ansvaret för att göra sitt yttersta för att varje elev ska nå kunskapsmålen, menar vi att organiserad verksamhet för läxläsning med stöd från lärare ska finnas på varje skola. För att stödja de skolor som vill utveckla sin läxläsningsverksamhet föreslår vi att staden avsätter riktade resurser.

Sammantaget föreslår vi riktade resursförstärkningar till läxläsningsverksamhet såväl som generella anslagshöjningar till grundskola och skolbarnomsorg. Vår bedömning är att dessa medel sammantaget på ett väsentligt sätt skulle förstärka förutsättningar för skolenheter att bedriva såväl läxläsningsverksamhet som extra undervisning. För att höja kunskapsresultaten i Stockholm, och se till att andelen elever som klarar grundskola och gymnasium ökar, måste några saker

förbättras för elever som riskerar att inte nå målen. De behöver få reda på det i god tid att det kan ske, och de behöver få stöd för att undvika att det sker. Alltså måste elever kunna få extra undervisning, på helger eller på somrar, i god tid innan det är dags att gå vidare till nästa skolform. Majoritetens förslag att sommarskola ska erbjudas först efter årskurs 9 är därmed otillräckligt.

Källa: Skolverket

I möjligaste mån ska brister i kunskapsresultaten alltid avhjälpas i den årskurs och den skolform eleven går i för närvarande. Att en skola lämnar över problemen till nästa skola är inte acceptabelt, men för att kunna undvika det måste skolorna få realistiska förutsättningar genom tillräckliga ekonomiska resurser.

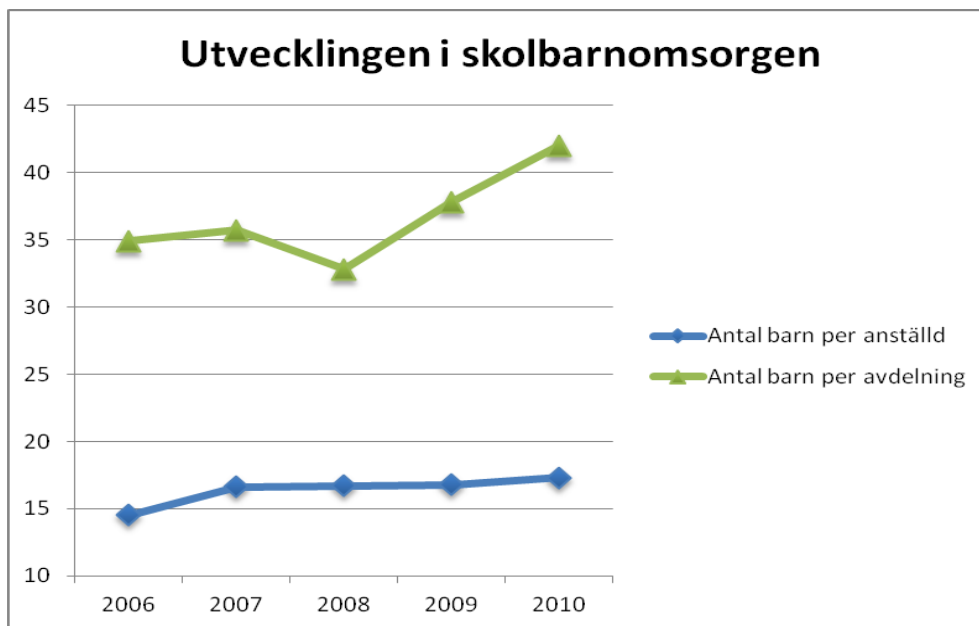
Elever och föräldrar ska kunna välja skola i sin egen del av stan, en stadsdel utan skola drabbar både stadsdelens utveckling och familjernas valfrihet. Därför får nedläggning av skolor i ytterstadsområden alltid bara vara en sista utväg. Det kommande året bör staden istället satsa offensivt på att höja kvaliteten i skolor i ytterstadsdelar med sviktande elevunderlag. SL-kort är en direkt förutsättning för det mesta staden kan erbjuda av kultur och fritidsaktiviteter, och för att kunna träffa vänner från andra delar av staden. Skola ska man i första hand välja för kunskaperna, inte för att kunna röra sig i staden. Ungdomar ska därför kunna erhålla samma typ av SL-kort från staden oavsett avståndet till den skola man är inskriven i. Staden behöver också inleda en diskussion med landstinget om hur kostnaderna för att alla barn och ungdomar ska kunna erhålla terminskort på SL bör fördelas långsiktigt.

Kommunala och enskilda förskolor ska behandlas lika av staden, och i avsnitten om stadsdelsnämnderna beskriver vi vår politik för hur Stockholms förskolor kan förbättras. Vi föreslår ökade resurser så att förskolan kan förstärka personaltätheten, minska barngrupperna och satsa på personalens fortbildning och kompetensutveckling. Det är helt fel väg att gå att skära ner på förskolepersonalens fortbildning som de borgerliga föreslår i sitt budgetalternativ. För att utveckla kvalitet och tillgänglighet i all förskoleverksamhet finns det dock några frågor som är specifika för de enskilda förskolorna. I likhet med vår syn på grundskola och gymnasium menar vi att enskilda förskolor ska ersättas för deras faktiska kostnader och de kvalitetshöjande åtgärder de genomför, inte till

privata övervinster. Därför ska stadens förskolepeng struktureras om och betalas ut på ett sådant sätt att detta säkerställs.

De fristående förskolorna ska ingå i den gemensamma förskolekön. Det stärker föräldrarnas valfrihet, och är ett viktigt bidrag till att kunna uppfylla det mål vi socialdemokrater föreslår; att barnomsorgsgarantin ska ändras så att föräldrarna har rätt till förskola i den stadsdel som barnet bor. Vårnadsbidraget förvägrar barn den viktiga utveckling som förskolan ger, vilket inte minst drabbar barn med utländsk bakgrund, och hindrar kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Bidraget ska därför avskaffas.

Stockholms skolbarnomsorg är väldigt uppskattad av såväl eleverna som av föräldrarna. I skolbarnomsorgen ges elever trygghet och utveckling, i skolbarnomsorgen får elever stöd med både läxor och självkänsla. Personalen gör ett utomordentligt arbete, men från politiskt håll har skolbarnomsorgen länge varit eftersatt. Det är dags att staden tar skolbarnomsorgen på större allvar. Vi föreslår därför en resursförstärkning till skolbarnomsorgen, främst inriktad på att öka personaltätheten.

Källa: Skolverket

Den lokala förankringen och samverkan mellan skolor, samt samverkan mellan skolan och förskolan, fritidsverksamheten och socialtjänsten behöver förbättras. Därför ska utbildningsnämnden under 2012 utreda hur ansvaret för grundskolan samt för de enskilda förskolorna kan tillföras stadsdelsnämnderna.

Skolan är ett kommunalt ansvar, men påverkas ändå tydligt av de förutsättningar som regeringen ger kommunerna och de budgetprioriteringar som riksdagen beslutar om. Vi är särskilt oroade över regeringens förslag att minska statsbidragen till kommunerna med 675 miljoner kronor på grund av att regeringen tror att den nya gymnasieskolan (GY11) möjliggör stora kostnadsbesparingar. Denna bedömning är regeringspartierna tämligen ensamma om, såväl i riksdagen

gen som utanför, och staden får inte låta Stockholms gymnasister drabbas av nationella beslut som är grundade på glädjekalkyler. Vi noterar slutligen att det Socialdemokratiska budgetalternativet i riksdagen innebär substantiella satsningar på skolans kvalitet, på lärarna och på rektorerna som skulle gagna kunskapsutvecklingen för Stockholms elever, något vi är i stort behov av inte minst i och med att staden ligger under riksgenomsnittet för andelen elever som klarar grundskolan respektive gymnasiet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Andelen elever som når behörighet till grundskolan ska öka.
- Medelresultaten på de nationella ämnesproven ska öka, liksom antalet elever med utomordentligt goda resultat i ämnesproven.
- Skolans krav och förväntningar på eleverna ska vara tydliga och kommuniceras med såväl varje elev som dess vårdnadshavare.
- Elever, samt dessas vårdnadshavare, som riskerar att inte nå kunskapsmålen ska få information om detta tidigare, så att en dialog mellan skola, elev och vårdnadshavare kan inledas om hur man gemensamt ska arbeta för undvika detta.
- Andelen gymnasieelever som tar sin examen inom tre år ska öka.
- Andelen elever som lämnar gymnasieskolan efter fyra år utan slutbetyg ska halveras.
- Andelen elever som lämnar gymnasieskolan utan högskolebehörighet ska halveras.
- Andelen elever som läser vidare efter gymnasiet ska öka.
- De genomsnittliga resultaten i gymnasiets ämnesprov ska öka.
- Spridningen i resultaten på de mest relevanta kunskapsmåten ska minska med 25 procent mellan Stockholms skolor. Alla skolor ska vara bra skolor.

Särskilda uppdrag 2012:

- Ett medvetet arbete ska bedrivas för att stödja elevers språkutveckling och läsförmåga.
- Grundskolorna i Stockholm ska i större utsträckning arbeta med matematikutveckling och särskilda matematikutvecklingsscheman.
- Grundskolan ska erbjuda läxläsningshjälp under handledning av pedagoger, antingen i egen regi eller i samarbete med föreningsliv och högskola/universitet.
- Särskilda insatser ska utformas för studiemotiverade elever i behov av särskild stimulans och uppmuntran.
- Utvecklingsavtal ska slutas för att öka andelen elever som klarar målen i skolor som i dag har låg måluppfyllelse.
- Segregationen ska brytas mellan stadens gymnasieskolor och attraktiva program och profiler placeras i ytterstadens skolor..

Ökade kostnader:

Personalförstärkningar och fortbildning inom förskolan	12,5 mkr
Höjning av det socioekonomiskt tillägg till förskolan	3,5 mkr
Höjd schablon till grundskola och gymnasium, inriktat på	
Lärläsningssatsning	20 mkr
Låt lärare vara lärare-satsning	20 mkr
Rektorssatsning, förstärkt pedagogiskt ledarskap	10 mkr
Övriga kvalitetsstärkande åtgärder fördelat direkt till skolorna	54 mkr
Höjt socioekonomiskt tillägg för grundskola och gymnasium	39 mkr
Höjd schablon för skolbarnomsorgen	40 mkr
Riktad satsning till lärarnas löneutveckling	26 mkr
SL-kort på gymnasiet	10 mkr
Totalt:	264 mkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

ÄLDRENÄMNDEN

Många äldre ser fram mot pensioneringen samtidigt som många känner oro inför hur det ska gå med ekonomin, boendet och hälsan. Idag skiljer sig de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer radikalt. Pensionens storlek bygger på den ackumulerade inkomsten från ett tidigare arbetsliv. Möjligheterna till att göra karriär och ackumulera en hög inkomst skiljer sig dock åt, inte minst på grund av strukturer som klass, kön och etnicitet. I åldern 65-69 får till exempel männen en genomsnittlig pension på 19 717 kronor i månaden medan kvinnorna får 13 592 kronor i månaden, vilket till stor del beror på att kvinnodominerade yrken generellt sett har lägre löner samt att kvinnor generellt sett har tagit större ansvar för barn, hem och familj. Många invandrare anländer också till Sverige vid vuxen ålder och hinner därför inte förvärvsarbeta lika många år som infödda svenskar. Därför får de också en lägre pension.

För oss Socialdemokrater är det viktigt att pensionärerna får ett drägligt liv oavsett tidigare inkomst. För att det ska vara möjligt måste samhället erbjuda välfärdslösningar som gör att man kan känna sig trygg oavsett pensionsnivå. Valfriheten i boendeformer ska garanteras de äldre och det ska vara en självklar rättighet att ha reellt inflytande över sin vardag. Den sociala isoleringen måste brytas och äldre måste få tillgång till ett utbud av plattformar för ett aktivt liv där möten, upplevelser och aktiviteter blir en del av vardagen. För att nå dit är några av grundförutsättningarna god bemanning och hög kompetens bland personalen inom äldreomsorgen.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- Säkra kvaliteten i så väl kommunalt driven som upphandlad verksamhet genom utvecklande av metodiska kontroller, utvärderingar, uppföljningar och avtalsvård.
- Öka utbildningsnivån, kontinuiteten och bemanningen bland personalen
- Öka valfriheten för de äldre avseende insatserna inom äldreomsorgen
- Ge god tillgång till kommunala äldreomsorgsalternativ.

Äldrenämnden har till uppgift att vara en resurs för stadsdelsnämnderna och samordna kvalitets- och verksamhetsutvecklingen på området. Nämnden ska följa utvecklingen inom verksamheten för att möjliggöra en trygg och säker äldrevård av hög kvalitet. Nyckeltal ska arbetas fram för att mäta kvaliteten i äldreomsorgen som fångar in så väl brukares och anhörigas upplevelser som objektiva parametrar. Stadens egna indikatorer ska revideras. Nämnden ska tillse att samtliga kommunala enheter liksom den upphandlade verksamheten omfattas av kvalitetsmätningen. Alla verksamheter, oavsett huvudman, ska vara skyldiga att rapportera in nyckeltalsdata. Kvalitetsredovisningen ska sedan ingå i beslutsunderlaget för äldre när de väljer boende. Nämnden ska även tillse att avtal med enskilt drivna verksamheter ska kunna snabbt sägas upp om en minimikvalitetsnivå inte uppfylls eller missförhållande föreligger. Så väl huvudmän som de personer som ligger bakom dessa juridiska personer ska granskas inom ramen för inspektionsuppdraget.

En välfungerande äldreomsorg med ett aktiverande och rehabiliterande arbetsätt kräver personal med rätt kompetens. Nämnden ska ta ansvar för att genomföra insatser för att säkra en hög kompetens hos personalen inom äldreomsorgen. Det är viktigt att arbetsplatserna genomsyras av god arbetsmiljö och möjligheter till individuell utveckling så att kompetens inom verksamheten bibehålles och förstärks.

Det finns en stor kritik från personalorganisationerna och pensionärsorganisationerna mot att den biståndsbedömda tiden inte står i proportion till de biståndsbedömda åtgärderna vilket innebär att det är en kvalitetssänkning i realiteten. Det innebär också att personalens arbetssituation blir stressig och ohållbar eftersom man upplever att man inte hinner med att göra det de äldre önskar och behöver.

Därför vill vi avsätta 25 miljoner utöver den borgerliga majoritetens budget för att stärka hemtjänsten i stadsdelarnas budget.

För att öka stödet till pensionärsorganisationerna tillförs nämnden 2 miljoner kronor.

Särskilda uppdrag 2012

- Införa en policy för minimibemanning inom kommunala såväl som privata äldreomsorgsverksamheter. Policyn ska bland annat vara vägledande i de upphandlingar som staden genomför.
- Införa ett kompetenskrav för personalen inom äldreomsorgen.
- Struktur-, konkurrens- och tillsynsproblem som riskerar att följa av alltför många utförare ska utredas.
- Ta fram förslag om ett Guldkantskort – en ny plattform för att erbjuda aktiviteter inom kultur, idrott och andra evenemang för att stärka äldres kropp och själ.
- Öka stödet till pensionärsorganisationerna.
- Närvårdscentraler ska utvecklas i samverkan med landstinget.
- Såväl verksamheter i egen regi som upphandlade verksamheter ska granskas regelbundet och noggrant utifrån kvalitetskriterierna. Verksamheter med bristande kvalitet ska omedelbart avkrävas åtgärder. Avtal med privata utförare ska vara möjliga att sägas upp med kort varsel om utföraren bryter mot avtalet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Äldrenämnden** godkänns.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

De medborgare som, utifrån gällande lagstiftning, garanteras rättstrygghet av Överförmyndarnämnden och inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person ska kunna lita till att stadens verksamhet på området bedrivs professionellt.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet:

- En professionell verksamhet som erbjuder alla huvudmän en likvärdig behandling och likvärdigt bemötande.

De medborgare som, utifrån gällande lagstiftning, garanteras rättstrygghet av överförmyndare och inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person ska kunna lita till att stadens verksamhet på området kan bedrivas med stort ansvar och med fortsatt hög kompetens.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Socialdemokraternas förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

CENTRAL MEDELSRESERV

I Central medelsreserv: 1. *Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov* reserveras 5,0 miljoner kronor.

I Central medelsreserv: 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 567,5 miljoner kronor främst för följande ändamål:

- Insatser för hemlösa
- Sommarkoloniverksamhet inkl. LSS-kollo
- Gemensam förskolekö
- Socialpsykiatri
- Minskade intäkter för nytt avgiftssystem inom äldreomsorg
- Ökad satsning på demensvård. I samband med ärendet "Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2011" fördelas 50,0 miljoner kronor för detta ändamål
- Resultatenheter
- Oförutsedda behov

Vidare reserveras 1024,1 miljoner kronor i Central medelsreserv: 3. *Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, särskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. I och med det utgår 30 miljoner kronor som vårdnadsbidraget bedöms kosta staden under 2012 och som avskaffas i detta budgetförslag.

I Central medelsreserv: 4. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* har utgifter om 550,0 miljoner kronor reserverats för planerings- och genomförandeprojekt avseende investeringar för följande ändamål:

- Förändringar mellan åren i redan beslutade investeringsprojekt som inte kan finansieras genom omprioriteringar inom nämndens investeringsplan.
- Nya prioriterade investeringsprojekt vars finansiering inte kan vänta till budget 2011 och som inte kräver genomförandebeslut av kommunfullmäktige, genom att de inte är av strategisk vikt eller principiell karaktär.
- Tillgänglighetsinvestering.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Socialdemokraternas förslag

19. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2011 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
  - 19.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 miljoner kronor.
  - 19.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 567,5 miljoner kronor.

- 19.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, särskola, sfi, flyktingmottagande, vårdnadsbidrag samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning reserveras 1024,1 mnkr.
- 19.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 550,0 mnkr.

FINANSFÖRVALTNING

Förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2012, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2009, uppräknas med bedömningar av utvecklingen under inkomståren 2010 och 2011. Gällande prognos utgår ifrån Sveriges Kommuner och Landstings bedömning den 18 augusti.

Med utgångspunkt från nu kända förutsättningar och de antaganden i övrigt som kan göras utifrån uppgifter om taxeringsutfall, har en prognos över slutligt taxeringsutfall inarbetats i budgeten. Skatteunderlaget beräknas öka med 3,3 procent 2012.

Stadens skatteinkomster inklusive begravningsavgift beräknas uppgå till 34 038,7,7 miljoner kronor. Beräkningen bygger på en skattesats om 17:58 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodoses staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften uppgår till 7 öre av skatteunderlaget för 2011 och beräknas uppgå till 135 miljoner kronor.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Ägarens krav på utdelning tas därför huvudsakligen ut i form av obeskattade koncernbidrag. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag.

Budgeterad utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 900,0 miljoner kronor. Utdelningen kan justeras genom beslut senast i tertialrapport 2 och får inte överstiga 900,0 miljoner kronor. Finansiellt resultat exklusive

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Socialdemokraternas förslag

- 20.1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholm stad.
- 20.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 20.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17,58 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2012.

- 20.3 Begravningsavgift utdebiteras med kronor 0:07 per skattekrona för 2012.
- 20.4 Internräntan fastställs till 2,75 procent för 2012.
- 20.5 Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
- 20.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för Finansförvaltningen.

MODERBOLAGET STOCKHOLMS STADSHUS AB

Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Bolaget ska också ansvara för bevakning och samordning av ägarintresset i de bolag där staden är delägare.

Ägardirektiv

- Följa utvecklingen och aktivt medverka till en ökad målstyrning mot ägar-kraven inom samtliga bolag.
- Följa utvecklingen och aktivt medverka till en ökad kostnadseffektivisering inom samtliga bolag.
- Förvaltningen av koncernens tillgångar ska vara långsiktig, ansvarsfull och effektiv.

Uppdrag

- Avveckla satsningar som syftar till att stimulera ombildning av hyresrätter.
- Verka för att energiförsörjningen blir miljövänligare och effektivare.
- Stimulera till att fler studentbostäder byggs.
- Genomföra en översyn av styrsystemet ILS så att det blir ett tidseffektivt och relevant verktyg för koncernens bolag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2011-2013 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

BOSTADSBOLAGEN

Svenska bostäder, Familjebostäder och Stockholmshem

Bostadsbolagen ska aktivt bidra till att höja takten i byggandet av bostäder i Stockholm och höja kvaliteten i det egna beståndet. Bostadsbolagen ska förebygga inlåsnings effekter på bostadsmarknaden genom att bland annat bygga hyresrätter i alla delar av staden, bygga hyresrätter i alla storlekar och eftersträva hyresnivåer som inte utestänger resurssvaga grupper från bostadsmarknaden. Bostadsbolagen ska gå i framkant för klimatsmart boende och energieffektivisering av sina fastigheter. Bostadsbolagen ska arbeta aktivt med förtroendeskapande mellan boende och bolag, som en del i varumärkesbyggandet.

Gemensamma ägardirektiv

- Aktivt delta i arbetet med att fördubbla byggtakten i Stockholms stad.
- Aktivt arbeta för att öka det egna beståndet i alla delar av Stockholm och särskilt i de stadsdelar där bolagen är svaga.
- Energieffektivisera de egna fastigheterna.
- Arbeta aktivt för att bli Stockholms mest klimatsmarta boendalternativ.

Bostadsbolagen ska bidra till en flexibel bostadsmarknad – också för stadens unga och studenter

Stockholms bostadsmarknad står inför stora utmaningar och en viktig nyckel för att komma tillrätta med den växande bostadskrisen är stadens egna bostadsbolag. Stadens bostadsbolag har ett särskilt allmännyttigt uppdrag där de ska bidra till en välfungerande bostadsmarknad. Exakt vad det uppdraget innefattar varierar beroende på bostadsmarknadens aktuella behov och prognoser för kommande år. Idag har Stockholm inte bara en generell bostadskris med svåra inlåsnings effekter. Stockholm har också en ungdoms- och studentbostadskris som stänger ute två för framtiden avgörande grupper från stadens bostadsmarknad. En analys av bostadsmarknaden i Stockholm inför 2012 anger att mer än hälften av stockholmarna under 27 års ålder saknar egen bostad och att studenter väljer bort Stockholm som studiestad på grund av bostadsbristen. Stockholm mår bra av att studenter och forskare finns i vår stad och Stockholm har inte råd att stänga ute en hel generation unga från bostadsmarknaden. I dagens och morgondagens Stockholm är en viktig del av det allmännyttiga uppdraget att arbeta aktivt för att få in fler unga och studerande på Stockholms bostadsmarknad.

Stockholms unga och studenter är beroende av en fungerande hyresrättsmarknad. Osäkra anställningsformer och studielån gör att andra boendalternativ inte är aktuella för den stora majoriteten i dessa grupper. Med de relativt låga inkomster studenter och unga har är det främst små lägenheter i form av ettor de kan efterfråga. Antalet hyresettor har de senaste tjugo åren minskat med nästan 40 000 till följd av utförsäljningar och låg nyproduktion, samtidigt som de grupper som efterfrågar hyresettor har ökat. Konsekvenserna av den politik som förts av de borgerliga majoriteterna, med låg nyproduktion och extrem utförsäljningstakt, har skapat stora in- och utlåsnings effekter på hela bostads-

marknaden, men unga och studerande hör till de grupper som fått det allra tuffast. Det är en negativ spiral som måste brytas, och bostadsbolagen ska spela en aktiv roll i att vända trenden på Stockholms bostadsmarknad. Det innebär att utförsäljningarna av stadens bostadslägenheter måste avslutas och nyproduktionen av allmännyttiga hyresrätter i hela staden öka.

Studentbostadskrisen i hela Stockholmsregionen är ett hot mot Stockholms framtida tillväxt och arbetsmarknad. Det krävs ett aktivt samarbete mellan hela länets kommuner, bostadsbolag, lärosäten och studentorganisationer för att hitta en strategi för att säkra att Stockholm inte tappar drivna studenter och forskare. Det krävs också att de allmännyttiga bostadsbolagen tar ett betydligt större ansvar för studentbostäderna i staden. Därför behöver Familjebostäder och Svenska bostäder införa ett särskilt uppdrag att öka produktionen av studentbostäder, och 20 procent av de lägenheter bolagen nyproducerar eller nyförvärvar ska vara studentbostäder.

Att det finns väldigt få hyresettor i Stockholm är ett hinder i sig för Stockholms unga att få bostad. En del av lösningen kan vara att Stockholms bostadsbolag inför kompisboenden, ett system som prövats i andra städer. Det innebär att rum i större lägenheter hyrs ut till unga under 27. Varje rum hyrs ut för sig till olika personer så att tre personer exempelvis står på kontraktet för en lägenhet. Hyrorna blir på så vis lägre per person och fler unga kan stå på samma kontrakt. Det finns inga juridiska hinder för ett sådant system i Stockholm, men exakt hur det ska kunna utformas ska bostadsbolagen under året presentera och på prov införa. 2014 ska projektet utvärderas och vidareutvecklas.

Bostadsbolagen ska arbeta aktivt för att utveckla förtroende mellan boende och bolagen

Stockholms allmännyttiga bolag är beroende av gott rykte och goda relationer med sina boende. Goda relationer och gott rykte förutsätter att allmännyttan renoverar och sköter om sina fastigheter, men också att bolagen är trovärdiga och förtroendeingivande. De senaste årens utförsäljningar av allmännyttiga hyresrätter har kantats av tveksamma köpstämmor, ologiska försäljningar och oseriösa bostadsreor, något som allvarligt skadat bolagens anseende. För att återupprätta allmännyttans goda rykte och de goda relationerna mellan boende och bolag ska bolagen avsluta de omfattande utförsäljningarna och i de fall försäljningar sker garantera marknadsmässiga priser. Ett tak för hur många köpstämmor som kan hållas för en enskild fastighet ska införas. Allmännyttans interna kösystem måste också förändras för att hyresgäster, i de fall stadens bostadsbolag säljer fastigheter till privata hyresvärdar, ska kunna behålla de köplatser de investerat i via allmännyttan. Bostadsbolagen ska under året i samarbete med staden utarbeta ett sådant system.

Bostadsbolagen ska arbeta för att bli Stockholms klimatsmartaste boendalternativ

Energieffektiviseringen av bostadsbolagens fastigheter är en mycket viktig del av stadens miljöarbete och den upprustning som sker av stadens äldre fastigheter ska kombineras med åtgärder för att minska energiåtgången. Bolagen ska prioritera de energibesparingsåtgärder som ger störst effekt per investerad kro-

na. Bostadsbolagen ska satsa på att bygga miljövänligt och energisnålt. Bostadsbolagen ska aktivt bidra till att utveckla Stockholm till en elbilsstad genom att bland annat investera i laddningsstationer i anslutning till bolagets boendeparkeringar.

Särskilda uppdrag 2011:

- Arbeta aktivt för att öka byggtakten i Stockholm.
- Arbeta aktivt för att hålla nere produktionskostnaderna vid nybyggnation.
- Säkerställa att 20 procent av bolagens nyproducerade eller nyförvärvade hyresrätter blir studentbostäder.
- Utveckla kompisboende för att öppna Stockholms bostadsmarknad för fler unga under 27.
- Förändra köreglerna så att hyresgäster inte förlorar den investerade kötiden i de fall då fastigheter säljs till privata hyresvärdar.
- Kombinera upprustning av bolagens bostadsfastigheter med energieffektivisering.
- Satsa på ny miljöteknik vid nybyggnation, bland annat genom passivhus.
- Investera i laddningsstolpar för elbilar vid bolagens boendeparkeringar.
- Införa ett ombildningsstopp av bolagens hyresrätter.
- I de fall det finns politisk majoritet för utförsäljningar av bolagens bostadsfastigheter garantera marknadsmässiga priser.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

22. Socialdemokraternas förslag till mål och ågardirektiv för 2012-2014 för **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

MICASA FASTIGHETER I STOCKHOLM AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget äger och förvaltar vård- och omsorgsboenden, seniorboenden samt trygghetsboenden. Bolaget har till uppgift att tillhandahålla välskötta fastigheter och att erbjuda attraktiva och anpassade bostäder för människor i behov av stöd och trygghet.

Bolaget ansvarar även för bostäder till personer med funktionsnedsättning däribland LSS-boenden.

Bolaget ska utarbeta underhållsplaner för sitt fastighetsbestånd.

Bolaget ska underlätta och stödja stadens nämnder i arbetet med att anpassa boendeformerna utifrån den efterfråga som finns såväl vad gäller servicehus och övriga särskilda boenden och seniorbostäder och trygghetsboenden.

Ägardirektiv för 2012-2014

- Bolaget ska noga följa förändringar i stockholmarnas åldersstruktur och deras behov av boende, avsätta nödvändiga investeringar så att bolaget kan erbjuda ett attraktivt, kostnadseffektivt och anpassat boende för människor i behov av stöd och trygghet.
- Bolaget ska följa efterfrågan på stadens olika boendeformer så att möjligheten att valet av bostad tillfredsställs.
- Åtgärda de eftersatta underhållet i de fastigheter som långsiktigt kommer att nyttjas för äldre- och omsorgsboende samt genomföra nödvändiga ombyggnader och upprustningar i befintligt bestånd inom- och utomhus.
- Bolaget ska prioritera utbyggnaden av seniorbostäder med hyresrätt till överkomliga hyror samt genomföra en anpassning av lämpliga hyresrätter till äldreboendestäder vid nyproduktion arbeta för ett flexibelt boende som även passar äldre och funktionsnedsatta personer.
- Generell ombildning av servicehus ska upphöra .
- Bolaget ska följa och utvärdera de trygghetsboenden som byggts om bolaget ska informera om de olika boendeformer som staden erbjuder och det ska tydligt framgå vilka som kan ha möjlighet att erbjudas lägenheter

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

STOCKHOLMS STADS BOSTADSFÖRMEDLING AB

Allt färre unga väljer att ställa sig i Stockholms bostadskö samtidigt som antalet unga i behov av bostad ökar. Bostadsförmedlingen måste arbeta aktivt med att få fler unga stockholmare att ställa sig i kön, eftersom det trots långa kötider ökar deras möjligheter till eget boende.

För unga i Stockholm är andrahandsmarknaden den primära bostadsmarknaden, mindre än hälften av stadens unga vuxna under 27 års ålder har eget boende. Då ökar behovet av transparens och trygghet på andrahandsmarknaden. Därför tillför vi bostadsförmedlingen uppdraget att undersöka möjligheterna att inrätta en kommunal andrahandskö.

Vi tillför följande ägardirektiv till bostadsförmedlingen

- Intensifiera arbetet för att fler unga ska välja bostadskön
- Undersöka möjligheten att inrätta en kommunal andrahandskö
- Samverkan med bostadsbolagen för att förändra köreglerna så att hyresgäster inte förlorar den investerade kötiden i de fall då fastigheter säljs till privata hyresvärdar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholms Stads Bostadsförmedling AB** godkänns.

SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AB (SISAB)

SISAB ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet, och tillsammans med sina hyresgäster skapa pedagogiskt anpassade utbildningsmiljöer med kvalitet, sund ekonomi och långsiktig miljöhänsyn.

Ägardirektiv:

- Följa demografiska förändringar och förändrade krav, och utifrån detta, i samråd med stadsledningskontoret, vidta nödvändiga investeringar så att bolaget kan tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens skolverksamhet.
- Prioritera insatser och investeringar som ger eleverna förutsättningar till förbättrade studieresultat.
- Effektivisera verksamheten och arbeta för att sänka de långsiktiga kostnaderna genom att använda ny teknik och utveckla bolagets arbetsmetoder.

Särskilda uppdrag 2012:

- Att utifrån de demografiska förändringarna och elevströmningarna ge underlag och förslag på åtgärder för utveckling och nyetablering av konkurrenskraftiga kommunala skolor. Alla medborgare ska ha möjlighet att välja en kommunal skola oavsett vilken del av staden man bor i.
- Öka användningen av skolornas gymnastiksalor och övriga lokaler utanför skoltid.
- Öka den automatiserade övervakningen för att minska vandalisering och stärka tryggheten i och i anslutning till skolbyggnaderna.
- Arbetet med att utveckla skolornas innemiljö och skolgårdar ska stärkas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

STOCKHOLM VATTEN AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholm Vatten ska säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm samt under högt ställda säkerhets- och miljökrav ombesörja avloppshanteringen i området.

Bolagets verksamhet präglas av tunga men nödvändiga investeringar. I syfte att uppnå en långsiktigt sund ekonomisk utveckling bör bolaget utnyttja de kunskaper man har inom VA tjänster och öka sina externa intäkter genom ytterligare samarbeten i regionen.

Ägardirektiv för 2012-2013

- Långsiktigt säkerställa en långsiktig sund ekonomisk utveckling genom att, dels öka de externa intäkterna, dels genom ett fortsatt effektiviseringsarbete.
- Säkra kvaliteten i verksamheterna i det fortsatta effektiviseringsarbetet.
- Sköta underhållet så att man ej äventyrar säkerheten i produktionen.
- Fortsätta arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet.
- Minska miljöbelastningen i produktionen och distributionen av dricksvatten och i omhändertagandet av avloppsvattnet.
- Förädla de restprodukter som uppstår av verksamheten så att man kan återanvända dem utifrån ett kretsloppstänkande.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholm Vatten AB** godkänns.

STOCKHOLMS HAMN AB

Stockholms Hamnar ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling. Därtill har Stockholms Hamnar en viktig roll när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön.

Stockholm har i århundraden varit en hamnstad. Varor har alltid kommit till oss via sjövägen, till vår stad som är byggd på öst. Stockholm skall självklart förbli en hamnstad. Vår region är beroende av en väl fungerande och en ständigt utvecklande hamnverksamhet.

Stockholmsregionen växer och Stockholms hamnar med den. Varuförsörjningen till Stockholmsregionen sker främst med sjötrafik. För att kunna möta regionens utveckling är både den nya containerterminalen i Norvik och expansionen av hamnen i Kapellskär mycket välbehövliga förstärkningar.

Stockholms hamnar utgör en viktig del för en fungerande turistnäring. Ett skepp kommer lastat med turister - får en mer allvarsam betydelse då det handlar om stora belopp som kommer Stockholm till del genom konsumtion, boendet och nöjen. I takt med att Stockholm växer kommer också intresset för staden att växa. I samma takt måste också Stockholms hamnar ha möjlighet att växa.

Stockholms hamnar AB är ett föredöme i miljövänligt arbete, och skall givetvis så förbli. Vi har både mycket att lära andra men också lära av andra.

Avveckling av Loudden

Arbetet med att söka ny lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden har dragits i långbänk under alltför många år, detta måste nu ges högsta prioritet. Loudden är oerhört viktigt för stadens och regionens försörjning av eldningsolja. Lika viktig som Loudden är som funktion, lika orimligt är det att varje dag transportera tusentals kubikmeter brandfarliga vätskor genom Stockholms innerstad. Transportvägen från Loudden sker via Tegeluddsvägen, Lidingövägen, Valhallavägen till Norrtull för vidare färd ut på E18 eller E4/E20. En trafikolycka med en tankbil inblandad skulle få förödande konsekvenser.

Stockholms hamnar, en del av Östersjöregionen.

Stockholms hamnar är ett föredöme vad gäller miljövänligt arbete, både som utförare och som ledande aktör. Detta gäller bland annat omhändertagandet av svart och gråvatten, elanslutning av båtar vid hamn etc. Hamnen gör detta för att värna miljön i och kring Östersjön, ett självklart ansvar. Hamnens miljövänliga arbete bör kunna entusiasmera andra hamnar runt Östersjön. För att bidra med våra kunskaper bör Stockholms hamnar AB öka sitt engagemang i olika organ där andra östersjöhamnar finns delaktiga och främja samarbeten östersjöhamnarna emellan. Förutom miljöarbetet finns mycket att diskutera och lära från andra hamnar när det gäller handel, gods på räls m.m.

Folkliv vid stadens kajer

Stockholms innerstad omgärdas av vatten och därmed kajområden där vackra skutor ligger förtöjda. Det här förskönar stadsbilden och gör Stockholm så vackert. Förutom förtöjda skutor så är stadens kajer väl använda under hela året. Men särskilt sommartid flockas, stundvis trängs solsugna stockholmare och turister kring stadens kajer. Där det är möjligt så måste miljön och utrymna kring kajerna bli mer anpassade för besökare som vill avnjuta en stund vid vattnet. Kajområdena är så mycket mer än bara cykelbanor, förankringsstolpar och elskåp. Vi Socialdemokrater vill tillgängliggöra kajområdena som de offentliga rum de faktiskt är. Vi ser med spänning fram emot det arbete som bolaget ska delta i för att landa i en bättre stadsövergripande strategi för hur våra kajer används och att det också inkluderar och tar hänsyn till att främja folklivet vid stadens vatten.

Småbåtshamn/gästhamn/marina i city

Skutorna ligger trångt vid stadens kajer. Det är en vacker bild och en försköning av innerstaden. Man når Stockholms innerstad med fritidsbåt, det gör Stockholm så underbart. Det är dock ont om anlösningsplatser, eller "korttidsparkering" för fritidsbåtar. Vi vill att staden utreder möjligheterna anlägga mobila sommar/säsongsmarinor.

Kollektivtrafik på vatten

Vattenvägarna måste kunna utnyttjas mer och ses som en möjlighet till att utvecklas för mer persontransporter. Stockholm går att binda samman via vattnet och därmed minska belastningen på andra infartsvägar. Utnyttja stadens vattenvägar i så stor omfattning som möjligt, med ett nät av färjor och pendelbåtar för passagerare och cyklister, med smidiga omstigningar till kollektivtrafiken på land. Även möjligheten att forsla kollektivtrafikbussar så att dessa slipper ta omvägen genom staden och bidra till en ökad trängsel. Stockholms Hamnar AB ska arbeta aktivt för att förbättra anknypningarna mellan kollektivtrafiken till sjöss och på land samt även främja utvecklingen av kajer för kollektivtrafik på vatten, lokal godstrafik samt för rekreation.

Ägardirektiv:

- att med berörda parter intensivt arbeta med att söka alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden
- fortsätta arbetet med utvecklingsprojekten i Värtan/Frihamnen samt i Nynäshamn och Kapellskär
- vara aktiva i utvecklingen av person- och kollektivtrafik på vatten
- öka engagemanget och delaktigheten i hamnorganisationer kring Östersjön
- utveckla kryssningstrafiken
- utveckla stadens kajområden så att dessa blir mer tillgängliga
- fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer samt möjlighet att anlägga säsongsbaserade båtplatser för korttidsgästande fritidsbåtar
- vara aktiva i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

(S):104

- aktivt utveckla hamnens delar i turiststaden Stockholm i samarbete med Stockholm visitors board
- verksamhetens miljöpåverkan ska minska

Särskilda uppdrag:

- utreda möjligheten att anlägga mobila sommar/säsongsmarinor.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB STOKAB

Stokabs uppgift är att bygga ut, underhålla och hyra ut passiv IT-infrastruktur i Stockholmsregionen. Bolaget ska tillhandahålla moderna högkvalitativa nät som är öppna för alla på lika villkor. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen. AB Stokab har, genom sitt dotterbolag St: Erik Kommunikation AB, dessutom ansvaret för att handla upp och administrera stadens kommunikationslösningar. Kommunfullmäktige har i det avseendet överlämnat ett förvaltningsansvar till bolaget. Bolaget omfattas därmed av den övergripande samordningen av IT-verksamheten både för stadens nämnder och för bolagskoncernen.”

Staten har, genom Post- och Telestyrelsen, beslutat om prisreglering av fibermarknaden. Prisregleringen innebär att en stor osäkerhet har skapats beträffande framtida investeringsförutsättningar i grundläggande it-infrastruktur, vilket riskerar att skada svensk IT-utveckling. Regeringen har åsidosatt marknadskrafterna men detta ska inte hindra Stokab från att investera för invånarnas möjligheter till god IT-tillgänglighet.

STOKAB är ett välskött bolag som ger förutsättningar för god service åt invånarna på ett viktigt område. Alla fastigheter i innerstaden har under 2011 erbjudits svarta fibrer till fastigheten. Under 2012 kommer ytterstaden.

Informationen och kommunikationen för oss som invånare i Stockholm och i länet samt som medborgare i Sverige sker mer och mer elektroniskt. Stadens nämnder och styrelser är engagerade i utvecklingen av e-tjänster. Kulturnämnden ökar t.ex. bibliotekens elektroniska bokutlåning snabbt. Förskolorna arbetar med en webblösning för föräldrakontakt.

Då måste det finnas goda möjligheter för alla att komma åt nätet utan särskild kostnad. Detta är en viktig demokrati- och jämlikhetsfråga.

Idag finns datorer tillgängliga på bl.a. biblioteken. De borde även finnas tillgängliga i alla förvaltningars receptioner, skolor, sim- och idrottshallar m.fl. platser där staden driver verksamhet. Staden bör även hos SL undersöka möjligheterna att placera terminaler i T-banans och pendeltågens vänthallar och på perrongerna.

STOKAB bör även medverka till att permanenta och tillfälliga invånare i vår underbara skärgård får tillgång till snabb och säker elektronisk kommunikation. Detta bör utvecklas tillsammans med Skärgårdsstiftelsen, Skärgårdens intresseföreningar och operatörer.

Vi vill att staden ligger steget före i denna utveckling som ger oss stockholmare god service och mer tillgänglig information. Därmed blir Stockholm mer attraktiv som stad för boende, turister och företagare.

Ägardirektiv:

- Fortsatta utbyggnad av nätet ska ske så att alla invånare har tillgång till snabb och säker uppkoppling. Ytterstadens behov ska snabbt tillgodoses med lösningar som passar.
- Bolaget ska genomföra en utbyggnad av olika typer av passiv IT-infrastruktur, även i form av trådlös kommunikation.

Särskilda uppdrag 2012:

Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsen att utreda förutsättningar och kostnader för att STOKAB, eventuellt via dotterbolag, genomföra dessa förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **AB Stokab** godkänns.

STOCKHOLM STADS PARKERING AB

Stockholm Parkerings främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom byggnation av nya parkeringsgarage. Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden liksom anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet, så som infartsparkeringar. I de kommersiella anläggningarna ska lönsamheten vara god för att klara av finansieringen av övriga anläggningar samt nybyggnationen.

Ägardirektiv:

- Arbeta aktivt med utvecklandet av infartsparkeringar och utvecklandet av nya prismodeller för parkering, med syftet att minska belastningen på gatunätet.
- Infartsparkeringar måste prioriteras och parkeringshusen ska ha både cykelparkeringar och laddningsstationer för elbilar.
- Elbilar ska parkera i stadens garage till en lägre kostnad än bilar med andra drivmedel.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholm Stads Parkering AB** godkänns.

STOCKHOLMS STADSTEATER AB

Stadsteatern ska skapa teater av hög konstnärlig kvalitet. Teatern ska erbjuda en bred repertoar, från stora och folkliga föreställningar till smala och nyskapande experiment.

Ägardirektiv

- Aktivt verka för att nå nya publikgrupper, särskilt bland stadens unga och äldre befolkning i ytterstaden.
- Kontinuerligt effektivisera verksamheten via ny teknik och moderna arbetsformer

Stadsteatern får i uppdrag att ansvara för att en ny ungdomsscen tillskapas i Västerort under 2012. Detta ska ske i samarbete med skolan och förebilden är den scen som idag finns i Skärholmen. Stadsteatern är ansvarig för den nya scenens drift.

För att öka Stadsteaterns utbud och göra det mer tillgängligt lokalt ska metoder utvecklas för att sända föreställningarna digitalt till olika samlingslokaler runt om i staden.

Parkteaterns populära verksamhet ska utvecklas och utökas.

Särskilda uppdrag 2012

- Leda etableringen av en ny teaterscen i Västerort
- Skapa metoder för att digitalt sända ut föreställningar till biografier och samlingslokaler i stockholmsregionen.
- Vidareutveckla utbudet inom Parkteatern, bland annat genom utomhusbio.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

STOCKHOLM GLOBE ARENA FASTIGHETER AB

I vår vision om att Stockholm ska vara en attraktiv, spännande och kreativ stad att bo, verka i och besöka har SGA en viktig roll att spela. På stadens arenor ska många olika typer av evenemang genomföras och ledorden ska vara hög kvalité och tillgänglighet för medborgare. I sin roll som ägare och förvaltare är det viktigt att hålla arenorna moderna och anpassade för dess ändamål.

Ägardirektiv:

- Verksamheten ska tillhandahålla lokaler och anläggningar för evenemang i världsklass bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter.
- Tillhandahålla arenor på ett sådant vis att Stockholms elitidrott ges möjligheter till god utveckling.

Särskilda uppdrag 2012:

- Vara initiativtagare till att fördjupa samarbetet med befintliga samarbetspartners, samt att aktivt söka efter nya, i syfte att utveckla Stockholm som evenemangsstad.
- Utredda möjligheterna till ett utökat samarbete mellan stadens samtliga evenemangsarenor.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

STOCKHOLM BUSINESS REGION AB

Bolaget ska leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet i och marknadsföringen av Stockholm. Ett övergripande och gemensamt verksamhetsområde för bolagen är att marknadsföra Stockholm som en attraktiv etablerings- och besöksort utifrån det gemensamma varumärket "Stockholm – The Capital of Scandinavia". Målet för bolagets verksamhet är att Stockholm ska utvecklas till Sveriges och norra Europas ledande tillväxtregion.

Ägardirektiv

- Aktivt medverka till att Stockholm får fler stora evenemang, fler besökare som genererar ekonomisk aktivitet och fler företagslokaliseringar.
- Aktivt understödja och utveckla näringslivsperspektivet i stadens verksamheter och aktivt medverka till att underlätta näringslivets kontakter med staden.
- Främja och underlätta för utländska företag som vill bedriva verksamhet, investera och etablera sig i Stockholm.
- Effektivisera verksamheten och arbeta för att sänka de långsiktiga kostnaderna genom att använda ny teknik och moderna arbetsmetoder.
- Arbeta för att skapa mötesplatser och kontaktytor mellan alla delar av stadens verksamhet, den högre utbildningen och forskningen samt näringslivet.

Särskilda uppdrag 2011

- Utredda stadens möjligheter att stimulera och underlätta för små och medelstora företag att växa.
- Genomföra en utredning av hur stadens upphandlingsförfarande påverkar och kan förbättras för att ge små och medelstora företags goda förutsättningar att växa.
- Inrätta ett fördjupat samarbete med Stockholms miljöteknikföretag i syfte att koordinera och marknadsföra Stockholm som ett framgångsrikt miljöteknikcentrum.
- Anordna klustervisa utbildningsprogram i affärsutveckling för småföretagare inom finans-, ITC-, miljöteknik-, life science och designklustren.
- Bolaget ska aktivt verka för att fler privata företag erbjuder Stockholms ungdomar sommarjobb.
- Utöka företagsrådgivningen och se till att den får en större geografisk spridning och lokal förankring. Särskilt angeläget är att det finns lokala och lättillgängliga företagsrådgivningskontor i de stadsdelar där arbetslösheten är som högst.
- Genomföra en översyn av hur stadens lokaler kan användas för att främja nyföretagande och näringslivsutveckling.

- Utred möjligheten att tillsammans med andra aktörer tillhandahålla mikrolån för Stockholms småföretagare.
- Delta aktivt i den regionala kulturinkubator som Stockholms läns landsting initierat.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

S:T ERIK FÖRSÄKRING AB

S:t Erik Försäkring har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag. Samtliga sakförsäkringar som stadens förvaltningar och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan.

Ägardirektiv:

- S:t Erik Försäkring ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens förvaltningar och bolag.
- Fortsätta arbetet med att identifiera och förebygga skador för staden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **S:t Erik Försäkring AB** godkänns.

S:T ERIK LIVFÖRSÄKRING AB

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna i denna pensionskulda.

Ägardirektiv:

- Fortlöpande försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **S:t Erik Livförsäkring AB** godkänns.

S:T ERIK MARKUTVECKLING AB

Bolagets ska äga och förvalta aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser.

Ägardirektiv:

- Förvaltning och uthyrning av lokaler ska ske till så god avkastning som möjligt med en hög beredskap för evakueringar av hyresgäster. Köpa för staden strategiskt viktigt mark för utvecklingen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

BOLAG UTANFÖR STOCKHOLMS STADSHUS AB

AB FORTUM VÄRME HOLDING SAMÄGT MED STOCKHOLMS STAD

Bolaget har att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige samt annan därmed förenlig verksamhet. AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad är holdingbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholm Stad. Verksamheten bedrivs i AB Fortum Värme samägt med Stockholm Stad.

Ägardirektiv:

- Verksamheten i Fortum Värme Holding ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt.
- Verksamheten ska bidra till en rimlig prisutveckling ska säkras i syfte att minska boendekostnaderna för de stockholmare som är beroende av fjärrvärme och andra produkter från bolaget.
- Verksamheten ska ha en stark miljöprofil.

Särskilda uppdrag 2012:

- Fortsätta minskningen av användandet av fossila bränslen till förmån för andra förnybara bränslen genom att besluta om konvertering av kraftvärmeverket i Värtahamnen.
- Fortsätta utbyggnaden av fjärrkyla i Stockholm.
- Fortum Värme AB ska ta fram en utfasningsplan för kolanvändningen under år 2012. Fortum Värme AB ska ha målsättningen att starta det biobränsleeldade kraftvärmeverket under mandatperioden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

MÄSSFASTIGHETER I STOCKHOLM AB

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang.

Ägardirektiv:

- Verksamheten ska ge förutsättningar att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och bidra till utvecklingen av Stockholm som turist- och evenemangstad.
- Bolaget bör samverka med stadens övriga evenemangsbolag och ska påverka utvecklingen i närområdet för att stärka verksamheten att arrangera mässor, konferenser och evenemang.
- Inom ramen för visionen för Söderort kan det finnas beröringspunkter med bolagets verksamhet, bl.a. vad avse utvecklingen kring Telefonplan med fokus på designfrågor.

Särskilda uppdrag 2012:

- Utveckla stadens service till evenemangsarrangörer i samverkan med stadsledningskontoret och Stockholm Business Region.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

STOCKHOLMS STADS ORGANISERING I KOMMUNALFÖRBUND

STORSTOCKHOLMS BRANDFÖRSVAR (SSBF)

Enligt lagen om skydd mot olyckor är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är sedan den 1 januari 2009 organiserat tillsammans med nio andra kommuner i kommunalförbundet, Storstockholms brandförsvaret, SSBF. Kommunalförbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. SSBF övertar delar av den tidigare brand- och räddningsnämndens uppdrag och ansvarar för räddningstjänst, förebyggande brandskydd, brandfarliga och explosiva varor samt om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

SSBF är juridiskt sett en egen kommun med egen organisation och uppföljning som sker till dess styrelse och fullmäktige. Syftet med inrättandet av SSBF var att ge medlemskommunerna högre kvalitet på brand- och räddningstjänsten till en lägre kostnad. Detta kan ske genom att förbundet ger förutsättningar för flera samordningsfördelar, som ledningsfunktion, mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av personalresurser. Stockholms stad ska i sitt arbete för en samverkanscentral prioritera larm- och ledningsfunktioner. När larm- och ledningsfunktioner säkerställts kan centralen också inrymma myndigheter och företag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Socialdemokraternas förslag till mål och ägardirektiv för 2012-2014 för Storstockholms brandförsvaret godkänns.

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

Resultatbudget

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Verksamhetens intäkter	7 064,3	7 064,3	0,0
Verksamhetens kostnader (-)	-39 218,9	-39 761,4	-542,4
Avskrivningar (-)	-721,0	-721,0	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-677,5	-567,5	110,0
Prestationsreserv	-1 033,0	-1 003,0	30,0
Pensionsavgifter (-)	-841,6	-841,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-35 427,7	-35 830,2	-402,4
Skatter	33 710,8	33 903,7	192,9
Begravningsavgift	125,4	135,0	9,6
Inkomstutjämning	-1 638,6	-1 638,6	0,0
Kostnadsutjämning	1 175,0	1 175,0	0,0
Regleringspost	432,1	432,1	0,0
Tillfälligt konjunkturstöd	0,0	0,0	0,0
Fastighetsavgift	1 135,5	1 135,5	0,0
LSS-utjämning	-610,2	-610,2	0,0
Finansiellt resultat (inkl. avgifter bank och pg)	198,1	198,1	0,0
Utdelning	900,0	1 100,0	200,0
Tillfälligt koncernstöd	0,0	0,0	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	-0,3	-0,3	0,0
Disposition/avsättning renhållningsfond	0,0	0,0	0,0
Summa finansiering	35 427,8	35 830,3	402,5
Resultat efter avskrivning, skatt och finansiella poster	0,1	0,1	0,0
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	0,1	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

Investeringsplan

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Utgifter (-)	-4 900,1	-4 900,1	0,0
Inkomster	541,7	541,7	0,0
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	- 550,0	- 550,0	0,0
Nettoinvesteringar (-)	-4 908,4	-4 908,4	0,0
Finansiering			
Förändring av eget kapital	0,1	0,1	0,0
Avskrivningar	721,0	721,0	0,0
Försäljningar	200,0	200,0	0,0
Upplåningsbehov	3 987,3	3 987,3	0,0
Summa finansiering investeringsplan	4 908,4	4 908,4	0,0
Netto	0,0	0,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Finansförvaltning: Skatter och övriga finansiella intäkter

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Netto
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012, skatter	33 710,8
Förändring av skattesats (17:48) :	
0,10 kr	192,9
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	
Skatter	33 903,7
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012, begravningsavgift	125,4
Förändring av avgift (0:065) :	
0,005 kr	9,6
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	
Begravningsavgift	135,0
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012, Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,1
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,1
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012, övriga finansiella intäkter (utdelning).	900,0
Utdelning Fortum Värme Holding AB	200,0
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	
Övr. finansiella intäkter	1 100,0
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012, Tillfälligt koncernstöd	0,0
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	
Koncernstöd	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Central medelsreserv

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Kostnader
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	Oförutsedda behov	Prestationsreserv
	-677,5	-1 033,0
Inget vårdnadsbidrag		30,0
Minskad nivå	110,0	
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-567,5	-1 003,0
		Utgifter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012		-550,0
Socialdemokraternas förslag till budget 2012		-550,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF/KS och SLK	-1 301,4	-1 330,3	-28,9
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,6	-2,6	0,0
Stadsdelsnämnderna	-17 135,0	-17 200,1	-65,0
Arbetsmarknadsnämnden	-605,4	-675,4	-70,0
Exploateringsnämnden	2 112,3	2 112,3	0,0
Fastighetsnämnden	595,9	595,9	0,0
Idrottsnämnden	-536,7	-565,7	-29,0
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0
kulturförvaltningen	-840,7	-881,7	-41,0
stadsarkivet	-48,3	-48,3	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-112,9	-122,5	-9,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-77,6	-87,6	-10,0
Socialnämnden	-678,1	-699,1	-21,0
Stadsbyggnadsnämnden	-161,3	-166,3	-5,0
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0
trafik- och gatuverksamhet	-277,8	-303,8	-26,0
renhållningsverksamheten	14,5	14,5	0,0
Utbildningsnämnden	-12 947,3	-13 182,2	-234,9
Äldrenämnden	-96,4	-98,4	-2,0
Överförmyndarnämnden	-28,1	-28,1	0,0
SUMMA	-32 154,6	-32 697,1	-542,4
Avskrivningar (-)	-721,0	-721,0	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-677,5	-567,5	110,0
Prestationsreserv	-1 033,0	-1 003,0	30,0
Pensionsavgifter (-)	-841,6	-841,6	0,0
TOTALT	-35 427,7	-35 830,2	-402,4

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

KOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF/KS och SLK	-1 348,0	-1 376,9	-28,9
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	-30,3	-30,3	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,6	-2,6	0,0
Stadsdelsnämnderna	-17 675,9	-17 741,0	-65,0
Arbetsmarknadsnämnden	-692,5	-762,5	-70,0
Exploateringsnämnden	-107,3	-107,3	0,0
Fastighetsnämnden	-634,8	-634,8	0,0
Idrottsnämnden	-811,5	-840,5	-29,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-937,1	-978,1	-41,0
stadsarkivet	-66,3	-66,3	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-141,4	-151,0	-9,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-153,3	-163,3	-10,0
Socialnämnden	-1 075,9	-1 096,9	-21,0
Stadsbyggnadsnämnden	-334,3	-339,3	-5,0
Trafik- och renhållningsnämnden			
trafik- och gatuverksamhet	-1 153,7	-1 179,7	-26,0
renhållningsverksamheten	-418,0	-418,0	0,0
Utbildningsnämnden	-13 511,5	-13 746,4	-234,9
Äldrenämnden	-96,4	-98,4	-2,0
Överförmyndarnämnden	-28,1	-28,1	0,0
SUMMA	-39 218,9	-39 761,4	-542,4

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

INTÄKTER

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF/KS och SLK	46,6	46,6	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	2,6	2,6	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	540,9	540,9	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	87,1	87,1	0,0
Exploateringsnämnden	2 219,6	2 219,6	0,0
Fastighetsnämnden	1 230,7	1 230,7	0,0
Idrottsnämnden	274,8	274,8	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	96,4	96,4	0,0
stadsarkivet	18,0	18,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	28,5	28,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	75,7	75,7	0,0
Socialnämnden	397,8	397,8	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	173,0	173,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden			
trafik- och gatuverksamhet	875,9	875,9	0,0
renhållningsverksamheten	432,5	432,5	0,0
Utbildningsnämnden	564,2	564,2	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	7 064,3	7 064,3	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

INVESTERINGSUTGIFTER

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF/KS och SLK	-2,0	-2,0	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	-1,0	-1,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-160,0	-160,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	-0,3	-0,3	0,0
Exploateringsnämnden	-2 933,4	-2 933,4	0,0
Fastighetsnämnden	-821,0	-821,0	0,0
Idrottsnämnden	-10,0	-10,0	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-15,0	-15,0	0,0
stadsarkivet	-1,0	-1,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-92,0	-92,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,8	-0,8	0,0
Socialnämnden	-1,7	-1,7	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,6	-1,6	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden			
trafik- och gatuverksamhet	-760,3	-760,3	0,0
renhållningsverksamheten	-10,0	-10,0	0,0
Utbildningsnämnden	-90,0	-90,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	-4 900,1	-4 900,1	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Socialdemokraternas förslag till budget

INVESTERINGSINKOMSTER

Mnkr	Förslag till budget 2012 KS	Förslag till budget 2012 (S)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF/KS och SLK	0,0	0,0	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	533,4	533,4	0,0
Fastighetsnämnden	0,0	0,0	0,0
Idrottsnämnden	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden: kulturförvaltningen (VIII)			0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet (VIII)	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden (R III)	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden			
trafik- och gatuverksamhet	8,3	8,3	0,0
renhållningsverksamheten	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	541,7	541,7	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kommunfullmäktige m.m. 1. KF/KS, SLK och ersättningar till utomstående organisationer och föreningar Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1 348,0	46,6
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Rätt till heltid	-10,0	
Låglönesatsning	-24,0	
Centrum för kulturellt företagande	-10,0	
Företagande i ytterstaden	-25,0	
Egalia	-1,0	
Kvalitetskansli	-5,0	
Traineeplatser	-5,5	
Ökade möjligheter till praktik under utbildning	-2,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Besparingar på konsulter, PR och genom effektivisering.	53,6	
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1 376,9	46,6

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kommunfullmäktige m.m. 1. KF/KS, SLK och ersättningar till utomstående organisationer och föreningar Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012 <i>Minskade utgifter för (-):</i>	-2,0	0,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
<i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-2,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kommunfullmäktige m.m. 2. KF/KS: kansli

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	0,0	0,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	0,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Revisorskollegiet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-30,3	2,6
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-30,3	2,6

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Sericenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	0,0	0,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	0,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Servicenämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1,0	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Valnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-2,6	0,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-2,6	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Arbetsmarknadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-692,5	87,1
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Komvux	-25,0	
Avskaffa långtidsarbetslösheten bland unga	-26,0	
Riktad satsning på grupper med hög arbetslöshet	-19,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-762,5	87,1

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Arbetsmarknadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2012

Minskade utgifter för (-):

-0,3	0,0
------	-----

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

-0,3	0,0
------	-----

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Exploateringsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-107,3	2 219,6
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-107,3	2 219,6

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Exploateringsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-2 933,4	533,4
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-2 933,4	533,4

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Fastighetsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-634,8	1 230,7
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-634,8	1 230,7

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Fastighetsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2012

Minskade utgifter för (-):

-821,0	0,0
--------	-----

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

-821,0	0,0
--------	-----

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Idrottsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-811,5	274,8
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Höjt generellt föreningsstöd	-10,0	
Höjd socioekonomisk fördelning	-10,0	
Badvakter vid utomhusbad	-3,0	
Ledarutveckling	-4,0	
Jämställd inom idrotten	-1,0	
Nya skidspår	-1,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-840,5	274,8

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Idrottsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2012

-10,0	0,0
-------	-----

Minskade utgifter för (-):

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

-10,0	0,0
-------	-----

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kulturförvaltningen		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-937,1	96,4
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Ökad satsning på kulturskolan	-12,0	
Ökat stöd till det fria kulturlivet	-8,0	
Samlingslokaler	-5,0	
Ökat stöd till biblioteken	-5,0	
Ökat stöd till folkbildning	-3,5	
Fullt medlemskap i filmregion Stockholm Mälardalen	-2,5	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Bevarande av fri entre		-5,0
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-978,1	96,4

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-15,0	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-15,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kulturnämnden: stadsarkivet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Stadsarkivet		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-66,3	18,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-66,3	18,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kulturnämnden: stadsarkivet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012 <i>Minskade utgifter för (-):</i>	-1,0	0,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
<i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kyrkogårdsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-141,4	28,5
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Höjd kvalité av verksamheten	-4,5	
Sommarjobbssatsning	-5,1	
 <i>Minskade kostnader för:</i>		
 <i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-151,0	28,5

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Kyrkogårdsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2012

-92,0	0,0
-------	-----

Minskade utgifter för (-):

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

-92,0	0,0
-------	-----

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-153,3	75,7
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Förbättra barns inomhusmiljö m.m.	-2,0	
Förstärkt stadsövergripande miljökompetens	-1,0	
Förstärkt arbete för folkhälsa, förstärkt tillsyn m.m.	-1,0	
Förstärkt arbete för luft- och vattenkvalitet	-2,0	
<i>Förstärkt miljöarbete, inklusive kemikaliearbete, elbilar etc.</i>	-4,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
 <i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
 Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-163,3	75,7

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-0,8	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-0,8	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Socialnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1 075,9	397,8
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Ökade insatser mot hemlöshet	-4,0	
Kvinnojurer och skyddade boenden	-3,0	
Stärkt arbete mot missbruk	-5,0	
Fler kontaktpersoner	-2,0	
Arbete mot trafficking	-2,0	
Insatser enligt BUSS-utredningen	-5,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1 096,9	397,8

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Socialnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1,7	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1,7	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsbyggnadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-334,3	173,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Öka takten satsning	-5,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-339,3	173,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsbyggnadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1,6	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1,6	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Trafik- och renhållningsnämnden: trafik- och gatuverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1 153,7	875,9
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Ett Stockholm som fungerar	-38,0	
 <i>Minskade kostnader för:</i>		
 <i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Höjning av besöksparkering/felparkeringsavgifter		12,0
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1 179,7	875,9

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Trafik- och renhållningsnämnden: trafik- och gatuverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-760,3	8,3
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-760,3	8,3

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-418,0	432,5
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-418,0	432,5

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-10,0	0,0
<i>Minskade utgifter för (-):</i>		
 <i>Ökade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-10,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Utbildningsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-13 511,5	564,2
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Läxläsning	-20	
Låt lärare vara lärare-satsning	-20	
Förstärkt pedagogiskt ledarskap	-10	
Övriga kvalitetstärkande åtgärder fördelat direkt till skolorna	-54	
Höjt socioekonomiskt tillägg Grundskola och Gymnasium	-39	
Förstärkt personaltäthet i skolbarnomsorg	-40	
Riktad satsning till lärarnas löneutveckling	-26	
SL-kort på gymnasiet	-10	
Ökat socioekonomiskt tillägg Förskola	-3,5	
Kvalitetssatsningar och fortbildning Förskola	-12,4	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-13 746,4	564,2

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Utbildningsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
------	----------	-----------

Kommunstyrelsens förslag till budget 2012

-90,0	0,0
-------	-----

Minskade utgifter för (-):

Ökade utgifter för:

Ökade/minskade inkomster för:

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

-90,0	0,0
-------	-----

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-96,4	0,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Höjt stöd till pensionärsorganisationer	-2,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-98,4	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Överförmyndarnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-28,1	0,0
<i>Ökade kostnader för:</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-28,1	0,0

Stadsdelsnämnder

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Mkr	KS förslag 2012		(S) förslag 2012		Avvikelse		Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto
Föreskoleverksamhet	-4 430,2	278,9	-4 459,3	278,9	-29,1	0,0	-29,1
Verksamhet för barn och ungdom	-425,9	0,0	-435,9	0,0	-10,0	0,0	-10,0
Kultur- och föreningsverksamhet	-57,1	0,0	-57,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Äldreomsorg	-6 864,0	171,7	-6 889,0	171,7	-25,0	0,0	-25,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2 787,4	2,0	-2 789,4	2,0	-2,0	0,0	-2,0
Individ- och familjeomsorg (exkl. ekonomiskt bistånd)	-1 622,6	36,9	-1 642,6	36,9	-20,0	0,0	-20,0
Stadsmiljöverksamhet	-154,1	0,0	-154,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Flyktningmottagande	-14,6	0,0	-14,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	-1 208,0	24,0	-1 177,0	24,0	31,0	0,0	31,0
Arbetsmarknadsåtgärder	-112,0	27,4	-122,0	27,4	-10,0	0,0	-10,0
Summa stadsdelsnämnd	-17 675,9	540,9	-17 741,0	540,9	-65,1	0,0	-65,1

Mkr	KS förslag 2012		(S) förslag 2012		Avvikelse		Avvikelse
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto
Investeringsplan							
Inventarier och maskiner	-80,0	0,0	-80,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-80,0	0,0	-80,0	0,0	0,0	0,0	0,0
totalt	-160,0	0,0	-160,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Förskoleverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-4 430,2	278,9
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
satsning		
Ökat socioekonomiskt tillägg	-6,5	
Kvalitetssatsningar och fortbildning	-22,6	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-4 459,3	278,9

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn och ungdom

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-425,9	0,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Ökad tillgång till kollo och fritidsgårdar	-10,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-435,9	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Kultur- och föreningsverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-57,1	0,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-57,1	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-6 864,0	171,7
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Kvalitetssatsning i hemtjänsten	-25,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-6 889,0	171,7

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-2 787,4	2,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Ökat stöd till organisationer	-2,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-2 789,4	2,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Individ- och familjeomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1 622,6	36,9
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Stärkt stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar, Vräkningsförebyggande arbete, Budget och skuldrådgivare, Familjecentraler, Fältassistenter, Ungdomsmottagningar	-20,0	
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1 642,6	36,9

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-154,1	0,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
 <i>Minskade kostnader för:</i>		
 <i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-154,1	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-80,0	0,0
<i>Ökade utgifter för (-):</i>		
 <i>Minskade utgifter för:</i>		
 <i>Ökade/minskade inkomster för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-80,0	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Flyktingmottagande

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-14,6	0,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-14,6	0,0

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-112,0	27,4
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Sommarjobbsgaranti	-10,0	
 <i>Minskade kostnader för:</i>		
 <i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-122,0	27,4

Socialdemokraternas förslag till budget 2012

Stadsdelsnämnderna: Ekonomiskt bistånd

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2012	-1 208,0	24,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskat behov till följd av jobsatsning	31,0	
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Socialdemokraternas förslag till budget 2012	-1 177,0	24,0